

Bruxelles, 27.6.2018.
COM(2018) 519 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU I
REVIZORSKOM SUDU**

**GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI EUROPSKOG RAZVOJNOG FONDA ZA
2017.**

Godišnji financijski
izvještaji Europskog
razvojnog fonda za 2017.

SADRŽAJ

POTVRĐIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	3
IZVRŠENJE I RAČUNOVODSTVO SREDSTAVA ERF-a.....	4
SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA KOMISIJA	7
FINACIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a	9
BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE ERF-a	20
FINACIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNIH FONDOVA EU-a KONSOLIDIRANIH U ERF ...	50
GODIŠNJI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA BÊKOU ZA 2017. ..	51
GODIŠNJI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU ZA 2017.	59
KONSOLIDIRANI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a I UZAJAMNIH FONDOVA EU-a ...	67
IZVJEŠĆE ERF-a O FINACIJSKOM IZVRŠENJU	72
GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU – SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA	96

POTVRĐIVANJE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2017. pripremljeni su u skladu s glavom IX. Financijske uredbe 11. Europskog razvojnog fonda i računovodstvenim načelima, pravilima i metodama utvrđenima u bilješkama uz financijske izvještaje.

Potvrđujem svoju odgovornost za pripremu i prikaz godišnjih financijskih izvještaja Europskog razvojnog fonda u skladu s člankom 20. Financijske uredbe 11. Europskog razvojnog fonda.

Od dužnosnika za ovjeravanje i Europske investicijske banke primila sam sve informacije potrebne za sastavljanje financijskih izvještaja u kojima se prikazuju imovina i obveze Europskog razvojnog fonda kao i izvršenje proračuna, pri čemu su dužnosnik za ovjeravanje i Europska investicijska banka jamčili pouzdanost navedenih informacija.

Ovime potvrđujem da na temelju navedenih informacija i provjera koje sam smatrala potrebnima za ovjeru financijskih izvještaja imam razumno jamstvo da je financijsko stanje Europskog razvojnog fonda u svim značajnim aspektima u izvještaju iskazano na istinit i točan način.

[potpis]

Rosa ALDEA BUSQUETS

Računovodstveni službenik

Lipanj 2018.

IZVRŠENJE I RAČUNOVODSTVO SREDSTAVA ERF-a

1. KONTEKST

Europska unija (dalje u tekstu: EU) surađuje s brojnim zemljama u razvoju. Glavni je cilj suradnje promicanje gospodarskog, društvenog i okolišnog razvoja s posebnim naglaskom na dugoročnom smanjenju i iskorjenjivanju siromaštva pružanjem razvojne i tehničke pomoći zemljama korisnicama. Kako bi taj cilj ostvario, EU zajedno s partnerskim zemljama izrađuje strategije za suradnju i mobilizira financijska sredstva za njihovu provedbu. Ta sredstva EU-a namijenjena razvoju dolaze iz triju izvora:

- proračuna EU-a,
- Europskog razvojnog fonda,
- Europske investicijske banke.

Europski razvojni fond (dalje u tekstu: ERF) glavni je instrument za pružanje pomoći EU-a za razvojnu suradnju s afričkim, karipskim i pacifičkim državama (dalje u tekstu: AKP) te prekomorskim zemljama i područjima (dalje u tekstu: PZP-i).

ERF se ne financira iz proračuna EU-a. Uspostavljen je unutarnjim sporazumom predstavnika država članica koji zasjedaju u Vijeću, a njime upravlja poseban odbor. Europska komisija (dalje u tekstu: Komisija) nadležna je za financijsko izvršenje aktivnosti koje se financiraju sredstvima ERF-a. Europska investicijska banka (dalje u tekstu: EIB) upravlja Investicijskim instrumentom.

Tijekom razdoblja 2014.–2020. pomoć koja se državama AKP-a i PZP-ima dodjeljuje na temelju geografskog kriterija i dalje će se financirati uglavnom iz ERF-a. Svaki ERF obično se sklapa na razdoblje od približno pet godina i djeluje u skladu s vlastitom financijskom uredbom, kojom se propisuje izrada financijskih izvještaja za svaki pojedinačni ERF. U skladu s tim, financijski izvještaji za dijelove kojima upravlja Komisija izrađuju se odvojeno za svaki ERF. Ti financijski izvještaji prikazuju se i u skupnom obliku kako bi se dobila ukupna slika financijskog stanja sredstava za koja je nadležna Komisija.

Unutarnji sporazum o uspostavi 11. ERF-a potpisale su države članice sudionice, koje su se sastale u okviru Vijeća u lipnju 2013.¹ Sporazum je stupio na snagu 1. ožujka 2015. Kako bi se osigurao kontinuitet između kraja 10. ERF-a i stupanja na snagu 11. ERF-a, Komisija je predložila prijelazne mjere, koje se nazivaju instrument za premošćivanje (IP).² IP je predstavljen u okviru 11. ERF-a.

Istodobno je izmijenjena Financijska uredba koja se primjenjuje na 10. Europski razvojni fond³ i donesena je nova Financijska uredba primjenjiva na prijelazno razdoblje⁴. Stupile su na snagu 30. svibnja 2014. Vijeće je 2. ožujka 2015. donijelo Financijsku uredbu⁵ i provedbena pravila⁶ za 11. ERF. Stupili su na snagu 6. ožujka 2015.

U okviru Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a osnovan je Investicijski instrument. Njime upravlja EIB, a upotrebljava se za potporu razvoju privatnog sektora u državama AKP-a financiranjem uglavnom, ali ne isključivo, privatnih ulaganja. Instrument je zamišljen kao obnovljiv fond u kojem se otplate kredita mogu ponovno uložiti u druge aktivnosti, što omogućuje samostalno obnavljanje i financijsku neovisnost instrumenta. Budući da Investicijskim instrumentom ne upravlja Komisija, on se

¹ SL L 210, 6.8.2013., str. 1.

² Stvaranje instrumenta za premošćivanje prvo je predloženo kao članak Uredbe o provedbi 11. ERF-a (COM(2013)445). Međutim Komisija je kao alternativu predložila stvaranje instrumenta za premošćivanje posebnom odlukom Vijeća (Prijedlog odluke Vijeća o prijelaznim mjerama upravljanja ERF-om od 1. siječnja 2014. do stupanja na snagu 11. Europskog razvojnog fonda, COM(2013)663).

³ Uredba Vijeća (EZ) br. 215/2008 od 18. veljače 2008. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na deseti Europski razvojni fond. SL L 78, 19.2.2008., str. 1.

⁴ Uredba Vijeća (EU) br. 567/2014 od 26. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 215/2008 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na Deseti Europski razvojni fond u svrhu primjene prijelaznog razdoblja između 10. Europskog razvojnog fonda i 11. Europskog razvojnog fonda do stupanja na snagu Unutarnjeg sporazuma o 11. Europskom razvojnog fonda. SL L 157, 27.5.2014., str. 52.

⁵ Uredba Vijeća (EU) 2015/323 od 2. ožujka 2015. o financijskoj uredbi koja se primjenjuje na 11. europski razvojni fond. SL L 58, 3.3.2015., str. 17–38.

⁶ Uredba Vijeća (EU) 2015/322 od 2. ožujka 2015. o provedbi 11. europskog razvojnog fonda. SL L 58, 3.3.2015., str. 1–16.

ne konsolidira u prvom dijelu godišnjih financijskih izvještaja – financijskih izvještaja ERF-a i povezanog izvještaja o financijskom izvršenju. Financijski izvještaji Investicijskog instrumenta dodaju se kao zasebni dio godišnjih financijskih izvještaja (dio II.) kako bi se dobila cjelovita slika o razvojnoj pomoći u okviru ERF-a.⁷

2. KAKO SE FINANCIRA ERF?

Europsko vijeće je na zasjedanju 2. prosinca 2013. donijelo višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2014.–2020. U tom je kontekstu odlučeno da se geografska suradnja s državama AKP-a neće uključiti u proračun Europske unije, nego će se i dalje financirati iz postojećeg međuvladinog ERF-a.

Proračun EU-a donosi se za razdoblje od jedne godine te se rashodi i prihodi, u skladu s proračunskim načelom jedne godine, planiraju i odobravaju za jednu godinu. Za razliku od proračuna EU-a, ERF je fond koji djeluje u višegodišnjem razdoblju. Za svaki ERF utvrđuje se ukupni fond sredstava za provedbu razvojne suradnje, obično tijekom petogodišnjeg razdoblja. Budući da se sredstva dodjeljuju za više godina, dodijeljena sredstva mogu se iskoristiti tijekom razdoblja djelovanja ERF-a. Nepostojanje načela jedne proračunske godine ističe se u proračunskom izvješćivanju, u kojem se izvršenje proračuna ERF-ova uspoređuje s ukupnim sredstvima.

Sredstva ERF-a čine *ad hoc* doprinosi država članica EU-a. Približno svakih pet godina predstavnici država članica sastaju se na međuvladinoj razini kako bi donijeli odluku o ukupnom iznosu sredstava koja će se dodijeliti fondu i nadzirali njegovo izvršenje. Nakon toga Komisija upravlja fondom u skladu s politikom Unije o razvojnoj suradnji. Budući da države članice imaju vlastite razvojne politike i politike pomoći, koje se provode paralelno s politikom Unije, one svoje politike moraju usklađivati s EU-om kako bi se osigurala njihova komplementarnost.

Uz navedene doprinose, države članice mogu sklopiti sporazume o sufinanciranju ili uplatiti dobrovoljne financijske doprinose u ERF.

3. IZVJEŠĆIVANJE NA KRAJU GODINE

3.1. GODIŠNJI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI

U skladu s člankom 46. Financijske uredbe ERF-a, financijski izvještaji ERF-a pripremaju se na temelju računovodstvenih pravila nastanka poslovnih događaja, koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS). Računovodstvena pravila koja donosi računovodstveni službenik Komisije primjenjuju sve institucije i tijela EU-a kako bi se utvrdio jedinstven skup pravila za računovodstvo, vrednovanje i financijsko izvještavanje u cilju usklađivanja postupka sastavljanja financijskih izvještaja i konsolidacije, u skladu s člankom 152. Financijske uredbe EU-a. Ta računovodstvena pravila EU-a primjenjuju se i na ERF uz uvažavanje posebne prirode njegovih aktivnosti.

Priprema godišnjih financijskih izvještaja ERF-a povjerava se računovodstvenom službeniku Komisije, koji je računovodstveni službenik ERF-a. On osigurava da godišnji financijski izvještaji ERF-a prikazuju istinitu i vjernu sliku financijskog stanja ERF-a.

Godišnji financijski izvještaji prikazuju se na sljedeći način:

Dio I.: Sredstva kojima upravlja Komisija

- (i) Financijski izvještaji i bilješke ERF-a
- (ii) Financijski izvještaji uzajamnih fondova EU-a konsolidiranih u ERF-u

⁷ Uredba Vijeća (EU) br. 567/2014 od 26. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 215/2008 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na Deseti Europski razvojni fond u svrhu primjene prijelaznog razdoblja između 10. Europskog razvojnog fonda i 11. Europskog razvojnog fonda do stupanja na snagu Unutarnjeg sporazuma o 11. Europskom razvojnog fonda. SL L 157, 27.5.2014., članak 43.

(iii) Konsolidirani financijski izvještaji ERF-a i uzajamnih fondova EU-a

(iv) Izvještaj o financijskom izvršenju ERF-a

Dio II.: Godišnje izvješće o izvršenju – sredstva kojima upravlja Europska investicijska banka

(i) Financijski izvještaji Investicijskog instrumenta

Dio „Financijski izvještaji uzajamnih fondova EU-a konsolidirani u ERF-u“ obuhvaća financijske izvještaje dvaju uzajamnih fondova osnovanih u okviru ERF-a: uzajamnog fonda EU-a Bêkou (vidjeti odjeljak „Financijski izvještaji uzajamnog fonda EU-a Bêkou“) i uzajamnog fonda EU-a za Afriku (vidjeti odjeljak „Financijski izvještaji uzajamnog fonda EU-a za Afriku“). Za pripremu pojedinačnih financijskih izvještaja uzajamnih fondova odgovoran je računovodstveni službenik Komisije, a vanjsku reviziju tih izvještaja provodi privatni revizor. Iznosi za uzajamne fondove navedeni u ovim godišnjim financijskim izvještajima konačni su, tj. provedeni su potrebni revizijski ispravci, no izvještaji još nisu službeno ovjereni.

Komisija najkasnije 31. srpnja sljedeće godine mora donijeti godišnje financijske izvještaje i podnijeti ih Europskom Parlamentu i Vijeću za davanje razrješnice.

4. REVIZIJA I RAZRJEŠNICA

4.1. REVIZIJA

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja ERF-a i upravljanja resursima vrši vanjski revizor, Europski revizorski sud, koji sastavlja godišnje izvješće za Europski parlament i Vijeće.

4.2. RAZRJEŠNICA

Završna je kontrola razrješnica financijskog izvršenja sredstava ERF-a za određenu financijsku godinu. Europski parlament tijelo je nadležno za davanje razrješnice ERF-u. To znači da nakon revizije i finalizacije godišnjih financijskih izvještaja Vijeće daje preporuku, a Europski parlament odlučuje hoće li Komisiji dati razrješnicu za financijsko izvršenje sredstava ERF-a za određenu financijsku godinu. Ta se odluka temelji na pregledu financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća Revizorskog suda (koje sadržava službenu izjavu o jamstvu) te odgovorima Komisije, a nakon što su Komisiji upućena pitanja i zahtjevi za dodatne informacije.

SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA KOMISIJA

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

SADRŽAJ

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a	9
BILANCA ERF-a	10
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU ERF-a.....	11
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU ERF-a.....	12
IZVJEŠTAJ ERF-a O PROMJENAMA U NETO IMOVINI	13
BILANCA PO ERF-u	14
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU ERF-a.....	16
IZVJEŠTAJ ERF-a O PROMJENAMA U NETO IMOVINI	17
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ERF-a	20
FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNIH FONDOVA EU-a KONSOLIDIRANIH U ERF ...	50
GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA BÊKOU ZA 2017.....	51
INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a BÊKOU.....	52
BILANCA.....	55
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU	56
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	57
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI.....	58
GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU ZA 2017.	59
INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a ZA AFRIKU	60
BILANCA.....	63
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU	64
IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	65
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI.....	66
KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a I UZAJAMNIH FONDOVA EU-a ...	67
KONSOLIDIRANA BILANCA.....	68
KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU.....	69
KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU	70
KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI	71
IZVJEŠĆE ERF-a O FINANCIJSKOM IZVRŠENJU	72

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

BILANCA ERF-au milijunima
EUR

	Bilješka	31.12.2017.	31.12.2016.
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Pretfinanciranje	2.1.	582	409
Doprinosi uzajamnim fondovima	2.2.	163	98
		745	507
KRA TKOTRAJNA IMOVINA			
Pretfinanciranje	2.1.	1 518	1 372
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	2.3.	92	132
Novac i novčani ekvivalenti	2.4.	347	680
		1 958	2 184
UKUPNA IMOVINA		2 703	2 691
DUGOROČNE OBVEZE			
Rezervacije	2.5.	(4)	(4)
Financijske obveze	2.6.	(14)	(6)
		(18)	(10)
KRA TKOROČNE OBVEZE			
Poslovne obveze	2.7.	(563)	(549)
Obračunani troškovi i odgođeni prihodi	2.8.	(733)	(776)
		(1 296)	(1 324)
UKUPNE OBVEZE		(1 314)	(1 334)
NETO IMOVINA		1 389	1 357
SREDSTVA I PRIČUVE			
Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi	2.9.	46 173	42 323
Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova	2.9.	2 252	2 252
Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova	2.9.	–	–
Poslovni rezultat prenesen iz prethodnih godina		(43 219)	(40 146)
Poslovni rezultat godine		(3 818)	(3 073)
NETO IMOVINA		1 389	1 357

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU ERF-a

u milijunima EUR

	Bilješka	2017.	2016.
PRIHODI			
Prihodi od nerazmjenskih transakcija	3.1.		
Aktivnosti povrata		61	8
		61	8
Prihodi od razmjenskih transakcija	3.2.		
Financijski prihodi		4	3
Ostali prihodi		22	62
		25	66
Ukupni prihodi		87	73
RASHODI			
Instrumenti pomoći	3.3.	(3 700)	(2 970)
Rashodi za sufinanciranje	3.4.	(42)	15
Financijski troškovi	3.6.	(8)	4
Ostali rashodi	3.7.	(154)	(196)
Ukupni rashodi		(3 904)	(3 146)
POSLOVNI REZULTAT GODINE		(3 818)	(3 073)

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU ERF-a

u milijunima EUR

	Bilješka	2017.	2016.
<i>Poslovni rezultat godine</i>		(3 818)	(3 073)
Poslovanje			
<i>Povećanje kapitala – doprinosi (neto)</i>		3 850	3 450
<i>(Povećanje)/smanjenje doprinosa uzajamnim fondovima</i>		(66)	(64)
<i>(Povećanje)/smanjenje pretfinanciranja</i>		(319)	(120)
<i>(Povećanje)/smanjenje potraživanja od razmjenskih transakcija</i>		40	39
<i>i naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija</i>			
<i>Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza</i>		8	(4)
<i>Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza</i>		14	28
<i>Povećanje/(smanjenje) obračunanih troškova i odgođenih prihoda</i>		(42)	(80)
NETO NOVČANI TOK		(333)	177
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		(333)	177
<i>Novac i novčani ekvivalenti na početku godine</i>	2.4.	680	504
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	2.4.	347	680

IZVJEŠTAJ ERF-a O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

	Kapital fonda – aktivni ERF-ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF- ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativne pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF- ova (E)	<i>u milijunima EUR</i> Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	73 464	34 590	38 873	(40 146)	2 252	980
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		<i>(3 450)</i>	<i>3 450</i>			<i>3 450</i>
<i>Poslovni rezultat godine</i>			<i>–</i>	<i>(3 073)</i>		<i>(3 073)</i>
STANJE NA DAN 31.12.2016.	73 464	31 140	42 323	(43 219)	2 252	1 357
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		<i>(4 050)</i>	<i>4 050</i>			<i>4 050</i>
<i>Povrati državama članicama</i>	<i>(200)</i>		<i>(200)</i>			<i>(200)</i>
<i>Poslovni rezultat godine</i>			<i>–</i>	<i>(3 818)</i>		<i>(3 818)</i>
STANJE NA DAN 31.12.2017.	73 264	27 090	46 173	(47 037)	2 252	1 389

BILANCA PO ERF-u

u milijunima EUR

		31.12.2017.				31.12.2016.			
	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF
DUGOTRAJNA IMOVINA									
Pretfinanciranje	2.1.	–	32	221	330	–	32	242	135
Doprinosi uzajamnim fondovima	2.2.	–	86	–	77	–	–	–	98
		–	118	221	407	–	32	242	232
KRATKOTRAJNA IMOVINA									
Pretfinanciranje	2.1.	1	40	867	610	1	50	909	412
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	2.3.	0	64	17	11	1	71	59	2
Povezujući računi	2.3.	189	88	3 555	–	196	424	3 424	–
Novac i novčani ekvivalenti	2.4.	–	–	–	347	–	–	–	680
		190	193	4 439	968	198	544	4 391	1 094
UKUPNA IMOVINA *		190	311	4 660	1 375	198	577	4 633	1 327
DUGOROČNE OBVEZE									
Rezervacije	2.5.	–	–	–	(4)	–	–	–	(4)
Financijske obveze	2.6.	–	–	(7)	(7)	–	–	(6)	–
		–	–	(7)	(11)	–	–	(6)	(4)
KRATKOROČNE OBVEZE									
Poslovne obveze	2.7.	(0)	(13)	(133)	(417)	(0)	(12)	(438)	(99)
Povezujući računi	2.3.	–	–	–	(3 833)	–	–	–	(4 043)
Obračunani troškovi i odgođeni prihodi	2.8.	(0)	(76)	(517)	(140)	(1)	(93)	(567)	(115)
		(0)	(89)	(650)	(4 389)	(1)	(104)	(1 005)	(4 257)
UKUPNE OBVEZE *		(0)	(89)	(657)	(4 401)	(1)	(104)	(1 011)	(4 261)
NETO IMOVINA *		190	222	4 003	(3 025)	197	472	3 622	(2 934)
SREDSTVA I PRIČUVE									
Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi	2.9.	12 164	10 773	20 960	2 277	12 164	10 973	19 187	–
Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova	2.9.	627	1 625	–	–	627	1 625	–	–
Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova	2.9.	(2 503)	2 177	120	206	(2 496)	2 214	247	35
Poslovni rezultat prenesen iz prethodnih godina		(10 098)	(14 339)	(15 812)	(2 969)	(10 100)	(14 248)	(14 415)	(1 382)
Poslovni rezultat godine		0	(13)	(1 266)	(2 539)	2	(91)	(1 397)	(1 587)
NETO IMOVINA		190	222	4 003	(3 025)	197	472	3 622	(2 934)

* Od ukupne imovine, ukupnih obveza i neto imovine trebalo bi oduzeti povezujuće račune kako bi se uskladili s ukupnim iznosima iz bilance ERF-a.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU ERF-a

u milijunima EUR

		2017.				2016.			
	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF
PRIHODI									
Prihodi od nerazmjenskih transakcija	3.1.								
Aktivnosti povrata		0	5	49	7	1	5	(2)	4
		0	5	49	7	1	5	(2)	4
Prihodi od razmjenskih transakcija									
Financijski prihodi		(0)	(1)	4	(0)	(0)	2	2	(1)
Ostali prihodi		1	5	13	4	2	17	40	3
		1	4	17	4	2	19	43	2
Ukupni prihodi		1	9	66	11	3	23	41	7
RASHODI									
Instrumenti pomoći	3.3.	(0)	(14)	(1 251)	(2 435)	2	(95)	(1 411)	(1 465)
Rashodi za sufinanciranje	3.4.	–	–	(42)	(1)	–	–	15	–
Financijski troškovi	3.6.	1	1	(10)	(0)	(0)	(0)	4	(0)
Ostali rashodi	3.7.	(2)	(9)	(29)	(114)	(3)	(19)	(46)	(129)
Ukupni rashodi		(1)	(22)	(1 332)	(2 549)	(1)	(114)	(1 437)	(1 594)
POSLOVNI REZULTAT GODINE		0	(13)	(1 266)	(2 539)	2	(91)	(1 397)	(1 587)

IZVJEŠTAJ ERF-a O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

u milijunima
EUR

8. ERF	Kapital fonda – aktivni ERF-ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF-ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativne pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova (E)	Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova (F)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E) + (F)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	12 164	–	12 164	(10 100)	627	(2 476)	214
Prijenosi u 10. ERF i iz njega			–			(20)	(20)
Prijenosi u 11. ERF i iz njega			–			–	–
Poslovni rezultat godine			–	2			2
STANJE NA DAN 31.12.2016.	12 164	–	12 164	(10 098)	627	(2 496)	197
Prijenosi u 10. ERF i iz njega			–			(7)	(7)
Prijenosi u 11. ERF i iz njega			–			–	–
Poslovni rezultat godine			–	0		–	0
STANJE NA DAN 31.12.2017.	12 164	–	12 164	(10 098)	627	(2 503)	190

u milijunima
EUR

9. ERF	Kapital fonda – aktivni ERF-ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF-ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativne pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova (E)	Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova (F)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E) + (F)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	10 973	–	10 973	(14 249)	1 625	2 376	726
Prijenosi u 10. ERF i iz njega			–			(163)	(163)
Poslovni rezultat godine			–	(91)			(91)
STANJE NA DAN 31.12.2016.	10 973	–	10 973	(14 339)	1 625	2 214	472
Povrati državama članicama	(200)		(200)				(200)
Prijenosi u 10. ERF i iz njega			–			(37)	(37)
Prijenosi u 11. ERF i iz njega			–			–	–
Poslovni rezultat godine			–	(13)		–	(13)
STANJE NA DAN 31.12.2017.	10 773	–	10 773	(14 352)	1 625	2 177	222

u milijunima
EUR

10. ERF	Kapital fonda – aktivni ERF-ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF-ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativne pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova (E)	Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova (F)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E) + (F)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	20 960	5 223	15 737	(14 415)	–	35	1 357
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(3 450)	3 450				3 450
<i>Prijenosi u 8. i 9. ERF i iz njih</i>			–			182	182
<i>Prijenosi u 11. ERF i iz njega</i>			–			30	30
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	(1 397)			(1 397)
STANJE NA DAN 31.12.2016.	20 960	1 773	19 187	(15 812)	–	247	3 622
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(1 773)	1 773			–	1 773
<i>Prijenosi u 8. i 9. ERF i iz njih</i>			–			44	44
<i>Prijenosi u 11. ERF i iz njega</i>			–			(171)	(171)
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	(1 266)		–	(1 266)
STANJE NA DAN 31.12.2017.	20 960	–	20 960	(17 078)	–	120	4 003

u milijunima
EUR

11. ERF	Kapital fonda – aktivni ERF-ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF-ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativne pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova (E)	Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova (F)	Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E) + (F)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	29 367	29 367	–	(1 382)	–	65	(1 317)
<i>Prijenosi u 8., 9. i 10. ERF i iz njega</i>			–			(30)	(30)
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	(1 587)		–	(1 587)
STANJE NA DAN 31.12.2016.	29 367	29 367	–	(2 969)	–	35	(2 934)
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		(2 277)	2 277			171	2 448
<i>Prijenosi u 8., 9. i 10. ERF i iz njega</i>			–			–	–
<i>Poslovni rezultat godine</i>			–	(2 539)		–	(2 539)
STANJE NA DAN 31.12.2017.	29 367	27 090	2 277	(5 508)	–	206	(3 025)

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE ERF-a

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

1. BITNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

1.1. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Svrha je financijskih izvještaja pružiti informacije o financijskom stanju, rezultatu i novčanom toku subjekta koje su korisne širem krugu korisnika.

Opće pretpostavke (ili računovodstvena načela) kojih se treba pridržavati u pripremi financijskih izvještaja utvrđene su u računovodstvenom pravilu EU-a br. 1 „Financijski izvještaji“, a to su pravila opisana u IPSAS-u 1: vjerno prikazivanje, načelo nastanka poslovnog događaja, načelo trajnosti poslovanja, dosljedno prikazivanje, značaj, zbirni prikaz, prijeboj i usporedne informacije. Kvalitativne su značajke financijskog izvještavanja relevantnost, točnost (pouzdanost), razumljivost, pravovremenost, usporedivost i mogućnost provjere.

1.2. OSNOVA ZA PRIPREMU

1.2.1. Izvještajno razdoblje

Financijski izvještaji prezentiraju se jedanput godišnje. Računovodstvena godina počinje 1. siječnja i završava 31. prosinca.

1.2.2. Valuta i osnova za konverziju

Godišnji financijski izvještaji iskazuju se u milijunima eura jer je euro funkcijska i izvještajna valuta ERF-a. Transakcije u stranim valutama pretvaraju se u eure na temelju deviznih tečajeva koji se primjenjuju na dan transakcije. Dobit i gubici od tečajnih razlika koje su rezultat zaključenja transakcija u stranoj valuti i ponovnog izračuna tečaja koji vrijede na kraju godine, a odnose se na monetarnu imovinu i obveze izražene u stranoj valuti, prikazuju se u izvještaju o financijskom rezultatu. Različite metode konverzije primjenjuju se na nekretnine, postrojenja i opremu te nematerijalnu imovinu, koji zadržavaju svoju vrijednost u eurima na datum kad su kupljeni.

Stanja novčane imovine i obveza na kraju godine iskazana u stranim valutama pretvaraju se u eure na temelju deviznih tečajeva Europske središnje banke (ESB) koji se primjenjuju 31. prosinca.

Devizni tečajevi eura

Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.	Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,177	4,4103
CZK	25,5350	27,0210	RON	4,6585	4,5390
DKK	7,4449	7,4344	SEK	9,8438	9,5525
GBP	0,8872	0,8562	CHF	1,1702	1,0739
HRK	7,4400	7,5597	JPY	135,01	123,4000
HUF	310,3300	309,8300	USD	1,1993	1,0541

1.2.3. Uporaba procjena

U skladu s načelima IPSAS-a i općeprihvaćenim računovodstvenim načelima financijski izvještaji obvezno sadržavaju iznose u skladu s procjenama i pretpostavkama uprave izrađenima na temelju najpouzdanijih dostupnih podataka. Važne procjene između ostalog obuhvaćaju obračunane i odgođene prihode i troškove, rezervacije, financijski rizik na potraživanja, nepredviđenu imovinu i obveze i stupanj umanjenja imovine. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od tih procjena.

Razumne procjene bitan su dio izrade financijskih izvještaja i ne umanjuju njihovu pouzdanost. Procjenu će možda biti potrebno promijeniti ako se promijene okolnosti na kojima se ona temelji ili ako se pojave novi podaci ili stekne više iskustva. Po svojoj prirodi promjena procjene ne odnosi se na prethodna razdoblja i ne smatra se ispravljanjem greške. Učinak promjene u računovodstvenoj procjeni priznaje se u višku ili manjku u razdobljima u kojima je uočen.

1.3. BILANCA

1.3.1. Financijska imovina

Financijska imovina klasificirana je u sljedeće kategorije: financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka; zajmovi i potraživanja; ulaganja koja se drže do dospelja; i financijska imovina raspoloživa za prodaju. Klasifikacija financijskih instrumenata utvrđuje se pri početnom priznavanju i ponovno procjenjuje na svaki datum bilance.

(i) Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka

Financijska imovina klasificira se u ovu kategoriju ako je nabavljena prvenstveno u svrhu prodaje u kratkom roku ili ako je tako odredio subjekt. U nju se razvrstavaju i izvedeni instrumenti. Imovina u ovoj kategoriji klasificira se u kratkotrajnu imovinu ako se njezina realizacija očekuje u roku od 12 mjeseci od datuma bilance. Tijekom ove financijske godine u ovoj kategoriji nije bilo ulaganja subjekta.

(ii) Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja neizvedena su financijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima koja nije uvrštena na aktivnom tržištu. Oni nastaju kad subjekt osigurava novac, robu ili usluge izravno dužniku bez namjere trgovanja potraživanjem. Pripadaju trajnoj imovini, osim ako dospijevaju u roku od 12 mjeseci od datuma bilance. Zajmovi i potraživanja uključuju oročene depozite s izvornim dospijećem nakon više od tri mjeseca.

(iii) Ulaganja koja se drže do dospelja

Ulaganja koja se drže do dospelja neizvedena su financijska imovina s fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim dospijećima koju subjekt namjerava i može držati do dospelja. Tijekom ove financijske godine u ovoj kategoriji nije bilo ulaganja subjekta.

(iv) Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju neizvedena je imovina koja se klasificira ili u ovu kategoriju ili ni u jednu drugu kategoriju. Klasificira se kao kratkotrajna ili dugotrajna imovina ovisno o razdoblju u kojem subjekt očekuje da tom imovinom može raspolagati, a to je obično datum dospelja.

Početno priznavanje i mjerenje

Kupnja i prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka, ulaganja koja se drže do dospelja i financijska imovina raspoloživa za prodaju priznaju se na datum trgovanja – datum na koji subjekt preuzima obvezu kupnje ili prodaje imovine. Novčani ekvivalenti, zajmovi i oročeni depoziti priznaju se na datum namire. Financijski instrumenti početno se priznaju po fer vrijednosti. Za svu financijsku imovinu koja se ne iskazuje po fer vrijednost kroz račun dobiti ili gubitka transakcijski troškovi dodaju se fer vrijednosti pri početnom priznavanju.

Financijski instrumenti prestaju se priznavati kad prava na primitak novčanih tokova iz ulaganja isteknu ili subjekt prenese gotovo sve rizike i koristi od vlasništva drugoj stranci.

Naknadna mjerenja

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka naknadno se iskazuje po fer vrijednosti s dobitcima i gubitcima koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti uključenih u izvještaj o financijskom rezultatu u razdoblju u kojem su nastali.

Zajmovi i potraživanja te ulaganja koja se drže do dospelja iskazuju se po amortiziranom trošku metodom efektivne kamate.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju naknadno se iskazuje po fer vrijednosti. Dobitci i gubitci koji nastaju zbog promjena fer vrijednosti priznaju se u pričuvu fer vrijednosti. Kamata na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju uz primjenu metode efektivne kamate priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Subjekt na svaki datum bilance ocjenjuje postoje li objektivni dokazi da je financijska imovina umanjena i bi li to trebalo unijeti u izvještaj o financijskom rezultatu.

1.3.2. Iznosi pretfinanciranja

Pretfinanciranje je plaćanje kojem je svrha da korisniku osigura gotovinski predujam, tj. likvidna sredstva. Ono može biti podijeljeno na više plaćanja tijekom razdoblja utvrđenog u predmetnom ugovoru, odluci, sporazumu ili temeljnom aktu. Likvidna sredstva ili predujam koriste se za namjenu za koju su dobiveni tijekom razdoblja utvrđenog u sporazumu ili se vraćaju. Ako korisnik nema opravdanih rashoda, dužan je predujam dobiven pretfinanciranjem vratiti subjektu. Iznos sredstava iz pretfinanciranja može se smanjiti (u potpunosti ili djelomično) na temelju prihvatljivih troškova (koji se priznaju kao rashodi).

Pretfinanciranje se na sljedećim datumima bilance izračunava na temelju iznosa izvorno iskazanog na bilanci umanjenog za prihvatljive rashode (po potrebi uključujući procijenjene iznose) nastale tijekom predmetnog razdoblja.

1.3.3. Potraživanja i naplativa sredstva

Kako računovodstvena pravila EU-a zahtijevaju zaseban prikaz razmjenskih i nerazmjenskih transakcija, za potrebe sastavljanja financijskih izvještaja potraživanja se definiraju kao da proizlaze iz razmjenskih transakcija, a naplativa sredstva iz nerazmjenskih transakcija (ako subjekt prima vrijednost od drugog subjekta, a da u zamjenu ne daje izravno približno jednaku vrijednost).

Potraživanja od razmjenskih transakcija u skladu su s definicijom financijskih instrumenata i stoga se klasificiraju kao zajmovi i potraživanja te u skladu s time i obračunavaju (vidjeti prethodnu bilješku 1.3.1 above).

Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija prenose se u izvornom iznosu (prilagođenom za iznos kamata i kazni) umanjenom za otpis zbog umanjenja vrijednosti. Otpis zbog umanjenja vrijednosti utvrđuje se ako postoji objektivni dokaz da subjekt neće moći naplatiti sve nepodmirene iznose u skladu s izvornim uvjetima za naplativa sredstva. Iznos otpisa razlika je između iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine i naplativog iznosa. Iznos otpisa priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu.

1.3.4. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti financijski su instrumenti, a obuhvaćaju gotovinu u blagajni, pologe po viđenju ili kratkoročne bankovne pologe te ostala kratkoročna visokolikvidna ulaganja s izvornim dospijanjem od najviše tri mjeseca.

1.3.5. Rezervacije

Rezervacije se iskazuju kada subjekt ima postojeću zakonsku ili izvedenu obvezu prema trećim osobama koja je posljedica prošlih događaja, pri čemu postoji veća vjerojatnost da će podmirenje te obveze zahtijevati odljev resursa, a iznos se može pouzdano utvrditi. Rezervacije se ne iskazuju za gubitke iz budućeg poslovanja. Iznos rezervacije najbliža je procjena očekivanih rashoda potrebnih za podmirenje postojeće obveze na datum izvještavanja. Ako rezervacija uključuje velik broj stavki, obveza se procjenjuje uspoređivanjem svih mogućih ishoda s vjerojatnostima koje su s njima povezane (metoda „očekivane vrijednosti“).

1.3.6. Poslovne obveze

U poslovne obveze uključeni su iznosi povezani s razmjenskim transakcijama, npr. nabavom robe i usluga, i nerazmjenskim transakcijama, npr. zahtjevima za povrat troškova korisnika, bespovratnim sredstvima ili drugim sredstvima EU-a.

Ako korisnici primaju bespovratna ili druga sredstva, zahtjevi za povrat troškova iskazuju se kao poslovne obveze za zatraženi iznos kada je primljen zahtjev za povrat troškova. Nakon provjere i primitka opravdanih troškova poslovne obveze vrednuju se u visini prihvaćenog i opravdanog iznosa.

Poslovne obveze koje proizlaze iz kupnje robe i usluga priznaju se po primitku računa u visini izvornog iznosa te se odgovarajući rashodi unose u knjige nakon što se roba ili usluge isporuče i subjekt ih prihvati.

1.3.7. Obračunani i odgođeni prihodi i obveze

Transakcije i događaji priznaju se u financijskim izvještajima u razdoblju na koje se odnose. Ako na kraju godine za pruženu uslugu račun još nije izdan, ali je subjekt isporučio robu ili uslugu ili o tome postoji ugovor (npr. upućivanjem na ugovor), obračunani prihodi priznat će se u financijskim izvještajima. S druge strane, ako se na kraju godine izda račun, ali roba ili usluga još nisu isporučeni, prihod se odgađa i iskazuje u budućem računovodstvenom razdoblju.

I rashodi se obračunavaju u razdoblju na koje se odnose. Na kraju obračunskog razdoblja obračunani rashodi priznaju se na temelju procijenjenog iznosa obveze prijenosa u tom razdoblju. Obračunani rashodi izračunavaju se u skladu s detaljnim operativnim i praktičnim smjernicama koje izdaje računovodstveni službenik kojima Komisija želi osigurati da se u financijskim izvještajima točno prikazuju gospodarske i ostale pojave koje se u njima trebaju prikazati. Po analogiji, ako su usluge, koje još nisu obavljene, ili roba, koja još nije primljena, plaćeni unaprijed, rashodi se odgađaju i priznaju u kasnijem obračunskom razdoblju.

1.4. IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

1.4.1. Prihodi

Prihodi sadržavaju bruto priljeve gospodarskih koristi ili potencijala usluge koje je subjekt primio ili mu se duguju, što predstavlja povećanje neto imovine, osim povećanja koja se odnose na doprinose od vlasnika.

Ovisno o prirodi odnosnih transakcija u izvještaju o financijskom rezultatu razlikuju se:

(i) Prihodi od nerazmjenskih transakcija

Prihodi od nerazmjenskih transakcija uključuju poreze i prijenose jer prenositelj osigurava sredstva subjektu primatelju, a subjekt primatelj pritom ne daje okvirno jednaku vrijednost izravno u zamjenu.

Prijenosi su priljevi budućih gospodarskih koristi ili potencijala usluga od nerazmjenskih transakcija, osim poreza. Subjekt priznaje imovinu u pogledu prijenosa kada subjekt kontrolira sredstva kao posljedicu prošlog događaja (prijenos) i očekuje da će primiti buduće gospodarske koristi ili potencijale usluge od tih resursa, i kada se fer vrijednost može pouzdano izmjeriti. Priljev sredstava iz nerazmjenske transakcije priznat kao imovina (tj. novac) priznaje se i kao prihod, osim ako subjekt ima sadašnju obvezu u pogledu tog prijenosa (uvjet) koji treba ispuniti prije nego što se prihodi mogu priznati. Dok taj uvjet nije ispunjen, prihodi se odgađaju i priznaju kao obveze (primljeno pretfinanciranje).

(ii) Prihodi od razmjenskih transakcija

Prihodi od prodaje robe i usluga priznaju se kad se znatan rizik i koristi vlasništva nad robom prenose na kupca. Prihodi povezani s transakcijom koja uključuje pružanje usluga priznaju se s obzirom na stupanj dovršenosti transakcije na datum izvještavanja.

1.4.2. Rashodi

Rashodi su smanjenja gospodarskih koristi ili potencijala usluge tijekom izvještajnog razdoblja u obliku odljeva ili uporabe sredstava ili nastanka obveza koje uzrokuju smanjenja neto imovine/vlasničkih instrumenata. Uključuju rashode od razmjenskih transakcija i rashode od nerazmjenskih transakcija.

Rashodi od razmjenskih transakcija koji nastaju zbog kupnje robe i usluga priznaju se po njihovoj isporuci i kad ih subjekt prihvati. Vrednuju se po iznosu iz izvornog računa. Osim toga, na datum bilance rashodi koji se odnose na uslugu koja je isporučena tijekom razdoblja, a za koju račun još nije primljen ili prihvaćen priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Rashodi od nerazmjenskih transakcija odnose se na prijenos sredstava korisnicima, a moguća su tri oblika rashoda: prava, prijenosi u okviru ugovora te bespovratna sredstva, doprinosi i donacije na diskrecijskoj osnovi. Prijenosi se iskazuju kao rashodi u razdoblju u kojem je nastao događaj koji je rezultirao prijenosom, uz uvjet da je ta vrsta prijenosa dopuštena uredbom ili je sklopljen ugovor kojim se taj prijenos odobrava, da je korisnik ispunio sve kriterije prihvatljivosti te da se iznos može razumno procijeniti.

Po primitku zahtjeva za plaćanja ili izjave o troškovima koji zadovoljavaju kriterije za priznavanje, njihov opravdani iznos priznaje se kao rashod. Na kraju godine nastali opravdani rashodi koji su dospjeli korisnicima, ali još nisu prijavljeni, procjenjuju se i knjiže kao obračunani rashodi.

1.5. NEPREDVIĐENA IMOVINA I OBVEZE

1.5.1. Nepredviđena imovina

Nepredviđena imovina potencijalna je imovina koja proizlazi iz prošlih događaja, a čije će se postojanje potvrditi isključivo nastankom ili izostankom najmanje jednog neizvjesnog budućeg događaja koji nije u potpunosti pod nadzorom subjekta. Nepredviđena imovina objavljuje se kad je vjerojatan priljev gospodarske koristi ili potencijala usluge.

1.5.2. Nepredviđene obveze

Nepredviđena obveza moguća je obveza koja proizlazi iz prošlih događaja i čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili izostankom jednoga ili više neizvjesnih budućih događaja na koje subjekt ne može u cijelosti utjecati; ili sadašnja obveza koja proizlazi iz prošlih događaja, ali nije priznata jer: nije vjerojatno da će za namiru obveze biti potreban odljev sredstava s gospodarskim koristima i potencijala usluge ili, u rijetkim okolnostima, jer se iznos obveze ne može dovoljno pouzdano izmjeriti.

1.6. SUFINANCIRANJE

Zaprimljeni doprinosi sufinanciranja ispunjuju kriterije za prihode od uvjetnih nerazmjenskih transakcija i prikazuju se kao poslovne obveze državama članicama, državama nečlanicama i ostalima. ERF je dužan rabiti doprinose u svrhu pružanja usluga trećim osobama, a u suprotnom je tu imovinu (primljene doprinose) dužan vratiti. Nepodmirene obveze u okviru sporazuma o sufinanciranju predstavljaju primljene doprinose za sufinanciranje umanjene za rashode nastale u vezi s projektom. One ne utječu na neto imovinu.

Rashodi povezani s projektima sufinanciranja iskazuju se kao nastali. Odgovarajući iznos doprinosa iskazuje se kao prihod od poslovanja i nema učinka na gospodarski rezultat godine.

2. BILJEŠKE UZ BILANCU

IMOVINA

2.1. PRETFINANCIRANJE

Mnogim je ugovorima predviđena isplata predujma prije početka radova, isporuke robe ili pružanja usluga. Ponekad se rasporedom plaćanja ugovora predviđaju plaćanja na temelju izvještaja o napretku radova. Pretfinanciranje se obično plaća u valuti države ili područja na kojem se projekt izvodi.

Vrijeme predviđeno za povrat ili upotrebu pretfinanciranja određuje hoće li se pretfinanciranje iskazati kao kratkotrajna ili dugotrajna imovina pretfinanciranja. Uporaba se definira ugovorom na temelju kojeg se projekt izvodi. Sva plaćanja ili uporaba koji dospijevaju u roku od dvanaest mjeseci od datuma izvještavanja iskazuju se kao kratkoročno pretfinanciranje. Budući da su mnogi ERF-ovi projekti po svojoj prirodi dugoročni, potrebno je odgovarajuće predujmove učiniti dostupnima na rok dulji od jedne godine. Stoga se neki iznosi pretfinanciranja prikazuju kao dugotrajna imovina.

u milijunima
EUR

	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017.	31.12.2016.
Dugoročno pretfinanciranje	2.1.1.	–	32	221	330	582	409
Kratkoročno pretfinanciranje	2.1.2.	1	40	867	610	1 518	1 372
Ukupno		1	72	1 088	939	2 100	1 781

Povećanje ukupnog pretfinanciranja uzrokovano je vrlo visokom razinom plaćanja u 2017. Ukupna razina neto plaćanja u 2017. povećala se za 24 % u odnosu na 2016. (vidjeti tablicu **2.1.** u izvješću ERF-a o financijskom izvršenju). Razina „bruto” plaćanja, tj. plaćanja bez priljeva na temelju naloga za povrat, u 2017. se povećala za 25 %.

To je povećanje u skladu sa životnim ciklusom ERF-a. Provedba 11. ERF-a započela je 2015., stoga je 2017. bila već treća godina provedbe. 11. ERF dosegnuo je zrelost i najvišu razinu provedbe donesenih mjera. Broj otvorenih ugovora u 11. ERF-u povećao se s 1 300 u 2016. na 1 600 u 2017. Prosječni ugovoreni iznos u 2017. se povećao za 51 % u odnosu na 2016. Stoga se razina neto plaćanja u 11. ERF-u u 2017. povećala za 52 % u odnosu na 2016. (vidjeti tablicu **2.1.** u izvješću ERF-a o financijskom izvršenju). Budući da je omjer između plaćanja koja se odnose na račune i pretfinanciranja stabilan (42 %–44 %), povećanje plaćanja dovelo je do povećanja razine pretfinanciranja.

Povećanje ukupnog pretfinanciranja u skladu je sa smanjenjem novca i novčanih ekvivalenata (vidjeti bilješku **2.4.**)

2.1.1. Dugoročno pretfinanciranje

u milijunima EUR

	31.12.2017.	31.12.2016.
Izravno upravljanje	159	71
Provoditelj:		
Komisija	105	39
Izvršne agencije EU-a	6	4
Delegacije EU-a	48	29
Neizravno upravljanje	423	338
Provoditelj:		
EIB i EIF	166	180
Međunarodne organizacije	189	87
Tijela privatnog prava s misijom javne službe	11	25
Tijela javnog prava	37	13
Treće zemlje	20	34
Ukupno	582	409

2.1.2. Kratkoročno pretfinanciranje

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
<i>Pretfinanciranje (bruto)</i>	2	158	2 722	2 406	5 288	4 745
<i>Otpisano</i>	(1)	(118)	(1 855)	(1 796)	(3 770)	(3 373)
Ukupno	1	40	867	610	1 518	1 372

u milijunima EUR

	31.12.2017.	31.12.2016.
Izravno upravljanje	256	246
<i>Provoditelj:</i>		
<i>Komisija</i>	86	115
<i>Izvršne agencije EU-a</i>	10	10
<i>Delegacije EU-a</i>	161	122
Neizravno upravljanje	1 262	1 125
<i>Provoditelj:</i>		
<i>EIB i EIF</i>	345	372
<i>Međunarodne organizacije</i>	563	432
<i>Tijela privatnog prava s misijom javne službe</i>	59	121
<i>Tijela javnog prava</i>	108	53
<i>Treće zemlje</i>	186	148
Ukupno	1 518	1 372

2.1.3. Primljena jamstva u vezi s pretfinanciranjem

Jamstvima se osigurava pretfinanciranje, a vraćaju se nakon isplate završnog potraživanja u okviru projekta. Na dan 31. prosinca 2017. jamstva koja je ERF primio u vezi s pretfinanciranjem iznosila su 54 milijuna EUR (u 2016. 53 milijuna EUR).

Većina pretfinanciranja isplaćuje se u okviru neizravnog upravljanja. U tom slučaju korisnik jamstva nije ERF, već naručitelj. Iako ERF nije korisnik, tim jamstvima osigurava se njegova imovina. U 2017. ta su jamstva iznosila 577 milijuna EUR.

2.2. DOPRINOSI UZAJAMNIM FONDovima

U ovom naslovu prikazan je iznos plaćen u obliku doprinosa uzajamnom fondu EU-a Bêkou i uzajamnom fondu EU-a za Afriku. Doprinosi su prikazani bez troškova koje su imali uzajamni fondovi, a koji se pripisuju ERF-u.

Doprinos uzajamnim fondovima izvršava ERF u okviru izravnog upravljanja.

u milijunima
EUR

Uzajamni fondovi	Neto doprinos na dan 31.12.2016.	Uplaćeni doprinosi u 2017.	Dodjela neto rashoda uzajamnog fonda 2017.	Neto doprinos na dan 31.12.2017.
<i>Afrika</i>	72	180	(104)	148
<i>Bêkou</i>	26	–	(10)	16
Ukupno	98	180	(114)	163

Uzajamni fond EU-a za Afriku počeo se provoditi 2016., a u 2017. povećao se opseg njegovih aktivnosti. U 2017. rashodi su mu bili gotovo pet puta veći nego u 2016. Plaćanja su se udvostručila u odnosu na prethodnu godinu.

2.3. NAPLATIVA SREDSTVA OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA I POTRAŽIVANJA OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

u milijunima EUR

	Bilješka	31.12.2017.	31.12.2016.
Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	2.3.1.	19	62
Potraživanja od razmjenskih transakcija	2.3.2.	73	70
Ukupno		92	132

2.3.1. Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017.	31.12.2016.
Države članice	–	–	–	7	7	40
Korisnici usluga	2	7	9	1	19	18
Javna tijela	–	10	8	2	20	23
Treće države	0	1	4	0	6	4
Otpis	(2)	(16)	(15)	(1)	(34)	(25)
Povezujući računi s institucijama EU-a	–	–	–	2	2	2
Ukupno	0	2	6	11	19	62

Ukupno smanjenje naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija prvenstveno je uzrokovano smanjenjem naplativih sredstava od država članica. Na dan 31. prosinca 2016. to je obuhvaćalo obične doprinose i iznose koji se još trebaju primiti kao posljedica prilagodbi instrumenta za premošćivanje koje su 2017. nadoknađene iz doprinosa država članica.

Naplativa sredstva država članica na dan 31. prosinca 2017. obuhvaćaju nepodmirenu financijsku prilagodbu provedenu u odnosu na prvi obrok kapitala fonda koji treba pozvati 2018. (vidjeti bilješku 2.9.1.).

u milijunima EUR

Države članice	31.12.2017.
Češka	2
Rumunjska	1
Mađarska	1
Irska	1
Grčka	1
Ostale	1
Ukupno	7

2.3.2. Potraživanja od razmjenskih transakcija

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017.	31.12.2016.
Obračunani prihodi	–	63	11	–	74	70
Povezujući računi između ERF-ova	189	88	3 555	(3 833)	(0)	(0)
Ukupno	189	151	3 566	(3 833)	73	70

U obračunane prihode uključeni su prvenstveno iznosi obračunanih kamata na pretfinanciranje povezano s projektima (63 milijuna EUR) i na pretfinanciranje povezano s uzajamnim fondom EU-a za Afriku (11 milijuna EUR).

Radi veće učinkovitosti 11. ERF-u dodijeljena je jedinstvena riznica kojom su obuhvaćeni svi ERF-ovi⁸; to za posljedicu ima operacije između različitih ERF-ova koje se poravnavaju u povezujućim računima između različitih bilanci ERF-ova.

Povezujući računi prikazani su samo u pojedinačnim ERF-ovima. Ukupni iznos na povezujućim računima jednak je nuli.

2.4. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI⁹

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
					u milijunima EUR	
Posebni računi:						
<i>financijske institucije</i>	–	–	–	105	105	292
<i>država članica</i>						
Tekući računi:						
<i>komercijalne banke</i>	–	–	–	242	242	389
Ukupno	–	–	–	347	347	680

Ukupno smanjenje novca i novčanih ekvivalenata prvenstveno je posljedica iznimno visoke razine plaćanja u 2017. Ukupna razina neto plaćanja u 2017. povećala se za 24 % u odnosu na 2016. (vidjeti tablicu 2.1. u izvješću ERF-a o financijskom izvršenju). Razina „bruto” plaćanja, tj. plaćanja bez priljeva na temelju naloga za povrat, u 2017. se povećala za 25 %.

To povećanje plaćanja u skladu je sa životnim ciklusom ERF-a. Provedba 11. ERF-a započela je 2015., stoga je 2017. bila već treća godina provedbe. 11. ERF dosegno je zrelost i najvišu razinu provedbe donesenih mjera. Broj otvorenih ugovora u 11. ERF-u povećao se s 1 300 u 2016. na 1 600 u 2017. Razina neto plaćanja u 11. ERF-u u 2017. povećala se za 52 % u odnosu na 2016. (vidjeti tablicu 2.1. u izvješću ERF-a o financijskom izvršenju).

U cilju poboljšanja prikaza godišnjih financijskih izvještaja za 2017., revidirana je klasifikacija financijskih institucija i banaka. U skladu s tim objavljeni su usporedni podaci za 2016.

OBVEZE

2.5. REZERVACIJE

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
					u milijunima EUR	
<i>Rezervacije</i>	–	–	–	4	4	4
Ukupno	–	–	–	4	4	4

Rezervacija je najbolja procjena vjerojatnog iznosa koji treba platiti iz ERF-a za financiranje propisanog zatvaranja Centra za razvoj poduzetništva (CDE), kako je odlučio Odbor veleposlanika AKP-EU (Odluka br. 4/2014 od 23. listopada 2014.).

Iznos uključuje sudske predmete (1,2 milijuna EUR) protiv CDE-a i preostale očekivane troškove pasivne faze (npr. preostale administrativne zadatke, preostale sudske postupke, arhivu itd.) koja je započela 31. prosinca 2016. (vidjeti bilješku 4.2.2.). Dosad nisu nastali nikakvi rashodi povezani s pasivnom fazom.

⁸ U skladu s člankom 59. Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. Europski razvojni fond, riznica se prikazuje u bilanci 11. ERF-a.

⁹ U skladu s člankom 59. Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. Europski razvojni fond, riznica se prikazuje u bilanci 11. ERF-a. Namjena različitih bankovnih računa opisana je u poglavlju 5., Upravljanje financijskim rizikom.

2.6. FINANCIJSKE OBVEZE

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
<i>Sufinanciranje – poslovne obveze</i>	–	–	7	7	14	6
Ukupno	–	–	7	7	14	6

Promjena ukupnih poslovnih obveza u vezi sa sufinanciranjem objašnjena je u bilješci **2.7.2.1.**

2.7. POSLOVNE OBVEZE

u milijunima
EUR

	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017.	31.12.2016.
<i>Kratkoročne poslovne obveze</i>	<i>2.7.1.</i>	0	13	114	235	361	222
<i>Razne poslovne obveze</i>	<i>2.7.2.</i>	–	(0)	20	182	202	327
Ukupno		0	13	133	417	563	549

2.7.1. Kratkoročne poslovne obveze

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
<i>Dobavljači</i>	0	9	85	40	133	98
<i>Države članice</i>	–	–	0	12	12	0
<i>Treće države</i>	0	(0)	15	131	146	91
<i>Javna tijela</i>	–	3	10	70	83	32
<i>Ostale kratkoročne poslovne obveze</i>	0	1	4	(18)	(13)	1
Ukupno	0	13	114	235	361	222

Poslovne obveze uključuju troškovnike koje je ERF primio u okviru aktivnosti dodjele bespovratnih sredstava. Knjiže se u zahtijevanom iznosu od trenutka kada je zahtjev zaprimljen. Isti se postupak primjenjuje za račune i financijska odobrenja primljene u okviru aktivnosti nabave. Predmetni zahtjevi za povrat troškova uzimaju se u obzir u postupku razdvajanja računovodstvenih razdoblja na kraju godine. Nakon unosa zaključnih podataka u izvještaj o financijskom rezultatu unose se procijenjeni prihvatljivi iznosi. Neprihvatljivi iznosi iskazani su kao ostale kratkoročne poslovne obveze.

Poslovne obveze država članica predstavljaju nepodmirenu financijsku prilagodbu koja će se oduzeti od prvog obroka kapitala fonda koji treba pozvati 2018. (vidjeti bilješku **2.9.1.**). Ovaj naslov obuhvaća iznose dospjele Francuskoj (10 milijuna EUR), Nizozemskoj (1 milijun EUR) i Austriji (1 milijun EUR).

2.7.2. Razne poslovne obveze

u milijunima
EUR

	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017.	31.12.2016.
<i>Poslovne obveze u vezi sa sufinanciranjem</i>	<i>2.7.2.1.</i>	–	–	22	6	28	64
<i>Odgođeni doprinosi</i>	<i>2.7.2.2.</i>	–	–	–	173	173	261

kapitalu fonda						
Ostale razne obveze iz	-	-	-	1	1	2
poslovanja						
Ukupno	-	-	22	179	202	327

2.7.2.1. Poslovne obveze u vezi sa sufinanciranjem

Raspodjela dugoročnih i kratkoročnih poslovnih obveza u vezi sa sufinanciranjem po državi članici sažeta je u tablici u nastavku:

					u milijunima EUR	
	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
Dugoročno sufinanciranje						
<i>Belgija</i>	–	–	0	1	2	2
<i>Danska</i>	–	–	–	0	0	0
<i>Francuska</i>	–	–	4	–	4	–
<i>Njemačka</i>	–	–	–	–	–	0
<i>Švedska</i>	–	–	1	2	3	2
<i>Ujedinjena Kraljevina</i>	–	–	1	–	1	1
<i>Kanada</i>	–	–	–	–	–	0
<i>Australija</i>	–	–	0	–	0	–
<i>USAID</i>	–	–	–	4	4	–
	–	–	7	7	14	6
Kratkoročno sufinanciranje						
<i>Belgija</i>	–	–	4	(1)	3	4
<i>Danska</i>	–	–	(1)	1	(0)	1
<i>Francuska</i>	–	–	12	–	12	37
<i>Njemačka</i>	–	–	0	–	0	1
<i>Nizozemska</i>	–	–	0	–	0	1
<i>Španjolska</i>	–	–	1	–	1	3
<i>Švedska</i>	–	–	5	0	5	7
<i>Ujedinjena Kraljevina</i>	–	–	1	3	4	11
<i>Kanada</i>	–	–	0	–	0	0
<i>USAID</i>	–	–	–	2	2	–
	–	–	22	6	28	64
Ukupno	–	–	29	13	42	70

Ukupne dugotrajne i kratkotrajne poslovne obveze u vezi sa sufinanciranjem smanjene su za 28 milijuna EUR u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje.

Tijekom 2017. primljeni su novi doprinosi sufinanciranja od USAID-a (7 milijuna EUR), Ujedinjene Kraljevine (5 milijuna EUR) i Švedske (2 milijuna EUR).

Ukupne poslovne obveze u vezi sa sufinanciranjem smanjene su za 42 milijuna EUR radi iskazivanja prihoda i rashoda povezanih s projektima sufinanciranja (vidjeti bilješke 3.1.1. i 3.4.).

2.7.2.2. Odgođeni doprinosi kapitalu fonda

					u milijunima EUR	
	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
<i>Ujedinjena Kraljevina</i>	–	–	–	170	170	252
<i>Litva</i>	–	–	–	2	2	–
<i>Mađarska</i>	–	–	–	–	–	9
Ukupno	–	–	–	173	173	261

Ovaj naslov u potpunosti se odnosi na doprinose država članica za 2018. koji su plaćeni unaprijed.

2.8. OBRAČUNANI TROŠKOVI I ODGOĐENI PRIHODI

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
<i>Obračunani troškovi</i>	0	76	517	137	730	770
<i>Ostala aktivna i pasivna vremenska razgraničenja</i>	-	-	-	3	3	6
Ukupno	0	76	517	140	733	776

Obračunani troškovi sastoje se od procijenjenih rashoda poslovanja za tekuće ili završene ugovore bez validiranih zahtjeva za povrat troškova, pri čemu su prihvatljivi rashodi za 2017. koje su imali korisnici ERF-a procijenjeni korištenjem najboljih dostupnih informacija o postojećim ugovorima. Dio procijenjenih obračunanih troškova koji se odnosi na plaćeno pretfinanciranje zabilježen je kao smanjenje iznosâ pretfinanciranja (vidjeti bilješku 2.1.)

NETO IMOVINA

2.9. KAPITAL FONDA

2.9.1. Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Ukupno
<i>Kapital fonda</i>	12 164	10 973	20 960	29 367	73 464
<i>Nepozvani kapital fonda</i>	-	-	(1 773)	(29 367)	(31 140)
Pozvani kapital fonda na dan 31.12.2016.	12 164	10 973	19 187	-	42 323
<i>Kapital fonda</i>	12 164	10 773	20 960	29 367	73 264
<i>Nepozvani kapital fonda</i>	-	-	-	(27 090)	(27 090)
Pozvani kapital fonda na dan 31.12.2017.	12 164	10 773	20 960	2 277	46 173

Kapital fonda ukupni je iznos doprinosa država članica odgovarajućem fondu ERF-a kako je utvrđeno u svakom od unutarnjih sporazuma. Nepozvana sredstva početna su dodijeljena sredstva za koja još nije upućen poziv državama članicama.

Pozvani kapital fonda iznos je početnih dodijeljenih sredstava za koja je državama članicama upućen poziv za prijenos u račune riznice (vidjeti bilješku 2.9.2. u nastavku).

Na temelju Odluke Vijeća (EU) 2017/1206¹⁰ doprinosi država članica iz unutarnjih sporazuma za 8. i 9. ERF smanjit će se na odgovarajući način za iznos od 200 milijuna EUR iz sredstava koja su opozvana u okviru 8. i 9. ERF-a. Budući da su sredstva opozvana u okviru 8. ERF-a već gotovo u potpunosti prenesena u druge ERF-ove, od kapitala 9. ERF-a oduzeto je 200 milijuna EUR.

Povrati proizašli iz tog smanjenja nadoknađeni su dodatnim pozivom na uplatu sredstava u okviru 11. ERF-a. To je dovelo do financijske prilagodbe. Financijska prilagodba može se primijeniti na treći obrok u 2017. i/ili na prvi obrok u 2018. Nepodmirena financijska prilagodba iskazana je kao potraživanja ili kao poslovne obveze od država članica/za države članice (vidjeti bilješke 2.3.1. i 2.7.1.).

¹⁰ L 173/15

2.9.2. Pozvani i nepozvani kapital fonda po državama članicama

u milijunima EUR

Doprinosi 10. ERF-a	%	Nepozvani kapital na dan 31.12.2016.	Kapital pozvan u 2017.	Nepozvani kapital na dan 31.12.2017.
<i>Austrija</i>	2,41	43	(43)	–
<i>Belgija</i>	3,53	63	(63)	–
<i>Bugarska</i>	0,14	2	(2)	–
<i>Cipar</i>	0,09	2	(2)	–
<i>Češka</i>	0,51	9	(9)	–
<i>Danska</i>	2,00	35	(35)	–
<i>Estonija</i>	0,05	1	(1)	–
<i>Finska</i>	1,47	26	(26)	–
<i>Francuska</i>	19,55	347	(347)	–
<i>Njemačka</i>	20,50	364	(364)	–
<i>Grčka</i>	1,47	26	(26)	–
<i>Mađarska</i>	0,55	10	(10)	–
<i>Irska</i>	0,91	16	(16)	–
<i>Italija</i>	12,86	228	(228)	–
<i>Latvija</i>	0,07	1	(1)	–
<i>Litva</i>	0,12	2	(2)	–
<i>Luksemburg</i>	0,27	5	(5)	–
<i>Malta</i>	0,03	1	(1)	–
<i>Nizozemska</i>	4,85	86	(86)	–
<i>Poljska</i>	1,30	23	(23)	–
<i>Portugal</i>	1,15	20	(20)	–
<i>Rumunjska</i>	0,37	7	(7)	–
<i>Slovačka</i>	0,21	4	(4)	–
<i>Slovenija</i>	0,18	3	(3)	–
<i>Španjolska</i>	7,85	139	(139)	–
<i>Švedska</i>	2,74	49	(49)	–
<i>Ujedinjena Kraljevina</i>	14,82	263	(263)	–
Ukupno	100,00	1 773	(1 773)	–

u milijunima EUR

Doprinosi 11. ERF-a	%	Nepozvani kapital na dan 31.12.2016.	Kapital pozvan u 2017.	Nepozvani kapital na dan 31.12.2017.
Austrija	2,40	704	(55)	650
Belgija	3,25	954	(74)	880
Bugarska	0,22	64	(5)	59
Hrvatska	0,23	66	(5)	61
Čipar	0,11	33	(3)	30
Češka	0,80	234	(18)	216
Danska	1,98	582	(45)	537
Estonija	0,09	25	(2)	23
Finska	1,51	443	(34)	409
Francuska	17,81	5 231	(406)	4 826
Njemačka	20,58	6 044	(469)	5 575
Grčka	1,51	443	(34)	408
Mađarska	0,61	180	(14)	166
Irska	0,94	276	(21)	255
Italija	12,53	3 680	(285)	3 394
Latvija	0,12	34	(3)	31
Litva	0,18	53	(4)	49
Luksemburg	0,26	75	(6)	69
Malta	0,04	11	(1)	10
Nizozemska	4,78	1 403	(109)	1 294
Poljska	2,01	589	(46)	544
Portugal	1,20	351	(27)	324
Rumunjska	0,72	211	(16)	195
Slovačka	0,38	110	(9)	102
Slovenija	0,22	66	(5)	61
Španjolska	7,93	2 330	(181)	2 149
Švedska	2,94	863	(67)	796
Ujedinjena Kraljevina	14,68	4 311	(334)	3 976
Ukupno	100,00	29 367	(2 277)	27 090

U 2017. iz 10. ERF-a pozvano je 1 773 milijuna EUR, a iz 11. ERF-a pozvano je 2 277 milijuna EUR. Na dan 31. prosinca 2017. kapital 8., 9. i 10. ERF-a u cijelosti je pozvan i primljen.

2.9.3. Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova

u milijunima EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
Sredstva prenesena iz zaključenih ERF-ova	627	1 625	–	–	2 252	2 252

Ovaj naslov obuhvaća sredstva prenesena iz zaključenih ERF-ova u 8. i 9. ERF.

2.9.4. Prijenosi pozvanog kapitala fonda između aktivnih ERF-ova

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2015.	(2 476)	2 376	35	65	–
<i>Prijenos opozvanih iznosa iz prethodnih ERF-ova u pričuvu za uspješnost 10. ERF-a</i>	(20)	(163)	182	–	–
<i>Prijenos opozvanih iznosa iz prethodnih ERF-ova u pričuvu za uspješnost 11. ERF-a</i>	–	–	(356)	356	–
<i>Prijenos iz pričuve za uspješnost 11. ERF-a u Instrument mirovne pomoći za Afriku (10. ERF)</i>	–	–	386	(386)	–
Stanje na dan 31.12.2016.	(2 496)	2 214	247	35	–
<i>Prijenos opozvanih iznosa iz prethodnih ERF-ova u pričuvu za uspješnost 10. ERF-a</i>	(7)	(37)	44	–	–
<i>Prijenos opozvanih iznosa iz prethodnih ERF-ova u pričuvu za uspješnost 11. ERF-a</i>	–	–	(171)	171	–
Stanje na dan 31.12.2017.	(2 503)	2 177	120	206	–

Ovaj naslov uključuje sredstva prenesena između aktivnih ERF-ova.

Od stupanja na snagu Sporazuma iz Cotonoua, sva nepotrošena sredstva iz prethodnih aktivnih ERF-ova prenose se u najnoviji ERF nakon oslobađanja sredstava. Sredstva prenesena iz drugih ERF-ova povećavaju odobrena sredstva fonda primatelja i smanjuju odobrena sredstva fonda podrijetla. Sredstva prenesena u pričuvu za uspješnost 10. i 11. ERF-a mogu se obvezati samo pod posebnim uvjetima utvrđenima u unutarnjim sporazumima.

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

PRIHODI

u milijunima EUR

	Bilješka	2017.	2016.
Prihodi od nerazmjenskih transakcija	3.1.	61	8
Prihodi od razmjenskih transakcija	3.2.	25	66
Ukupno		87	73

3.1. PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

u milijunima
EUR

	Bilješka	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2017.	2016.
Povrat rashoda		0	5	7	7	19	23
Povrat sredstava STABEX-a		-	-	-	0	0	1
Prihodi od sufinanciranja	3.1.1.	-	-	42	1	42	(15)
Ukupno		0	5	49	7	61	8

Nerazmjenski prihodi mogu se raščlaniti po načinu upravljanja, kako slijedi:

u milijunima EUR

	2017.	2016.
Izravno upravljanje	5	6
Provoditelj:		
Komisija	1	1
Delegacije EU-a	4	5
Neizravno upravljanje	56	2
Provoditelj:		
Treće zemlje	55	(0)
Međunarodne organizacije	2	2
Tijela javnog prava	0	0
Tijela privatnog prava s misijom javne službe	(1)	0
Ukupno	61	8

3.1.1. Prihodi od sufinanciranja

Zaprimljeni doprinosi sufinanciranja ispunjavaju kriterije za prihode od uvjetnih nerazmjenskih transakcija i kao takvi ne bi trebali utjecati na izvještaj o financijskom rezultatu. Primljeni doprinosi klasificirani su u obveze (vidjeti bilješku 2.7.2.1.) dok se ne ispune uvjeti povezani s doniranim sredstvima, npr. nastanak prihvatljivih rashoda (vidjeti bilješku 3.4.). Odgovarajući iznos tada se priznaje kao nerazmjenski prihod od sufinanciranja. Posljedično je učinak na poslovni rezultat godine jednak nuli.

3.2. PRIHODI OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

u milijunima
EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2017.	2016.
Financijski prihodi	(0)	(1)	4	(0)	4	3
Ostali prihodi	1	5	13	4	22	62
Ukupno	1	4	17	4	25	66

Financijski prihodi obuhvaćaju kamate iz uzajamnog fonda i kamate na pretfinanciranje.

Drugi prihodi u cijelosti se odnose na dobitke od ostvarenih i neostvarenih tečajnih razlika.

RASHODI

3.3. INSTRUMENTI POMOĆI

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2017.	2016.
	u milijunima EUR					
<i>Programska pomoć</i>	1	3	805	1 341	2 150	1 751
<i>Makroekonomska potpora</i>	–	21	–	–	21	39
<i>Sektorska politika</i>	(0)	(9)	–	–	(9)	18
<i>Projekti unutar AKP-a</i>	–	0	417	694	1 112	693
<i>Subvencije za kamatne stope</i>	–	–	–	–	–	(3)
<i>Pomoć u nuždi</i>	–	(1)	26	264	289	398
<i>Ostali programi pomoći povezani s prethodnim ERF-ovima</i>	–	(1)	–	–	(1)	1
<i>Institucijska potpora</i>	–	–	3	21	23	38
<i>Naknada za prihode od izvoza</i>	(0)	(1)	–	–	(1)	0
<i>Doprinosi uzajamnim fondovima</i>	–	–	–	114	114	35
Ukupno	0	14	1 251	2 435	3 700	2 970

Troškovima poslovanja ERF-a obuhvaćeni su različiti instrumenti pomoći i različitih su oblika, ovisno o načinu isplate novčanih sredstva i načinu na koji se njima upravlja.

Povećanje ukupnih rashoda za instrumente pomoći u skladu je sa životnim ciklusom ERF-a. Provedba 11. ERF-a započela je 2015., stoga je 2017. bila već treća godina provedbe. 11. ERF dosegnuo je zrelost i najvišu razinu provedbe donesenih mjera. Broj otvorenih ugovora u 11. ERF-u povećao se s 1 300 u 2016. na 1 600 u 2017. Prosječni ugovoreni iznos u 2017. se povećao za 51 % u odnosu na 2016.

Rashodi za sektorske politike u 2017. bili su negativni zbog ukidanja računa koji je u 2016. netočno iskazan.

3.4. RASHODI ZA SUFINANCIRANJE

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2017.	2016.
	u milijunima EUR					
<i>Sufinanciranje</i>	–	–	42	1	42	(15)

U ovaj su naslov uključeni rashodi nastali pri sufinanciranju projekata u 2017. Potrebno je napomenuti i da nastali rashodi uključuju procijenjene iznose povezane s postupkom razdvajanja računovodstvenih razdoblja (i kao posljedica ukidanja procijenjenih iznosa povezanih s prošlom godinom). Budući da su ukidanja procijenjenih rashoda iz 2015. (50 milijuna EUR) premašila rashode nastale u 2016. (35 milijuna EUR) rashodi za sufinanciranje za 2016. bili su negativni.

Odgovarajući prihodi priznati su u izvještaju o financijskom rezultatu (vidjeti bilješku **3.1.1.**)

3.5. INSTRUMENTI POMOĆI I RASHODI ZA SUFINANCIRANJE PO VRSTI UPRAVLJANJA

u milijunima EUR

	2017.	2016.
Izravno upravljanje	1 447	1 173
<i>Provoditelj:</i>		
Komisija	122	140
Izvršne agencije EU-a	26	10
Uzajamni fondovi	89	36
Delegacije EU-a	1 209	987
Neizravno upravljanje	2 295	1 781
<i>Provoditelj:</i>		
EIB i EIF	48	5
Međunarodne organizacije	1 171	821
Tijela privatnog prava s misijom javne službe	(20)	143
Tijela javnog prava	356	57
Treće zemlje	739	756
Tijela privatnog prava koja provode javno-privatno partnerstvo	0	(1)
Ukupno	3 742	2 954

3.6. FINANCIJSKI TROŠKOVI

u milijunima EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2017.	2016.
Otpis potraživanja	(1)	(1)	10	1	9	(4)
Ostali rashodi za financijsko poslovanje:	–	–	–	(1)	(1)	0
Ukupno	(1)	(1)	10	0	8	(4)

Naslov otpis potraživanja sadržava završnu procjenu rashoda o nenaplativim potraživanjima. Procijenjeni rashodi u 2017. odraz su povećanja ukupnog otpisa potraživanja s 25 milijuna EUR na 34 milijuna EUR (vidjeti bilješku **2.3.1.**). Budući da ta procjena obuhvaća i ukidanja iz procjene za prethodnu godinu, ukupni rashodi u 2016. bili su negativni (2015.: 29 milijuna EUR; 2016.: 25 milijuna EUR).

3.7. OSTALI RASHODI

u milijunima EUR

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	2017.	2016.
Administrativni rashodi i rashodi za IT	(0)	0	1	106	107	129
Rezervacija za rizik i troškovi	–	–	–	–	–	–
Ostvareni gubitci od potraživanja od kupaca	1	1	1	–	3	0
Gubici od tečajnih razlika	1	7	28	8	44	66
Ukupno	2	9	29	114	154	196

U ovom naslovu nalaze se rashodi za potporu, tj. administrativni troškovi povezani s programiranjem i provedbom ERF-ova. Njime su obuhvaćeni rashodi za pripremu, praćenje, nadzor i ocjenjivanje projekata te rashodi za računalne mreže, tehničku pomoć itd.

4. NEPREDVIĐENA IMOVINA I OBVEZE TE OSTALA VAŽNA OBJAVLJIVANJA

4.1. NEPREDVIĐENA IMOVINA

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
					u milijunima EUR	
Jamstva za ispunjavanje obveza	–	4	6	0	10	9
Jamstva za zadržane iznose	–	4	4	–	8	7
Ukupno	–	8	10	0	18	16

Jamstva za ispunjavanje obveza zahtijevaju se kako bi se osiguralo da korisnici sredstava ERF-a ispune svoje obveze iz ugovora s ERF-om.

Jamstva za zadržane iznose odnose se samo na ugovore o radovima. Obično se zadržava 10 % privremenih plaćanja korisnicima kao jamstvo da će izvođači radova ispuniti svoje obveze. Ti se zadržani iznosi iskazuju kao dospjeli iznosi. Ovisno o odobrenju javnog naručitelja, izvođač radova može umjesto toga dostaviti jamstvo za zadržane iznose kojim se zamjenjuju iznosi zadržani od privremenih plaćanja. Primljena jamstva iskazuju se kao nepredviđena imovina.

U slučaju ugovora kojima se upravlja u okviru neizravnog upravljanja jamstva pripadaju naručitelju, a ne ERF-u, i stoga ih ERF ne iskazuje. U 2017. ta su jamstva iznosila 644 milijuna EUR.

4.2. OSTALA VAŽNA OBJAVLJIVANJA

4.2.1. Nepodmirene preuzete obveze koje još nisu prikazane kao rashodi

Taj iznos obuhvaća proračunski RAL („Reste à Liquider“) umanjen za povezane iznose koji su prikazani kao rashodi u izvještaju o financijskom rezultatu. Proračunski RAL iznos je preuzetih obveza za koje još nije izvršeno plaćanje i/ili koje još nisu poništene. To je uobičajena posljedica višegodišnjih programa.

	8. ERF	9. ERF	10. ERF	11. ERF	31.12.2017	31.12.2016
					u milijunima EUR	
Nepodmirene preuzete obveze koje još nisu prikazane kao rashodi	0	88	1 659	6 760	8 508	6 746
Ukupno	0	88	1 659	6 760	8 508	6 746

Proračunski RAL 31. prosinca 2017. iznosio je ukupno 9 745 milijuna EUR (2016.: 7 665 milijuna EUR).

4.2.2. Centar za razvoj poduzetništva

Vijeće ministara AKP-a i EU-a dogovorilo je u lipnju 2014. „da će pristupiti propisnom zatvaranju Centra za razvoj poduzetništva (CDE)“ i istodobno „osigurati da se projekti potpore CDE-a privatnom sektoru u državama i regijama AKP-a u potpunosti provedu“. U tu svrhu Vijeće ministara AKP-a i EU-a odobrilo je delegiranje ovlasti Odboru veleposlanika AKP-a i EU-a kako bi poduzeo daljnje korake u cilju donošenja potrebnih odluka.

Odlukom br. 4/2014 od 23. listopada 2014. Odbor veleposlanika AKP-a i EU-a ovlastio je Izvršni odbor CDE-a da poduzme, s trenutačnim učinkom, sve prikladne mjere radi pripreme zatvaranja CDE-a. Kako je

navedeno u članku 2. te odluke, Izvršni odbor dobio je uputu o sklapanju ugovora s upraviteljem radi pripreme i provedbe plana zatvaranja.

Upravitelj je Izvršnom odboru CDE-a krajem lipnja 2015. dostavio konačni strateški plan, s proračunom i planom rada, u kojem se odražavao ishod socijalnog dijaloga. Proračun za konačni strateški plan, koji je odobrio Izvršni odbor CDE-a, bio je osnova prijedloga Komisije za Odluku o financiranju koju je Europska Komisija donijela 2015. u ukupnom iznosu od 18,2 milijuna EUR. Nakon donošenja te Odluke o financiranju, u prosincu 2015. sklopljen je ugovor o bespovratnim sredstvima između CDE-a i Europske komisije kojim su predviđena nužna financijska sredstva za realizaciju imovine CDE-a i pokrivanje njegovih obveza. Primjena tog ugovora o bespovratnim sredstvima započela je 1. siječnja 2016. i trajala do 31. prosinca 2017.

4.2.3. Povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije

Kontekst

Građani Ujedinjene Kraljevine 23. lipnja 2016. izašli su na referendum o članstvu u Europskoj uniji i većina glasača izjasnila se za izlazak iz EU-a. Ujedinjena Kraljevina 29. ožujka 2017. službeno je obavijestila Europsko vijeće da namjerava izaći iz EU-a i Europske zajednice za atomsku energiju (Euratom).

Posljedice za ERF

Komisija je 19. ožujka 2018. objavila nacrt sporazuma o povlačenju, u kojemu je predstavljen napredak ostvaren u pregovorima s Ujedinjenom Kraljevinom.

U nacrtu sporazuma o povlačenju navedeno je da će Ujedinjena Kraljevina ostati stranka ERF-a do zaključenja 11. ERF-a i svih prethodnih nezaključenih ERF-ova te da će u tom pogledu imati jednake obveze kao i države članice u skladu s unutarnjim sporazumom kojim je predmetni ERF uspostavljen, kao i obveze na temelju prethodnih ERF-ova do njihova zaključenja. Osim toga, može sudjelovati u Odboru za ERF kao promatrač bez glasačkih prava.

U nacrtu sporazuma o povlačenju navedeno je i da se, ako se na dan stupanja na snagu tog sporazuma za iznose iz projekata u okviru 10. ERF-a ili iz prethodnih ERF-ova ne preuzmu obveze ili ako se ti iznosi opozovu, udio Ujedinjene Kraljevine u njima neće se ponovno upotrijebiti. To se primjenjuje i na udio Ujedinjene Kraljevine u sredstvima za koja se ne preuzmu obveze ili u iznosima koji se opozovu u okviru 11. ERF-a nakon 31. prosinca 2020.

Na dan 31. prosinca 2017. nema financijskog učinka koji treba iskazati u financijskim izvještajima ERF-a. Pregovori o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije još su u tijeku i stoga konačna verzija sporazuma još nije potvrđena.

5. UPRAVLJANJE FINACIJSKIM RIZIKOM

Sljedeća objavljivanja povezana s upravljanjem financijskim rizikom ERF-a odnose se na operacije riznice koje izvršava Komisija u ime ERF-a u izvršavanju sredstava Fonda.

5.1. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZIKOM I AKIVNOSTI ZAŠTITE OD RIZIKA

Pravila i načela za upravljanje operacijama riznice ERF-a utvrđeni su Financijskom uredbom o koja se primjenjuje na 11. ERF i Unutarnjim sporazumom.

Na temelju navedene uredbe primjenjuju se sljedeća načela:

- države članice doprinose za ERF uplaćuju na posebne račune otvorene pri emisijskoj banci svake države članice ili financijske institucije koju ta država članica odredi. Iznosi doprinosa ostaju na tim posebnim računima sve dok ne treba izvršiti isplate ERF-a,
- države članice doprinose za ERF uplaćuju u eurima, a plaćanja ERF-a iskazuju se u eurima i drugim valutama, uključujući i manje poznate valute.
- Na bankovnim računima koje Komisija otvori u ime ERF-a ne može doći do prekoračenja.

Uz posebne račune Komisija u ime ERF-a u financijskim institucijama (središnje banke i komercijalne banke) otvara i druge bankovne račune za potrebe izvršavanja plaćanja i primanja primitaka, osim za doprinose država članica proračunu.

Operacije riznice i plaćanja visoko su automatizirane i koriste se suvremenim informatičkim sustavima. Kako bi se jamčila sigurnost sustava i osiguralo razdvajanje dužnosti u skladu s Financijskom uredbom, standardima interne kontrole Komisije i revizijskim načelima, primjenjuju se posebni postupci.

Upravljanje operacijama riznice i plaćanja uređeno je pisanim smjernicama i postupcima kojima je cilj ograničiti operativni i financijski rizik i osigurati odgovarajuću razinu kontrole. Njima su obuhvaćena različita područja djelovanja, a poštovanje smjernica i postupaka redovito se provjerava.

5.2. VALUTNI RIZIK

Izloženost ERF-a valutnom riziku na kraju godine – neto pozicija

u milijunima
EUR

	USD	GBP	DKK	31.12.2017. SEK	EUR	Ostalo	Ukupno	USD	GBP	DKK	31.12.2016. SEK	EUR	Ostalo	Ukupno
Financijska imovina														
<i>Potraživanja i naplativa sredstva</i>	64	–	–	–	26	2	92	0	–	–	–	129	3	132
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	4	0	–	–	344	–	347	2	0	–	–	678	–	680
Ukupno	68	0	–	–	370	2	439	2	0	–	–	807	3	812
Financijske obveze														
<i>Dugoročne financijske obveze</i>	–	–	–	–	(14)	–	(14)	–	–	–	–	(6)	–	(6)
<i>Poslovne obveze</i>	(0)	–	–	–	(533)	(30)	(563)	0	–	–	–	(495)	(54)	(549)
Ukupno	(0)	–	–	–	(547)	(30)	(577)	0	–	–	–	(501)	(54)	(555)
Ukupno	68	0	–	–	(177)	(28)	(138)	2	0	–	–	306	(51)	257

Svi doprinosi drže se u eurima, a druge se valute kupuju samo kada su potrebne za izvršenje plaćanja. Zbog toga operacije riznice ERF-a nisu izložene valutnom riziku.

5.3. KAMATNI RIZIK

ERF ne pozajmljuje novac i stoga nije izložen kamatnom riziku.

Kamate se ostvaruju na sredstva koja ERF drži na različitim bankovnim računima. Stoga je Komisija u ime ERF-a uvela mjere kojima se osigurava redovita usklađenost ostvarene kamate s tržišnim kamatnim stopama kao i za njihove eventualne fluktuacije.

Doprinosi proračunu ERF-a svaka država članica stavlja na poseban račun otvoren pri financijskoj instituciji koju je relevantna država članica odredila. Kako plaćanja koja se primjenjuju za neke od tih računa trenutačno mogu biti negativna, uspostavljeni su postupci upravljanja gotovinom kako bi se što više smanjila salda na tim računima. Osim toga, u skladu s Uredbom Vijeća (EU) 2016/888 sva negativna plaćanja na tim računima snosi relevantna država članica.

Za depozite preko noći na računima u komercijalnim bankama kamata se obračunava svakodnevno. Naknada salda na tim računima temelji se na promjenjivim tržišnim kamatnim stopama na koje se primjenjuje (pozitivna ili negativna) ugovorna marža. Za većinu računa izračun kamate povezan je s tržišnom referentnom kamatnom stopom te se prilagođava kako bi odražavao sve promjene te stope. Zbog toga ERF nije izložen riziku da bi za svoja sredstva mogao dobiti kamatu nižu od tržišne.

5.4. KREDITNI RIZIK (RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE)

Financijska imovina koja nije dospjela ni umanjena:

u milijunima
EUR

	Ukupno	Ni dospjela ni umanjena	Dospjela, ali ne umanjena		
			< 1 godine	1-5 godina	> 5 godina
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	92	92	0	–	–
Ukupno na dan 31.12.2017.	92	92	0	–	–
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	132	93	36	4	–
Ukupno na dan 31.12.2016.	132	93	36	4	–

Financijska imovina prema kategoriji rizika:

u milijunima EUR

	31.12.2017.			31.12.2016.		
	Potraživanja	Novac	Ukupno	Potraživanja	Novac	Ukupno
Druge ugovorne strane s vanjskim kreditnim rejtingom						
Izvrstan i visok	3	103	106	34	284	318
Gornji srednji stupanj	0	240	240	3	371	374
Niži srednji stupanj	3	4	7	2	16	18
Neulagački stupanj	1	0	2	1	9	10
Ukupno	7	347	354	40	680	720
Druge ugovorne strane bez vanjskog kreditnog rejtinga						
Skupina 1. (dužnici bez nepodmirenih dugovanja u prošlosti)	86	0	86	92	0	92
Skupina 2. (dužnici s nepodmirenim dugovanjima u prošlosti)	–	–	–	–	–	–
Ukupno	86	0	86	92	0	92
Ukupno	92	347	440	132	680	812

Sredstva u kategorijama *neulagački stupanj* i *niži srednji stupanj* odnose se prvenstveno na doprinose država članica ERF-u koji se stavljaju na posebne račune koje su države članice otvorile u skladu s

člankom 22. stavkom 3. Financijske uredbe ERF-a. U skladu s tom uredbom iznos takvih doprinosa mora ostati na tim posebnim računima dok ne bude potrebno izvršiti plaćanja.

Većina sredstava riznice ERF-a drži se, u skladu s Financijskom uredbom ERF-a, na „posebnim računima“ koje su države članice otvorile radi plaćanja svojih doprinosa. Većinu tih računa drže riznice država članica ili njihove nacionalne središnje banke. Te institucije nose najmanji rizik druge ugovorne strane za ERF (izloženost je na državama članicama kojima te institucije pripadaju).

Nadopuna računa na kojima se nalaze sredstva riznice ERF-a koja se drže u komercijalnim bankama radi pokrivanja poslova plaćanja obavlja se neposredno prije roka i njome automatski upravlja sustav Komisije za upravljanje gotovinom riznice. Na svakom računu drži se najmanja količina gotovine razmjerna prosječnom obujmu dnevnih plaćanja koja se s njega izvršavaju. Zbog toga su iznosi koji se na tim računima drže preko noći stalno na niskoj razini, čime se ograničava izloženost ERF-a riziku.

Uz to se pri odabiru komercijalnih banaka primjenjuju posebne smjernice kako bi se dodatno smanjio rizik druge ugovorne strane kojem je izložen ERF.

Sve komercijalne banke biraju se na temelju poziva na podnošenje ponuda. Najniži je kratkoročni kreditni rejting potreban za sudjelovanje u postupku nadmetanja rejting P-1 agencije Moody's ili jednakovrijedna ocjena (A-1 agencije S&P ili F1 agencije Fitch). U posebnim i opravdanim okolnostima može se zahtijevati niža razina.

5.5. RIZIK LIKVIDNOSTI

Analiza dospijea financijskih obveza prema preostalom ugovornom dospjeću

u milijunima
EUR

	< 1 godine	1-5 godina	> 5 godina	Ukupno
<i>Financijske obveze</i>	563	13	1	577
Ukupno na dan 31.12.2017.	563	13	1	577
<i>Financijske obveze</i>	549	6	–	555
Ukupno na dan 31.12.2016.	549	6	–	555

Proračunskim načelima koja se primjenjuju na ERF osigurava se da su ukupna gotovinska sredstva za proračunsko razdoblje uvijek dovoljna za izvršenje svih povezanih plaćanja. Ukupni iznos doprinosa država članica jednak je ukupnom iznosu odobrenih sredstava za plaćanje za odgovarajuće proračunsko razdoblje.

Doprinosi država članica ERF-u plaćaju se, međutim, u tri obroka godišnje, a plaćanja podliježu određenim sezonskim varijacijama.

Kako bi se osiguralo da sredstva riznice uvijek budu dovoljna za plaćanja za svaki pojedinačni mjesec, riznica Komisije i odgovarajuće službe koje izvršavaju plaćanja redovito razmjenjuju informacije o stanju riznice u cilju osiguravanja da izvršena plaćanja ni u jednom razdoblju ne prekorače dostupna sredstva riznice.

U okviru dnevnih operacija riznice ERF-a dnevna količina likvidnosti na svakom od bankovnih računa ERF-a svakodnevno se, uz prethodno navedene mehanizme, osigurava i automatiziranim alatima za upravljanje gotovinom.

6. OBJAVLJIVANJE POVEZANIH STRANAKA

Povezane stranke ERF-a su Uzajamni fond EU-a Bêkou, Uzajamni fond EU-a za Afriku te Europska komisija. Transakcije između tih subjekata obavljaju se kao dio uobičajenih aktivnosti ERF-a te stoga u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a nisu potrebni posebni zahtjevi u pogledu objavljivanja.

ERF nema posebno upravljanje jer njime upravlja Komisija. Prava osoba na ključnim upravljačkim položajima u EU-u, uključujući Komisiju, objavljena su u Konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima Europske unije pod naslovom 7.2. „Prava osoba na ključnim upravljačkim položajima”.

7. DOGAĐAJI NAKON ZAKLJUČNOG DATUMA BILANCE

Do datuma potpisivanja ovih izvještaja računovodstveni službenik ERF-a nije otkrio nikakva značajna pitanja koja bi u okviru ovog odjeljka nalogala zasebno objavljivanje niti su mu takva pitanja prijavljena. Godišnji financijski izvještaji i s njima povezane bilješke izrađeni su na temelju najnovijih dostupnih podataka, što se odražava u prethodno iskazanim podacima.

8. USKLAĐIVANJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM

Poslovni rezultat godine izračunava se na temelju računovodstvenih načela nastanka događaja. Realizacija proračuna temelji se međutim na pravilima gotovinskog obračuna. Budući da su poslovni rezultat i realizacija proračuna rezultat istih transakcija, u smislu provjere korisno je osigurati mogućnost njihova usklađivanja. U sljedećoj tablici prikazano je njihovo usklađivanje uz isticanje ključnih iznosa usklađivanja razdijeljenih između stavki prihoda i rashoda.

u milijunima EUR

	2017.	2016.
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(3 818)	(3 073)
Prihodi		
<i>Prava koja ne utječu na realizaciju proračuna</i>	(7)	(2)
<i>Prava utvrđena u tekućoj godini koja još nisu naplaćena</i>	(3)	(7)
<i>Prava utvrđena u prethodnim godinama naplaćena u tekućoj godini</i>	29	16
<i>Neto učinak pretfinanciranja</i>	57	41
<i>Obračunani prihodi (neto)</i>	(62)	8
<i>Ostalo</i>	(2)	(5)
Rashodi		
<i>Rashodi tekuće godine koji još nisu plaćeni</i>	19	22
<i>Rashodi prethodnih godina plaćeni u tekućoj godini</i>	(60)	(88)
<i>Neto učinak pretfinanciranja</i>	(685)	(459)
<i>Obračunani rashodi (neto)</i>	373	256
PRORAČUNSKI REZULTAT GODINE	(4 158)	(3 291)

8.1. STAVKE USKLAĐIVANJA – PRIHODI

Proračunski prihodi za financijsku godinu odgovaraju prihodima prikupljenima na temelju prava utvrđenih tijekom godine i iznosima prikupljenima na temelju prava utvrđenih u prethodnim godinama.

Prava koja ne utječu na realizaciju proračuna knjiže se u poslovnom rezultatu, ali se iz proračunske perspektive ne mogu smatrati prihodima jer se unovčeni iznos prenosi u pričuve i ne može se preraspodijeliti u druge svrhe bez odluke Vijeća.

Prava utvrđena u tekućoj godini koja još nisu prikupljena trebaju se zbog usklađivanja odbiti od poslovnog rezultata jer još nisu postala dijelom proračunskih prihoda. Nasuprot tome, prava utvrđena u prethodnim godinama prikupljena u tekućoj godini moraju se zbog usklađivanja dodati poslovnom rezultatu.

Neto učinak pretfinanciranja predstavlja poravnanje iznosa pretfinanciranja za koje je izvršen povrat. Riječ je o gotovinskom primitku koji ne utječe na poslovni rezultat.

Neto obračunani prihodi uglavnom se sastoje od stavki usklađivanja namijenjenih razdvajanju računovodstvenih razdoblja na kraju godine. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunani prihodi tekuće godine umanjeni za ukinute obračunane prihode prethodne godine.

8.2. STAVKE USKLAĐIVANJA – RASHODI

Rashode tekuće godine koji još nisu plaćeni treba dodati zbog usklađivanja jer su uključeni u poslovni rezultat, ali nisu dio proračunskih rashoda. Nasuprot tome, **rashodi prethodnih godina plaćeni u tekućoj godini** moraju se zbog usklađivanja odbiti od poslovnog rezultata jer čine dio proračunskih rashoda tekuće godine, ali nemaju nikakva učinka na poslovni rezultat ili, u slučaju ispravaka, smanjuju rashode.

Gotovinski primitci od **ukinutih plaćanja** ne utječu na poslovni rezultat, ali utječu na realizaciju proračuna.

Neto učinak pretfinanciranja kombinacija je novih iznosa pretfinanciranja plaćenih u tekućoj godini (koji se iskazuju kao proračunski rashodi predmetne godine) i poravnanja pretfinanciranja plaćenog u tekućoj godini ili prethodnih godina prihvaćanjem opravdanih troškova. Potonji predstavljaju rashod u smislu računovodstva na temelju nastanka poslovnih događaja, ali ne i u smislu proračunskog računovodstva jer se plaćanje početnog pretfinanciranja već uzelo u obzir kao proračunski rashod u trenutku njegova plaćanja.

Neto obračunani rashodi uglavnom se sastoje od stavki usklađivanja namijenjenih razdvajanju računovodstvenih razdoblja na kraju godine, tj. opravdanih rashoda koje su imali korisnici sredstava ERF-a, ali koji još nisu prijavljeni ERF-u. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunani rashodi tekuće godine umanjeni za ukinute obračunane rashode prethodne godine.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNIH FONDOVA EU-a KONSOLIDIRANIH U ERF

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA BÊKOU ZA 2017.

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na tisuće eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a BÊKOU

Opće informacije o uzajamnim fondovima Unije

Uzajamni fond pravni je aranžman sa specifičnom financijskom strukturom kojom se prikupljaju sredstva nekoliko donatora kako bi se zajednički financiralo djelovanje na osnovi zajednički dogovorenih ciljeva i formata izvješćivanja.

U skladu s člankom 187. stavkom 1. Financijske uredbe koja se primjenjuje na opći proračun Unije i člankom 42. Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. Europski razvojni fond, Komisija može osnivati uzajamne fondove Unije za vanjsko djelovanje. Uzajamni fondovi Unije za vanjsko djelovanje osnivaju se na temelju sporazuma sklopljenih s drugim donatorima (najmanje jedan vanjski donator) u svrhu odgovora na djelovanja u nuždi, djelovanja nakon djelovanja u nuždi ili tematska djelovanja. Osnivanje takvog fonda mora se opravdati prvenstveno dodanom vrijednošću EU-a (njegove ciljeve može se bolje ispuniti na razini EU-a nego na nacionalnoj razini) i komplementarnošću (uzajamni fond ne smije duplicirati već postojeće i slične instrumente).

Europska komisija dostavlja nacrt odluke o osnivanju uzajamnog fonda EU-a nadležnom odboru kako je definiran u osnovnom aktu za instrument iz kojega se osigurava financijski doprinos Unije za novi uzajamni fond. Savjetovanje s odborima jamstvo je primjerene uključenosti Vijeća u osnivanje uzajamnih fondova EU-a. Prijedlog za reviziju Financijske uredbe obuhvaća potrebu za većom ulogom Europskog parlamenta u osnivanju uzajamnih fondova EU-a (članak 227. stavak 1.) i izvješćivanje o njihovim aktivnostima (članak 244.).

Nakon donošenja odluka o osnivanju i financiranju Europska komisija i donatori potpisuju osnivački akt uzajamnog fonda EU-a. U osnivačkom aktu utvrđuju se glavne značajke uzajamnog fonda EU-a, primjerice njegovi posebni ciljevi, pravila za sastav njegova upravljačkog odbora i poslovnik tog odbora te trajanje fonda. Osnivaju se na određeno razdoblje, koje se zajedno s ciljevima fonda utvrđuje u osnivačkom aktu pojedinog uzajamnog fonda. U skladu s člankom 187. Financijske uredbe EU-a za vođenje uzajamnih fondova Unije za vanjsko djelovanje utvrđena su posebna pravila, a doprinosi nisu uključeni u proračun EU-a.

Uzajamni fondovi EU-a pružaju niz prednosti: to su instrumenti koji se vode na razini EU-a i omogućuju bolju koordinaciju s državama članicama EU-a, bolju kontrolu operacija od strane Unije i drugih donatora te pojačanu vidljivost EU-a. Za uzajamne fondove upotrebljavaju se brzi postupci odlučivanja, a njihova je druga prednost sposobnost udruživanja velikih novčanih iznosa iz različitih izvora, što ih čini fleksibilnim, proaktivnim i prilagodljivim alatom.

Uzajamnim fondovima EU-a upravlja Komisija pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja koji daje jamstvo o uporabi sredstava Komisiji i trećim donatorima. Upravitelj uzajamnog fonda EU-a dužnosnik je za ovjeravanje na osnovi poddelegiranja. Kao u slučaju Europskog razvojnog fonda, računovodstveni službenik uzajamnog fonda EU-a računovodstveni je službenik Komisije, koji je nadležan za utvrđivanje računovodstvenih postupaka i kontnog plana koji su zajednički svim uzajamnim fondovima EU-a.

Europski parlament i/ili Vijeće mogu od Komisije zatražiti da ukine odobrena sredstva za uzajamni fond ili da izmijeni osnivački akt u cilju likvidacije fonda.

Postojeći uzajamni fondovi EU-a

Komisija je dosad osnovala četiri uzajamna fonda EU-a:

- **uzajamni fond EU-a BÊKOU**, čiji je cilj poduprijeti sve aspekte izlaska Srednjoafričke Republike iz krize i njezin rad na obnovi. Osnovan je 15. srpnja 2014.
- **uzajamni fond EU-a MADAD**, Europski regionalni uzajamni fond Unije kao odgovor na krizu u Siriji. Osnovan je 15. prosinca 2014.
- **uzajamni fond EU-a za Afriku**, krizni uzajamni fond Europske unije za stabilnost i borbu protiv temeljnih uzroka nezakonitih migracija i raseljavanja u Africi. Osnovan je 12. studenoga 2015.
- **uzajamni fond EU-a za Kolumbiju**, čiji je cilj poduprijeti provedbu mirovnog sporazuma na početku razdoblja oporavka i stabilizacije nakon sukoba. Osnovan je 12. prosinca 2016.

Na web-mjestima tih uzajamnih fondova EU-a dostupno je više informacija:

Bêkou – http://ec.europa.eu/europeaid/bekou-trust-fund-introduction_en

Madad – http://ec.europa.eu/enlargement/neighbourhood/countries/syria/madad/index_en.htm

Afrika – http://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/eu-emergency-trust-fund-africa_en

Kolumbija – http://ec.europa.eu/europeaid/eu-trust-fund-colombia_en

Uzajamni fond Bêkou

Prvi uzajamni fond EU-a s više donatora pod nazivom Bêkou, što na jeziku Sango znači „nada“, 15. srpnja 2014. osnovali su Komisija (koju zastupaju glavne uprave DEVCO i ECHO te ESVD) i tri države članice EU-a (Njemačka, Francuska i Nizozemska) u cilju promicanja stabilizacije i obnove Srednjoafričke Republike. Osnovan je za razdoblje od najviše 60 mjeseci. Uzajamnim fondom upravlja se iz Bruxellesa.

Odbor i operativni odbor uzajamnog fonda EU-a Bêkou čine predstavnici donatora i Komisije te promatrači.

Odbor utvrđuje i revidira strategiju tog uzajamnog fonda EU-a. Odbor se sastaje najmanje jedanput godišnje.

Operativni odbor ispituje, odobrava i nadzire provedbu mjera koje se financiraju iz fonda. Osim toga, on odobrava godišnje financijske izvještaje i godišnja izvješća o aktivnostima koje se financiraju iz fonda.

Godišnji financijski izvještaji uzajamnog fonda Bêkou

U skladu s člankom 8. Ugovora o osnivanju Uzajamnog fonda Europske unije za Srednjoafričku Republiku (uzajamni fond EU-a Bêkou) i člankom 11.2.1. Sporazuma o osnivanju godišnji je financijski izvještaj sastavljen od dva dijela: 1. godišnjeg financijskog izvješća koje priprema upravitelj uzajamnog fonda EU-a i 2. godišnjih financijskih izvještaja koje priprema računovodstveni službenik Komisije, koji je na temelju istog članka ujedno i računovodstveni službenik uzajamnog fonda.

U skladu s člankom 8. Sporazuma o uspostavi financijski izvještaji pripremaju se u skladu s računovodstvenim pravilima koja je donio računovodstveni službenik Komisije (računovodstvena pravila EU-a), koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS).

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja provodi neovisni vanjski revizor, a konačne godišnje financijske izvještaje upravitelj uzajamnog fonda EU-a i računovodstveni službenik podnose operativnom odboru na odobrenje (članak 8.3.4. točka (c)).

Najvažnija postignuća godine

EU je u srpnju 2014. osnovao svoj prvi uzajamni fond, fond Bêkou, kako bi pomogao Srednjoafričkoj Republici i njezinu stanovništvu da izađu na kraj s posljedicama krize u području osiguravanja pristupa osnovnim uslugama, pokretanja gospodarskog oporavka i otvaranja radnih mjesta te poticanja pomirenja.

Uzajamni fond EU-a Bêkou donio je 2017. svoju operativnu strategiju za razdoblje 2017.–2019., u kojoj se naglasak stavlja na sljedeće: i. ruralni razvoj; ii. potporu sektoru zdravstva; iii. preraspodjelu javnih usluga i iv. pomirenje. Prioriteti su usklađeni s planom „Plan national de Relèvement et de Consolidation de la Paix” (Nacionalni plan oporavka i izgradnje mira) i Nacionalnim indikativnim programom za Srednjoafričku Republiku (potpisan u lipnju 2017.) te će se povećati odgovornost nacionalnih tijela. Uzajamni fond EU-a Bêkou donio je 2017. mjere u ukupnom iznosu od 52,3 milijuna EUR u sektoru ruralne otpornosti i otvaranja radnih mjesta, zdravstva, potpore za povratak interno raseljenih osoba i izbjeglica, lake infrastrukture, vodoopskrbe i odvodnje. Navedeni iznos obuhvaća novopokrenute programe te nekoliko izmjena već donesenih mjera.

Uzajamni fond EU-a Bêkou od osnivanja obuhvaća 15 programa. Kad je riječ o ugovorima, uzajamni fond EU-a Bêkou u 2017. je potpisao je 15 novih ugovora u ukupnom iznosu od gotovo 20 milijuna EUR, kojima se doprinosi provedbi njegovih programa u sektoru zdravstva, sigurnosti opskrbe hranom, rodnog osnaživanja te očuvanja divlje flore i faune. Osim toga, iznosi za koje su preuzete obveze u određenim područjima rashoda povećani su u cilju provedbe donesenih izmjena programa – konkretno, iznos za područje rashoda „osnovna zdravstvena skrb” povećan je za 12 milijuna EUR.

Doprinosi njegovih donatora na kraju 2017. iznosili su više od 236 milijuna EUR. To je za 63 milijuna EUR više nego u 2016. Međutim 56 milijuna EUR od tih 236 milijuna EUR još treba potvrditi.

Osim toga, više od 18 milijuna EUR uplaćeno je povrh plaćanja izvršenih u prethodnim godinama – ukupni iznos isplata otkad je uzajamni fond EU-a Bêkou osnovan veći je od 61 milijuna EUR.

U financijskim izvještajima najvažnija kretanja zabilježena su u sljedećim područjima:

- pretfinanciranje: smanjenje za 7 912 tisuća EUR jer je manje ugovora s otvorenim iznosom pretfinanciranja,
- rashodi za poslovanje: povećanje za 12 486 tisuća EUR zbog zrelosti uzajamnog fonda i većeg opsega aktivnosti u području urbanog razvoja te osnovne i primarne zdravstvene skrbi.

BILANCA

u tisućama EUR

	31.12.2017.	31.12.2016.
DUGOTRAJNA IMOVINA		
Pretfinanciranje	686	3 604
	686	3 604
KRATKOTRAJNA IMOVINA		
Pretfinanciranje	7 465	12 458
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	877	1 455
Novac i novčani ekvivalenti	39 943	43 036
	48 285	56 949
UKUPNA IMOVINA	48 971	60 554
DUGOROČNE OBVEZE		
Financijske obveze	(44 720)	(59 339)
	(44 720)	(59 339)
KRATKOROČNE OBVEZE		
Poslovne obveze	(716)	(0)
Obračunani troškovi i odgođeni prihodi	(3 536)	(1 215)
	(4 252)	(1 215)
UKUPNE OBVEZE	(48 971)	(60 554)
NETO IMOVINA	–	–
SREDSTVA I PRIČUVE		
Akumulirani višak	–	–
Poslovni rezultat godine	–	–
NETO IMOVINA	–	–

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

u tisućama EUR

	2017.	2016.
PRIHODI		
Prihodi od nerazmjenskih transakcija		
<i>Prihodi od donacija</i>	29 620	17 232
	29 620	17 232
Prihodi od razmjenskih transakcija		
<i>Financijski prihodi</i>	1	48
	1	48
Ukupni prihodi	29 621	17 280
RASHODI		
<i>Rashodi za poslovanje</i>	(28 918)	(16 432)
<i>Ostali rashodi</i>	(703)	(848)
Ukupni rashodi	(29 621)	(17 280)
POSLOVNI REZULTAT GODINE	–	–

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

u tisućama EUR

	2017.	2016.
<i>Poslovni rezultat godine</i>	–	–
Poslovanje		
<i>(Povećanje)/smanjenje pretfinanciranja</i>	7 912	(6 569)
<i>(Povećanje)/smanjenje potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija</i>	578	(91)
<i>Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza</i>	(14 620)	(3 786)
<i>Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza</i>	716	0
<i>Povećanje/(smanjenje) obračunanih troškova i odgođenih prihoda</i>	2 321	1 021
NETO NOVČANI TOK	(3 092)	(9 425)
<i>Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata</i>	(3 092)	(9 425)
<i>Novac i novčani ekvivalenti na početku godine</i>	43 036	52 461
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	39 943	43 036

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

	u tisućama EUR		
	Akumulirani višak/ (manjak)	Poslovni rezultat godine	Neto imovina
STANJE NA DAN 31.12.2016.	–	–	–
<i>Poslovni rezultat godine</i>	–	–	–
STANJE NA DAN 31.12.2017.	–	–	–

GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI UZAJAMNOG FONDA EU-a ZA AFRIKU ZA 2017.

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na tisuće eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

INFORMACIJE O UZAJAMNOM FONDU EU-a ZA AFRIKU

Opće informacije o uzajamnim fondovima Unije

Uzajamni fond pravni je aranžman sa specifičnom financijskom strukturom kojom se prikupljaju sredstva nekoliko donatora kako bi se zajednički financiralo djelovanje na osnovi zajednički dogovorenih ciljeva i formata izvješćivanja.

U skladu s člankom 187. stavkom 1. Financijske uredbe koja se primjenjuje na opći proračun Unije i člankom 42. Financijske uredbe koja se primjenjuje na 11. Europski razvojni fond, Komisija može osnivati uzajamne fondove Unije za vanjsko djelovanje. Uzajamni fondovi Unije za vanjsko djelovanje osnivaju se na temelju sporazuma sklopljenih s drugim donatorima (najmanje jedan vanjski donator) u svrhu odgovora na djelovanja u nuždi, djelovanja nakon djelovanja u nuždi ili tematska djelovanja. Osnivanje takvog fonda mora se opravdati prvenstveno dodanom vrijednošću EU-a (njegove ciljeve može se bolje ispuniti na razini EU-a nego na nacionalnoj razini) i komplementarnošću (uzajamni fond ne smije duplicirati već postojeće i slične instrumente).

Europska komisija dostavlja nacrt odluke o osnivanju uzajamnog fonda EU-a nadležnom odboru kako je definiran u osnovnom aktu za instrument iz kojega se osigurava financijski doprinos Unije za novi uzajamni fond. Savjetovanje s odborima jamstvo je primjerene uključenosti Vijeća u osnivanje uzajamnih fondova EU-a. Prijedlog za reviziju Financijske uredbe obuhvaća potrebu za većom ulogom Europskog parlamenta u osnivanju uzajamnih fondova EU-a (članak 227. stavak 1.) i izvješćivanje o njihovim aktivnostima (članak 244.).

Nakon donošenja odluka o osnivanju i financiranju Europska komisija i donatori potpisuju osnivački akt uzajamnog fonda EU-a. U osnivačkom aktu utvrđuju se glavne značajke uzajamnog fonda EU-a, primjerice njegovi posebni ciljevi, pravila za sastav njegova upravljačkog odbora i poslovnik tog odbora te trajanje fonda. Osnivaju se na određeno razdoblje, koje se zajedno s ciljevima fonda utvrđuje u osnivačkom aktu pojedinog uzajamnog fonda. U skladu s člankom 187. Financijske uredbe EU-a za vođenje uzajamnih fondova Unije za vanjsko djelovanje utvrđena su posebna pravila, a doprinosi nisu uključeni u proračun EU-a.

Uzajamni fondovi EU-a pružaju niz prednosti: to su instrumenti koji se vode na razini EU-a i omogućuju bolju koordinaciju s državama članicama EU-a, bolju kontrolu operacija od strane Unije i drugih donatora te pojačanu vidljivost EU-a. Za uzajamne fondove upotrebljavaju se brzi postupci odlučivanja, a njihova je druga prednost sposobnost udruživanja velikih novčanih iznosa iz različitih izvora, što ih čini fleksibilnim, proaktivnim i prilagodljivim alatom.

Uzajamnim fondovima EU-a upravlja Komisija pod odgovornošću dužnosnika za ovjeravanje na osnovi delegiranja koji daje jamstvo o uporabi sredstava Komisiji i trećim donatorima. Upravitelj uzajamnog fonda EU-a dužnosnik je za ovjeravanje na osnovi poddelegiranja. Kao u slučaju Europskog razvojnog fonda, računovodstveni službenik uzajamnog fonda EU-a računovodstveni je službenik Komisije, koji je nadležan za utvrđivanje računovodstvenih postupaka i kontnog plana koji su zajednički svim uzajamnim fondovima EU-a.

Europski parlament i/ili Vijeće mogu od Komisije zatražiti da ukine odobrena sredstva za uzajamni fond ili da izmijeni osnivački akt u cilju likvidacije fonda.

Postojeći uzajamni fondovi EU-a

Komisija je dosad osnovala četiri uzajamna fonda EU-a:

- **uzajamni fond EU-a BÊKOU**, čiji je cilj poduprijeti sve aspekte izlaska Srednjoafričke Republike iz krize i njezin rad na obnovi. Osnovan je 15. srpnja 2014.

- **uzajamni fond EU-a MADAD**, Europski regionalni uzajamni fond Unije kao odgovor na krizu u Siriji. Osnovan je 15. prosinca 2014.

- **uzajamni fond EU-a za Afriku**, krizni uzajamni fond Europske unije za stabilnost i borbu protiv temeljnih uzroka nezakonitih migracija i raseljavanja u Africi. Osnovan je 12. studenoga 2015.

- **uzajamni fond EU-a za Kolumbiju**, čiji je cilj poduprijeti provedbu mirovnog sporazuma na početku razdoblja oporavka i stabilizacije nakon sukoba. Osnovan je 12. prosinca 2016.

Na web-mjestima tih uzajamnih fondova EU-a dostupno je više informacija:

Bekou – http://ec.europa.eu/europeaid/bekou-trust-fund-introduction_en

Madad – http://ec.europa.eu/enlargement/neighbourhood/countries/syria/madad/index_en.htm

Afrika – http://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/eu-emergency-trust-fund-africa_en

Kolumbija – http://ec.europa.eu/europeaid/eu-trust-fund-colombia_en

Uzajamni fond EU-a za Afriku

Krizni uzajamni fond Europske unije za stabilnost i rješavanje temeljnih uzroka nezakonitih migracija i raseljenih osoba u Africi („EUTF za Afriku”) osnovan je 12. studenoga 2015. tijekom Sastanka na vrhu o migracijama u Valletti. Glavni su ciljevi tog uzajamnog fonda potpora svih aspekata stabilnosti i doprinos boljem upravljanju migracijama, kao i uklanjanje osnovnih uzroka destabilizacije, nasilnog raseljavanja i nezakonitih migracija, posebno promicanjem otpornosti, gospodarskih i jednakih mogućnosti, sigurnosti i razvoja te rješavanjem problema kršenja ljudskih prava.

Uzajamni fond djeluje u tri glavna zemljopisna područja, i to u regiji Sahel i na području jezera Čad, u regiji Roga Afrike te u regiji sjevera Afrike, no i susjedne zemlje zemalja koje ispunjavaju uvjete mogu imati koristi od projekata uzajamnog fonda, ovisno o slučaju. Uzajamni fond osnovan je na ograničeno razdoblje do 31. prosinca 2020. kako bi se odgovorilo na kratkoročne i dugoročne izazove u tim regijama. Uzajamnim fondom upravlja se iz Bruxellesa.

Odbor i operativni odbor uzajamnog fonda EU-a za Afriku čine predstavnici donatora i Komisije te, u ulozi promatrača, predstavnici država članica EU-a koje nisu donatori, tijela zemalja koje ispunjavaju uvjete i regionalne organizacije.

Odbor utvrđuje i revidira strategiju tog uzajamnog fonda EU-a. Odbor se sastaje najmanje jedanput godišnje.

Operativni odbor ispituje, odobrava i nadzire provedbu mjera koje se financiraju iz fonda. Osim toga, on odobrava godišnje financijske izvještaje i godišnja izvješća o aktivnostima koje se financiraju iz fonda.

Godišnji financijski izvještaji uzajamnog fonda EU-a za Afriku

U skladu s člankom 7. Sporazuma o uspostavi kriznog uzajamnog fonda Europske unije za stabilnost i otklanjanje glavnih uzroka nezakonitih migracija i problema raseljenih osoba u Africi i njegovih internih pravila („Sporazum o uspostavi”) godišnji financijski izvještaji sastoje se od dva dijela: 1. godišnjeg financijskog izvješća koje priprema upravitelj uzajamnog fonda EU-a i 2. godišnjih financijskih izvještaja koje priprema računovodstveni službenik Komisije, koji je na temelju istog članka ujedno i računovodstveni službenik uzajamnog fonda.

U skladu s člankom 8. Sporazuma o uspostavi financijski izvještaji pripremaju se u skladu s računovodstvenim pravilima koja je donio računovodstveni službenik Komisije (računovodstvena pravila EU-a), koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS).

Reviziju godišnjih financijskih izvještaja provodi neovisni vanjski revizor, a konačne godišnje financijske izvještaje upravitelj uzajamnog fonda EU-a i računovodstveni službenik podnose operativnom odboru na odobrenje (članak 8.3.4. točka (c)).

Najvažnija postignuća godine

Na dan 31. prosinca 2017. sredstva dodijeljena uzajamnom fondu EU-a za Afriku iznosila su otprilike 3 330 milijuna EUR – više od 2 900 milijuna EUR iz Europskog razvojnog fonda (ERF) i financijskih instrumenata EU-a, uključujući sredstva iz Instrumenta za razvojnu suradnju (DCI), Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI), GU-a HOME i GU-a ECHO, te 378,8 milijuna EUR od država članica EU-a i drugih donatora (Švicarska i Norveška), od čega je na dan 31. prosinca 2017. uplaćeno 340,9 milijuna EUR.

U 2017. sredstva iz ERF-a i proračuna EU-a povećala su se za otprilike 525 milijuna EUR (245 milijuna EUR iz ERF-a, 230 milijuna EUR iz DCI-ja te 50 milijuna EUR iz GU-a HOME), što je povećanje od gotovo 22 %. Što je još važnije, na temelju odlučnog poziva Komisije i Europskog vijeća da se osiguraju dodatna sredstva iznos sredstava koja su donirale države članice EU-a i drugi donatori u 2017. se povećao za 226,4 milijuna EUR (148,5 %) – na kraju prosinca 2016. iznosio je 152,4 milijuna EUR, a na kraju 2017. 378,8 milijuna EUR. To iznimno povećanje doprinosi država članica EU-a prvenstveno je usmjereno na regiju sjeverne Afrike.

Od 31. prosinca 2017. ukupno su 143 projekta u vrijednosti od 2 388 milijuna EUR odobrena za regiju Sahel i područje jezera Čad, regiju Roga Afrike te regiju sjeverne Afrike. Od ukupnog odobrenog iznosa s provedbenim partnerima potpisano je 210 ugovora u iznosu od preko 1 502 milijuna EUR (63 % odobrenih sredstava). U 2017. uzajamni fond EU-a za Afriku naglasak je stavio na pokretanje aktivnosti na razini zemalja i regija za rješavanje najvećih potreba afričkih zemalja partnera i istovremeno je nastavio u praksi provoditi strateške prioritete uzajamnog fonda. Tijekom godine odobreno je 40 novih programa u tri obuhvaćene regije, zbog čega je broj odobrenih projekata na kraju 2017. iznosio 143, uz 3 programa koji djeluju u više regija. Ugovoreno je 900 milijuna EUR i ritam provedbe uzajamnog fonda EU-a za Afriku u 2017. znatno se poboljšao. Od osnivanja tog uzajamnog fonda s provedbenim partnerima potpisani su ugovori u ukupnom iznosu od 1,5 milijardi EUR. Uzajamni fond za Afriku dodatno je pojačao svoje napore u stvaranju gospodarskih mogućnosti i mogućnosti zapošljavanja, posebno u zemljama podrijetla, te u osiguravanju održivih mogućnosti razvoja u tranzitnim zemljama kako bi ljude potaknuo da se ne bave aktivnostima povezanim s nezakonitim migracijama. Očekuje se da će uz pomoć uzajamnog fonda EU-a za Afriku više od pola milijuna osoba dobiti radno mjesto, strukovno osposobljavanje ili pomoć u pokretanju poslovanja. Uzajamni fond EU-a za Afriku u 2017. osigurao je zaštitu i pomoć za više od 13 000 migranata, a kapaciteti 1 500 tijela javne vlasti pojačani su za potrebe borbe protiv krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima.

U financijskim izvještajima učinak te pojačane aktivnosti najuočljiviji je u sljedećim područjima:

- prethodno financiranje: povećanje za 134 662 tisuće EUR (+117 %). To je usporedivo s ugovorenim iznosima, koji su se povećali sa 600 milijuna EUR u 2016. na 1 502 milijuna EUR u 2017.
- novac i novčani ekvivalenti: povećanje za 147 691 tisuću EUR zbog novih primljenih sredstava.

Rashodi: povećanje za 226 956 tisuća EUR zbog povećanja opsega aktivnosti uzajamnog fonda nakon 2016., koja je bila prva godina provedbe.

BILANCA

u tisućama EUR

	31.12.2017.	31.12.2016.
DUGOTRAJNA IMOVINA		
Pretfinanciranje	52 990	44 854
	52 990	44 854
KRATKOTRAJNA IMOVINA		
Pretfinanciranje	197 258	70 731
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa	3 020	9 476
sredstva od nerazmjenskih transakcija		
Novac i novčani ekvivalenti	162 571	14 879
	362 849	95 086
UKUPNA IMOVINA	415 838	139 941
DUGOROČNE OBVEZE		
Financijske obveze	(396 713)	(138 502)
	(396 713)	(138 502)
KRATKOROČNE OBVEZE		
Poslovne obveze	(526)	(702)
Obračunani troškovi i odgođeni prihodi	(18 600)	(736)
	(19 126)	(1 439)
UKUPNE OBVEZE	(415 838)	(139 941)
NETO IMOVINA	–	–
SREDSTVA I PRIČUVE		
Akumulirani višak	–	–
Poslovni rezultat godine	–	–
NETO IMOVINA	–	–

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

u tisućama EUR

	2017.	2016.
PRIHODI		
Prihodi od nerazmjenskih transakcija		
<i>Prihodi od donacija</i>	279 027	52 246
	279 027	52 246
Prihodi od razmjenskih transakcija		
<i>Financijski prihodi</i>	2	54
<i>Ostali prihodi</i>	270	43
	271	97
Ukupni prihodi	279 299	52 343
RASHODI		
<i>Rashodi za poslovanje</i>	(271 669)	(49 042)
<i>Ostali rashodi</i>	(7 630)	(3 301)
Ukupni rashodi	(279 299)	(52 343)
POSLOVNI REZULTAT GODINE	–	–

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

u tisućama EUR

	2017.	2016.
<i>Poslovni rezultat godine</i>	–	–
Poslovanje		
<i>(Povećanje)/smanjenje pretfinanciranja</i>	(134 662)	(115 585)
<i>(Povećanje)/smanjenje potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija</i>	6 456	(9 476)
<i>Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza</i>	258 211	105 860
<i>Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza</i>	(177)	702
<i>Povećanje/(smanjenje) obračunanih troškova i odgođenih prihoda</i>	17 864	736
NETO NOVČANI TOK	147 691	(17 763)
<i>Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata</i>	147 691	(17 763)
<i>Novac i novčani ekvivalenti na početku godine</i>	14 879	32 642
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	162 571	14 879

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

	u tisućama EUR		
	Akumulirani višak/ (manjak)	Poslovni rezultat godine	Neto imovina
STANJE NA DAN 31.12.2016.	–	–	–
<i>Poslovni rezultat godine</i>	–	–	–
STANJE NA DAN 31.12.2017.	–	–	–

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a I UZAJAMNIH FONDOVA EU-a

Potrebno je napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci iz tablica koje slijede možda ne daju točan zbroj.

KONSOLIDIRANA BILANCA

u milijunima EUR

	31.12.2017.	31.12.2016.
DUGOTRAJNA IMOVINA		
<i>Pretfinanciranje</i>	636	457
	636	457
KRATKOTRAJNA IMOVINA		
<i>Pretfinanciranje</i>	1 723	1 455
<i>Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija</i>	96	143
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	550	738
	2 369	2 336
UKUPNA IMOVINA	3 005	2 794
DUGOROČNE OBVEZE		
<i>Rezervacije</i>	(4)	(4)
<i>Financijske obveze</i>	(292)	(106)
	(296)	(110)
KRATKOROČNE OBVEZE		
<i>Poslovne obveze</i>	(564)	(549)
<i>Obračunani troškovi i odgođeni prihodi</i>	(755)	(778)
	(1 319)	(1 327)
UKUPNE OBVEZE	(1 615)	(1 436)
NETO IMOVINA	1 389	1 357
SREDSTVA I PRIČUVE		
<i>Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi</i>	46 173	42 323
<i>Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF-ova</i>	2 252	2 252
<i>Poslovni rezultat prenesen iz prethodnih godina</i>	(43 219)	(40 146)
<i>Poslovni rezultat godine</i>	(3 818)	(3 073)
NETO IMOVINA	1 389	1 357

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

u milijunima EUR

	2017.	2016.
PRIHODI		
Prihodi od nerazmjenskih transakcija		
<i>Aktivnosti povrata</i>	61	8
<i>Prihodi iz donacija uzajamnim fondovima</i>	194	35
	255	43
Prihodi od razmjenskih transakcija		
<i>Financijski prihodi</i>	4	4
<i>Ostali prihodi</i>	22	62
	26	66
Ukupni prihodi	281	108
RASHODI		
<i>Instrumenti pomoći</i>	(3 585)	(2 935)
<i>Rashodi koje su izvršili uzajamni fondovi</i>	(301)	(65)
<i>Rashodi za sufinanciranje</i>	(42)	15
<i>Financijski troškovi</i>	(8)	4
<i>Ostali rashodi</i>	(162)	(200)
Ukupni rashodi	(4 099)	(3 181)
POSLOVNI REZULTAT GODINE	(3 818)	(3 073)

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

u milijunima EUR

	2017.	2016.
<i>Poslovni rezultat godine</i>	<i>(3 818)</i>	<i>(3 073)</i>
Poslovanje		
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>	<i>3 850</i>	<i>3 450</i>
<i>(Povećanje)/smanjenje doprinosa uzajamnim fondovima</i>	<i>–</i>	<i>(0)</i>
<i>(Povećanje)/smanjenje pretfinanciranja</i>	<i>(446)</i>	<i>(242)</i>
<i>(Povećanje)/smanjenje potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija</i>	<i>47</i>	<i>29</i>
<i>Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza</i>	<i>186</i>	<i>34</i>
<i>Povećanje/(smanjenje) poslovnih obveza</i>	<i>15</i>	<i>29</i>
<i>Povećanje/(smanjenje) obračunanih troškova i odgođenih prihoda</i>	<i>(22)</i>	<i>(78)</i>
NETO NOVČANI TOK	(188)	149
<i>Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata</i>	<i>(188)</i>	<i>149</i>
<i>Novac i novčani ekvivalenti na početku godine</i>	<i>738</i>	<i>589</i>
<i>Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine</i>	<i>550</i>	<i>738</i>

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

	Kapital fonda – aktivni ERF-ovi (A)	Nepozvana sredstva – aktivni ERF- ovi (B)	Pozvani kapital fonda – aktivni ERF-ovi (C) = (A) – (B)	Kumulativne pričuve (D)	Pozvani preneseni kapital fonda iz zaključenih ERF- ova (E)	<i>u milijunima EUR</i> Ukupna neto imovina (C) + (D) + (E)
STANJE NA DAN 31.12.2015.	73 464	34 590	38 873	(40 146)	2 252	980
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		<i>(3 450)</i>	<i>3 450</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>3 450</i>
<i>Poslovni rezultat godine</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>(3 073)</i>	<i>–</i>	<i>(3 073)</i>
STANJE NA DAN 31.12.2016.	73 464	31 140	42 323	(43 219)	2 252	1 357
<i>Povećanje kapitala – doprinosi</i>		<i>(4 050)</i>	<i>4 050</i>			<i>4 050</i>
	<i>(200)</i>		<i>(200)</i>			<i>(200)</i>
<i>Poslovni rezultat godine</i>			<i>–</i>	<i>(3 818)</i>		<i>(3 818)</i>
STANJE NA DAN 31.12.2017.	73 264	27 090	46 173	(47 037)	2 252	1 389

IZVJEŠĆE ERF-a O FINANCIJSKOM IZVRŠENJU

1. UVODNA NAPOMENA

1.1. Zaključeni ERF-ovi

- Budući da je 6. ERF zaključen 2006., a 7. ERF 2008., godišnji financijski izvještaji više ne sadržavaju tablice o izvršenju proračuna za te ERF-ove. Međutim izvršenje prenesenih salda može biti uključeno u 9. ERF.
- Kako bi se osigurala transparentnost financijskog izvještavanja za 2017., u sljedećim se tablicama, kao i prethodnih godina, za 8. ERF odvojeno navodi dio upotrijebljen za programiranje u okviru Konvencije iz Loméa i dio upotrijebljen za programiranje u okviru Sporazuma iz Cotonoua.
- U skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (b) Unutarnjeg sporazuma za 9. ERF, salda i opozvana sredstva prethodnih ERF-ova prenesena su u 9. ERF te su tijekom trajanja 9. ERF-a za njih obveze preuzete kao za sredstva 9. ERF-a.

2. 10. ERF

Sporazum o partnerstvu između AKP-a i EZ-a koji su 23. lipnja 2000. u Cotonouu potpisale države članice Europske zajednice i afričke, karipske i pacifičke države (države AKP-a) stupio je na snagu 1. travnja 2003. Sporazum iz Cotonoua izmijenjen je dva puta, prvo sporazumom potpisanim 25. lipnja 2005. u Luxembourgu, a drugi puta sporazumom potpisanim u Ouagadougouu 22. lipnja 2010.

Odluka Vijeća EU-a od 27. studenoga 2001. (2001/822/EZ) o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja (PZP) Europskoj uniji stupila je na snagu 2. prosinca 2001. Ta je Odluka izmijenjena 19. ožujka 2007. (Odluka 2007/249/EZ).

Unutarnji sporazum o financiranju pomoći Zajednice u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2008.–2013. u skladu s revidiranim Sporazumom iz Cotonoua, koji su 17. srpnja 2006. donijeli predstavnici vlada država članica Europske zajednice, stupio je na snagu 1. srpnja 2008.

U skladu sa Sporazumom iz Cotonoua, drugo razdoblje (2008.–2013.) pomoći Zajednice državama AKP-a i PZP-ima financira se iz 10. ERF-a u iznosu od 22 682 milijuna EUR na sljedeći način:

- ukupno 21 966 milijuna EUR dodijeljeno je državama AKP-a u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom utvrđenim u Prilogu I.b revidiranom Sporazumu iz Cotonoua, pri čemu Europska komisija upravlja dijelom od 20 466 milijuna EUR;
- ukupno 286 milijuna EUR dodijeljeno je prekomorskim zemljama i područjima u skladu s Prilogom II.Aa revidiranoj Odluci Vijeća o pridruživanju PZP-a Europskoj zajednici, pri čemu Europska komisija upravlja dijelom od 256 milijuna EUR;
- ukupno 430 milijuna EUR namijenjeno je Komisiji za financiranje troškova nastalih u vezi s programiranjem i izvršenjem sredstava 10. ERF-a, u skladu s člankom 6. Unutarnjeg sporazuma.

Stvarno dostupna sredstva (vidjeti tablicu **1.3.**) razlikuju se od prethodno navedenih iznosa zbog opozvanih sredstava iz prethodnih ERF-ova, kamata i sufinanciranja.

U skladu s „**Odredbom o ukidanju**” 10. ERF-a, (članak 1. stavci 4. i 5. Unutarnjeg sporazuma o 10. ERF-u) za sredstva se više nisu mogla preuzeti obveze nakon 31. prosinca 2013. Neupotrijebljena sredstva prenesena su u pričuvu za uspješnost 11. ERF-a.

3. 11. ERF

Unutarnji sporazum o financiranju pomoći Unije u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.–2020. u skladu s revidiranim Sporazumom iz Cotonoua, koji su u kolovozu 2013. donijeli predstavnici vlada država članica Europske unije, stupio je na snagu u ožujku 2015.

U skladu sa Sporazumom iz Cotonoua, treće razdoblje (2014.–2020.) pomoći Unije državama AKP-a i PZP-ima financira se iz 11. ERF-a u iznosu od 30 506 milijuna EUR, od čega:

- 29 089 milijuna EUR dodjeljuje se državama AKP-a u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (a) i člankom 2. točkom (d) Unutarnjeg sporazuma, pri čemu Europska Komisija upravlja dijelom od 27 955 milijuna EUR;
- 364,5 milijuna EUR dodjeljuje se PZP-ima u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (a) i člankom 3. stavkom 1. Unutarnjeg sporazuma, pri čemu Europska komisija upravlja dijelom od 359,5 milijuna EUR;
- 1 052,5 milijuna EUR namijenjeno je Komisiji za financiranje troškova nastalih u vezi s programiranjem i izvršenjem sredstava 11. ERF-a, u skladu s člankom 2. stavkom (a) Unutarnjeg sporazuma.

Stvarno dostupna sredstva (vidjeti tablicu **1.4.**) razlikuju se od prethodno navedenih iznosa zbog istih razloga koji su prethodno navedeni za 10. ERF.

Preostala sredstva u pričuvama za uspješnost koja se ne mogu mobilizirati na dan 31. prosinca 2017.

Opozvani iznosi iz projekata u okviru 9. ERF-a i prethodnih ERF-ova preneseni su u pričuvu za uspješnost 10. ERF-a, uz iznimku fondova Stabex.

Opozvana sredstva iz projekata u okviru 10. ERF-a prenesena su u pričuvu za uspješnost 11. ERF-a.

Tijekom 2017. sva opozvana sredstva iz prethodnih ERF-ova prenesena su u odgovarajuće pričuve.

U skladu s člankom 1. stavkom 4. Unutarnjeg sporazuma o 11. ERF-u i Odlukom Vijeća od 2. kolovoza 2016. (2016/1337), iznos sredstava koja su opozvana iz 10. ERF-a dodjeljuje se u svrhu obnove Instrumenta mirovne pomoći za Afriku za razdoblje 2016.–2018. u iznosu od najviše 491 milijuna EUR i do 16 milijuna EUR za rashode za potporu.

U skladu s člankom 1. stavkom 4. Unutarnjeg sporazuma o 11. ERF-u i Odlukom Vijeća od 4. srpnja 2017. (2017/1206) udjeli doprinosa država članica navedeni u članku 1. stavku 2. točki (a) unutarnjih sporazuma za 8. i 9. ERF smanjuju se na odgovarajući način za iznos od 200 milijuna EUR iz sredstava koja su opozvana u okviru 8. i 9. ERF-a.

u milijunima EUR

Ukupno dostupno za pričuvu za uspješnost koja se ne može mobilizirati na dan 31.12.2017.	
Pričuva koja se ne može mobilizirati iz opozvanih sredstava u okviru 8. i 9. ERF-a na dan 31.12.2017.	309,1
Pričuva koja se ne može mobilizirati iz opozvanih sredstava u okviru 10. ERF-a na dan 31.12.2017.	206,0
Ukupno dostupno za pričuvu za uspješnost koja se ne može mobilizirati na dan 31.12.2017.	515,1

– Sufinanciranja ERF-a

U okviru 10. i 11. ERF-a potpisani su sporazumi o prijenosu radi sufinanciranja od strane država članica i otvorena su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 228,5 milijuna EUR te su otvorena odobrena sredstva za plaćanje za unovčene iznose od ukupno 211,2 milijuna EUR.

Stanje odobrenih sredstava za sufinanciranje na dan 31.12.2017. prikazano je u tablici u nastavku:

u milijunima EUR

	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza	Odobrena sredstva za plaćanje
Sufinanciranje – omotnica A	208,8	191,9
Sufinanciranje – unutar AKP-a	13,4	13,4
Sufinanciranje – administrativni rashodi	6,3	5,9
	228,5	211,2

U sljedećim tablicama navedeni su neto iznosi o kojima je donesena odluka i sklopljen ugovor i koji su isplaćeni. Tablice u kojima je prikazano stanje po instrumentu nalaze se u prilogu.

Tablica 1.1.

8. ERF
RAZVOJ ODOBRENIH SREDSTAVA: 31. prosinca 2017.
RAŠČLAMBA SREDSTAVA PO INSTRUMENTU

u milijunima EUR

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2016.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2017.	Bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
AKP	Lomé					
	Redoviti doprinosi država članica	12 967	(3 272)	(6)		9 689
	Pomoć za izbjeglice	120	(20)			100
	Pomoć u nuždi (Lomé)	140	(4)			136
	Prezadužene siromašne zemlje (Lomé)	0	1 060			1 060
	Subvencije za kamate	370	(298)	(3)	(1)	69
	Rizični kapital	1 000	15			1 015
	Stabex	1 800	(1 077)			723
	Strukturna prilagodba	1 400	97			1 497
	Sysmin	575	(474)			101
	Ukupno indikativni programi	7 562	(2 605)	(3)	(1)	4 954
	Upotreba prihoda od kamata	0	35			35
	Cotonou					
	Redoviti doprinosi država članica	0	650	(0)		650
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	417	(0)	(1)	417
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	233	(0)	(1)	233
	Kamate i ostali primitci	0	0			0
MEĐUZBROJ AKP		12 967	(2 621)	(6)		10 339

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2016.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2017.	Bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
PZP	Lomé					
	Redoviti doprinosi država članica	0	46	(1)		46
	Subvencije za kamate	0	1			1
	Rizični kapital	0	6			6
	Stabex	0	1			1
	Sysmin	0	2			2
	Ukupno indikativni programi	0	36	(1)	(1)	35
	MEĐUJBROJ PZP	0	46	(1)		46
UKUPNO 8. ERF		12 967	(2 575)	(7)		10 385

(1) Sva smanjenja su opozvana sredstva prenesena u pričuvu za uspješnost 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati.

Tablica 1.2.

9. ERF
RAZVOJ ODOBRENIH SREDSTAVA: 31. prosinca 2017.
RAŠČLAMBA SREDSTAVA PO INSTRUMENTU

u milijunima EUR

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2016.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2017.	Bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
AKP	Lomé					
	Redoviti doprinosi država članica	0	672	(2)		669
	Prijenosi iz 6. ERF-a – Lomé	0	20	(0)	(1)	20
	Prijenosi iz 7. ERF-a – Lomé	0	651	(2)	(1)	649
	Cotonou					
	Redoviti doprinosi država članica	8 919	5 583	(34)		14 468
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	5 318	3 319	(13)	(1)	8 624
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	2 108	(896)	(2)	(1)	1 210
	CDE, CTA i Parlamentarna skupština	164	(10)			154
	Troškovi provedbe	125	52			177
	Kamate i ostali primitci	0	63			63
	Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	300	2 314	(13)	(1)	2 602
	Instrument mirovne pomoći	0	354			354
	Regionalna dodijeljena sredstva	904	(134)	(5)	(1)	765
	Posebna dodijeljena sredstva za D. R. Kongo	0	105			105
	Posebna dodijeljena sredstva za Južni Sudan	0	267		(3)	267
	Posebna dodijeljena sredstva za Sudan	0	110		(2)	110
	Dobrovoljni doprinosi za instrument mirovne pomoći	0	39			39
	MEĐUZBROJ AKP	8 919	6 255	(36)		15 138

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2016.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2017.	Bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
PZP	Lomé					
	Redoviti doprinosi država članica	0	3			3
	Prijenosi iz 6. ERF-a – Lomé	0	0			0
	Prijenosi iz 7. ERF-a – Lomé	0	3			3
	Cotonou					
	Redoviti doprinosi država članica	0	290	(1)		289
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	237	(0)	(1)	237
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	4			4
	Regionalna dodijeljena sredstva	0	48	(1)	(1)	47
	Studije/tehnička pomoć za PZP	0	1			1
	MEĐUZBROJ PZP	0	293	(1)		292
	UKUPNO 9. ERF	8 919	6 548	(37)		15 430

- (1) Sva smanjenja su opozvana sredstva prenesena u pričuvu za uspješnost 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati.
- (2) Nakon Odluke Vijeća br. 2010/406/EU, iz pričuve za postignute rezultate 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati dodano je 150 milijuna za Sudan (147 milijuna za posebnu dodjelu sredstava za Sudan i 3 milijuna za troškove provedbe).
- (3) Nakon Odluke Vijeća br. 2011/315/EU, iz pričuve za postignute rezultate 10. ERF-a koja se ne može mobilizirati dodano je 200 milijuna za Sudan (194 milijuna za posebnu dodjelu sredstava za Južni Sudan i 6 milijuna za troškove provedbe).

Tablica 1.3.

10. ERF
RAZVOJ ODOBRENIH SREDSTAVA: 31. prosinca 2017.
RAŠČLAMBA SREDSTAVA PO INSTRUMENTU

u milijunima EUR

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2016.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2017.	Bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
AKP	Redoviti doprinosi država članica	20 896	233	(120)		21 009
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	13 244	(144)	(2)	13 100
	Omotnica A – pričuva	13 500	(13 500)			0
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	2 015	(11)	(2)	2 004
	Omotnica B – pričuva	1 800	(1 800)			0
	Troškovi provedbe	430	15	(0)	(2)	445
	Institucijski rashodi i rashodi potpore	0	232	(0)	(2)	232
	Kamate i ostali primitci	0	84	2	(2)	85
	Pričuva za dodjele unutar AKP-a	2 700	(2 700)			0
	Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX	0	0			0
	Pričuva za NOP/ROP	683	(683)			0
	Pričuva koja se ne može mobilizirati	0	243	43	(2)	286
	Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	0	1 889	(3)	(2)	1 886
	Instrument mirovne pomoći	0	1 014			1 014
	Regionalna dodijeljena sredstva	0	1 962	(5)	(2)	1 956
	Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva	1 783	(1 783)			0
	Sufinanciranje	0	204	0		204
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	187		(3)	187
	Troškovi provedbe	0	5		(3)	5
	Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	0	12		(3)	12
	Instrument mirovne pomoći	0	1		(3)	1
	MEĐUZBROJ AKP	20 896	437	(120)		21 213

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2016.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2017.	Bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
PZP	Redoviti doprinosi država članica	0	275	0		275
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	193	(1)	(2)	192
	Omotnica A – pričuva	0	0			0
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	15	(0)	(2)	15
	Omotnica B – pričuva	0	0			0
	Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX	0	0			0
	Pričuva koja se ne može mobilizirati	0	21	2	(2)	23
	Regionalna dodijeljena sredstva	0	40			40
	Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva	0	0			0
	Studije/tehnička pomoć za PZP	0	5	(0)	(2)	5
	MEĐUZBROJ PZP	0	275	0		275
UKUPNO 10. ERF		20 896	712	(120)		21 488

- (1) Prijenos opozvanih sredstava iz projekata u okviru 9. ERF-a i prijašnjih ERF-ova u pričuvu za postignute rezultate koja se ne može mobilizirati u iznosu od 377 milijuna umanjene za prijenos iz pričuva za Južni Sudan u iznosu od 200 milijuna (u 9. ERF). Ukupan iznos akumulirane pričuve za AKP koja se ne može mobilizirati do sada u tekućoj godini iznosi 807 milijuna, od čega je 350 milijuna iskorišteno (150 milijuna za Sudan, 200 milijuna za Južni Sudan, a oba iznosa prenesena su u 9. ERF).
- (2) Prijenos u/i pričuva 10. ERF-a.
- (3) U pogledu sufinanciranja, u tablici su prikazana samo odobrena sredstva za preuzimanje obveza.

Tablica 1.4.

11. ERF
RAZVOJ ODOBRENIH SREDSTAVA: 31. prosinca 2017.
RAŠČLAMBA SREDSTAVA PO INSTRUMENTU

u milijunima EUR

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2016.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2017.	Bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
AKP	Redoviti doprinosi država članica	29 008	54	170		29 232
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	15 115	425		15 540
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	0	648	67		715
	Omotnica B – pričuva	0	0			0
	Troškovi provedbe	1 053	0			1 053
	Institucijski rashodi i rashodi potpore	0	246			246
	Kamate i ostali primitci	0	16	0		16
	Pričuva za dodjele unutar AKP-a	3 590	(3 387)	(110)		93
	Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX	0	0	0		0
	Pričuva za NOP/ROP	24 365	(20 937)	(1 077)		2 351
	Pričuva koja se ne može mobilizirati	0	31	170	(1)	201
	Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	0	2 241	10		2 251
	Instrument mirovne pomoći	0	900	100		1 000
	Regionalna dodijeljena sredstva	0	5 181	585		5 766
	Sufinanciranje	0	5	20		24
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	3	19		22
	Troškovi provedbe	0	0	1		1
	Instrument mirovne pomoći	0	1			1
	Unutarnji sporazumi EK-a o razini usluga	0	1	0		1
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	1	0		1
	MEĐUZBROJ AKP	29 008	60	190		29 257

INSTRUMENT		POČETNA ODOBRENA SREDSTVA	POVEĆANJA/SMANJENJA KUMULATIVNIH SREDSTAVA NA DAN 31. PROSINCA 2016.	POVEĆANJE ILI SMANJENJE SREDSTAVA U 2017.	Bilješke	TEKUĆA ODOBRENA SREDSTVA
PZP	Redoviti doprinosi država članica	0	363	(5)		358
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	41	142	(1)	183
	Pričuva za NOP/ROP	0	316	(151)		165
	Pričuva koja se ne može mobilizirati	0	3	1		5
	Regionalna dodijeljena sredstva	0	0	1		1
	Studije/tehnička pomoć za PZP	0	3	2		5
	Sufinanciranje	0	0	0		0
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	0	0		0
	Unutarnji sporazumi EK-a o razini usluga	0	0	0		0
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	0	0		0
	MEĐUZBROJ PZP	0	363	(5)		358
	Redoviti doprinosi država članica	0	0	6		6
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	0	0	6		6
	MEĐUZBROJ	0	0	6		6
UKUPNO 11. ERF		29 008	423	191		29 621

- (1) Odlukom Vijeća br. 2013/759/EU (3) uspostavljene su prijelazne mjere upravljanja Europskim razvojnim fondom (ERF) („instrument premošćivanja”) kako bi se osigurala dostupnost financijskih sredstava za suradnju s afričkim, karipskim i pacifičkim državama (države AKP-a) te prekomorskim zemljama i područjima (PZP), kao i za rashode za potporu u razdoblju od 1. siječnja 2014. do stupanja na snagu Unutarnjeg sporazuma o 11. ERF-u.

Tablica 2.1.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2017.
IZVJEŠĆE O NAPRETKU

u milijunima EUR

DODIJELJENA		ERF				
		8	9	10	11	UKUPNO
Lomé	SREDSTVA					
	Razni prihodi	35				35
	Ukupno indikativni programi	4 989				4 989
	Ukupno neprogramska potpora	4 711				4 711
	Prijenosi iz drugih fondova		672			672
MEĐUJBROJ: REDOVITI DOPRINOSI DRŽAVA ČLANICA		9 735	672			10 407
Cotonou	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	417	8 861	13 292	15 729	38 299
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	233	1 215	2 019	715	4 181
	Instrument za premošćivanje				(0)	(0)
	CDE, CTA i Parlamentarna skupština		154			154
	Pričuva za dodjele po državama			0	0	0
	Troškovi provedbe i prihodi od kamata	0	240	536	1 073	1 849
	Dodijeljena sredstva unutar AKP-a		2 955	3 132	3 497	9 584
	Pričuva za dodjele unutar AKP-a			0	93	93
	Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX			0	0	0
	Pričuva za NOP/ROP			0	2 515	2 515
	Pričuva koja se ne može mobilizirati			309	206	515
	Regionalna dodijeljena sredstva		812	1 996	5 767	8 575
	Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva			0		0
	Posebna dodijeljena sredstva za D. R. Kongo		105			105
	Posebna dodijeljena sredstva za Južni Sudan		267			267
	Posebna dodijeljena sredstva za Sudan		110			110
	Dobrovoljni doprinosi za instrument mirovne pomoći		39			39
	MEĐUJBROJ: REDOVITI DOPRINOSI DRŽAVA ČLANICA	650	14 758	21 284	29 596	66 287
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva				1	1
	MEĐUJBROJ: UNUTARNJI SPORAZUMI EK-a O RAZINI USLUGA				1	1
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva			187	22	209
	Troškovi provedbe i prihodi od kamata			5	1	6
	Dodijeljena sredstva unutar AKP-a			12	1	13
	MEĐUJBROJ: SUFINANCIRANJE			204	24	229
	UKUPNO	10 385	15 430	21 488	29 621	76 924

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2017.

Odluke	ERF	Sveukupan iznos		Kumulativni iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi		
		Na dan 31.12.2017.	% dodijeljenih sredstava	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	
		8	10 382	100 %	10 786	(42)	(45)	(60)	(64)	(98)	(63)	(12)	(13)	(9)
		9	15 391	100 %	16 633	(54)	(116)	(9)	(297)	(72)	(381)	(170)	(104)	(38)
		10	21 052	98 %	4 766	3 501	2 349	3 118	3 524	4 131	(95)	(156)	(80)	(5)
		11	19 027	64 %							1 160	5 372	6 688	5 807
Ukupno		65 852		32 185	3 405	2 187	3 049	3 163	3 961	621	5 034	6 491	5 754	
Namjenska sredstva	ERF	Sveukupan iznos		Kumulativni iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	
		Na dan 31.12.2017.	% dodijeljenih sredstava	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	
		8	10 376	100 %	10 541	(42)	8	(13)	(46)	(11)	(37)	(16)	(6)	(3)
		9	15 289	99 %	14 209	997	476	9	(187)	(96)	(1)	(52)	(46)	(20)
		10	20 125	94 %	130	3 184	2 820	2 514	3 460	3 457	2 687	783	541	550
		11	13 453	45 %							731	3 293	3 745	5 684
Ukupno		59 242		24 881	4 140	3 304	2 509	3 226	3 350	3 380	4 008	4 234	6 211	
Plaćanja	ERF	Sveukupan iznos		Kumulativni iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	Godišnji iznosi	
		Na dan 31.12.2017.	% dodijeljenih sredstava	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	
		8	10 375	100 %	9 930	152	158	90	15	18	16	(3)	(0)	(1)
		9	15 164	98 %	10 011	1 806	1 304	906	539	231	145	43	68	111
		10	17 753	83 %	90	1 111	1 772	1 879	2 655	2 718	2 760	2 024	1 466	1 277
		11	6 206	21 %							595	1 024	1 816	2 770
Ukupno		49 497		20 031	3 069	3 233	2 874	3 209	2 967	3 516	3 088	3 350	4 158	

* Negativni su iznosi opozvana sredstva.

Tablica 2.2.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2017.

u milijunima EUR

		ERF									
		8	%	9	%	10	%	11	%	UKUPNO	%
			(1)		(1)		(1)		(1)		(1)
Lomé	Razni prihodi										
	Odobrena sredstva	35								35	
	Odluke	35	100 %							35	100 %
	Namjenska sredstva	35	100 %							35	100 %
	Plaćanja	35	100 %							35	100 %
	Ukupno indikativni programi										
	Odobrena sredstva	4 989								4 989	
	Odluke	4 987	100 %							4 987	100 %
	Namjenska sredstva	4 986	100 %							4 986	100 %
	Plaćanja	4 985	100 %							4 985	100 %
	Ukupno neprogramska potpora										
	Odobrena sredstva	4 711								4 711	
	Odluke	4 710	100 %							4 710	100 %
	Namjenska sredstva	4 706	100 %							4 706	100 %
	Plaćanja	4 706	100 %							4 706	100 %
	Prijenosi iz drugih fondova										
	Odobrena sredstva			672						672	
	Odluke			671	100 %					671	100 %
	Namjenska sredstva			671	100 %					671	100 %
	Plaćanja			670	100 %					670	100 %
	Redoviti doprinosi država članica										
Cotonou	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva										
	Odobrena sredstva	417		8 861		13 292		15 729		38 299	
	Odluke	417	100 %	8 852	100 %	13 212	99 %	10 987	70 %	33 468	87 %
	Namjenska sredstva	417	100 %	8 834	100 %	12 641	95 %	6 944	44 %	28 836	75 %
	Plaćanja	417	100 %	8 800	99 %	11 113	84 %	2 960	19 %	23 290	61 %
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva										
	Odobrena sredstva	233		1 215		2 019		715		4 181	
	Odluke	233	100 %	1 213	100 %	2 017	100 %	699	98 %	4 161	100 %
	Namjenska sredstva	232	99 %	1 209	100 %	1 994	99 %	687	96 %	4 122	99 %
	Plaćanja	231	99 %	1 203	99 %	1 918	95 %	472	66 %	3 823	91 %
	Instrument za premošćivanje										
	Odobrena sredstva							(0)		(0)	
	Odluke										
	Namjenska sredstva										
	Plaćanja										
	CDE, CTA i Parlamentarna skupština										
	Odobrena sredstva			154						154	
	Odluke			154	100 %					154	100 %
	Namjenska sredstva			154	100 %					154	100 %
	Plaćanja			154	100 %					154	100 %
	Troškovi provedbe i prihodi od kamata										
	Odobrena sredstva	0		240		536		1 073		1 849	
	Odluke			240	100 %	506	94 %	552	51 %	1 299	70 %
	Namjenska sredstva			240	100 %	503	94 %	499	47 %	1 243	67 %
	Plaćanja			240	100 %	501	93 %	464	43 %	1 204	65 %
	Dodijeljena sredstva unutar AKP-a										
	Odobrena sredstva			2 955		3 132		3 497		9 584	
	Odluke			2 949	100 %	3 128	100 %	2 344	67 %	8 421	88 %
	Namjenska sredstva			2 937	99 %	2 930	94 %	1 786	51 %	7 654	80 %
	Plaćanja			2 921	99 %	2 636	84 %	1 365	39 %	6 922	72 %
	Regionalna dodijeljena sredstva										
	Odobrena sredstva			812		1 996		5 767		8 575	
	Odluke			808	100 %	1 989	100 %	4 422	77 %	7 219	84 %
	Namjenska sredstva			792	98 %	1 864	93 %	3 514	61 %	6 170	72 %
	Plaćanja			774	95 %	1 442	72 %	943	16 %	3 160	37 %
	Posebna dodijeljena sredstva za D. R. Kongo										
	Odobrena sredstva			105						105	
	Odluke			105	100 %					105	100 %
	Namjenska sredstva			105	100 %					105	100 %
	Plaćanja			105	100 %					105	100 %
	Posebna dodijeljena sredstva za Južni Sudan										
	Odobrena sredstva			267						267	
	Odluke			266	100 %					266	100 %

u milijunima EUR

	ERF									
	8	% (1)	9	% (1)	10	% (1)	11	% (1)	UKUPNO	% (1)
Namjenska sredstva			218	82 %					218	82 %
Plaćanja			184	69 %					184	69 %
Posebna dodijeljena sredstva za Sudan										
Odobrena sredstva			110						110	
Odluke			109	98 %					109	98 %
Namjenska sredstva			105	96 %					105	96 %
Plaćanja			90	81 %					90	81 %
Dobrovoljni doprinosi za instrument mirovne pomoći										
Odobrena sredstva			39						39	
Odluke			24	62 %					24	62 %
Namjenska sredstva			24	62 %					24	62 %
Plaćanja			24	62 %					24	62 %
Redoviti doprinosi država članica										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva										
Odobrena sredstva					187		22		209	
Odluke					185	99 %	20	92 %	205	98 %
Namjenska sredstva					178	95 %	20	92 %	199	95 %
Plaćanja					131	70 %			131	63 %
Troškovi provedbe i prihodi od kamata										
Odobrena sredstva					5		1		6	
Odluke					4	84 %			4	69 %
Namjenska sredstva					2	45 %			2	37 %
Plaćanja					1	28 %			1	23 %
Dodijeljena sredstva unutar AKP-a										
Odobrena sredstva					12		1		13	
Odluke					12	97 %	1	100 %	13	98 %
Namjenska sredstva					11	91 %	1	100 %	12	92 %
Plaćanja					11	88 %	1	100 %	12	89 %
Sufinanciranje										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva										
Odobrena sredstva							1		1	
Odluke							1	71 %	1	71 %
Namjenska sredstva							1	71 %	1	71 %
Plaćanja							1	52 %	1	52 %
Unutarnji sporazumi EK-a o razini usluga										

Odobrena sredstva		8	% (1)	9	% (1)	10	% (1)	11	% (1)	UKUPNO	% (1)
Cotonou	Pričuva za dodjele po državama					0		0		0	
	Pričuva za dodjele unutar AKP-a					0		93		93	
	Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX					(0)		0		0	
	Pričuva za NOP/ROP					0		2 515		2 515	
	Pričuva za regionalna dodijeljena sredstva					0				0	
	Pričuve koje se mogu mobilizirati										
	Pričuva koja se ne može mobilizirati					309		206		515	
	Pričuva koja se ne može mobilizirati										

		8	% (1)	9	% (1)	10	% (1)	11	% (1)	UKUPNO	% (1)
	Odobrena sredstva	10 385		15 430		21 488		29 621		76 924	
	Odluke	10 382	100 %	15 391	100 %	21 052	98 %	19 027	64 %	65 852	86 %
	Namjenska sredstva	10 376	100 %	15 289	99 %	20 125	94 %	13 453	45 %	59 242	77 %
	Plaćanja	10 375	100 %	15 164	98 %	17 753	83 %	6 206	21 %	49 497	64 %
	UKUPNO: SVA DODIJELJENA SREDSTVA										

(1) % odobrenih sredstava.

Tablica 2.3.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2017.
VRSTA POTPORE
AKP + PZP – 8. ERF

u milijunima EUR

		SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA SREDSTVA			PLAĆANJA		
			ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
Lomé	AKP										
	Redoviti doprinosi država članica										
	Upotreba prihoda od kamata	35	35		100 %	35		100 %	35		100 %
	MEĐUZBROJ: RAZNI PRIHODI	35	35		100 %	35		100 %	35		100 %
	Ukupno indikativni programi	4 954	4 951	(5)	100 %	4 950	(2)	100 %	4 950	(1)	100 %
	MEĐUZBROJ: UKUPNO INDIKATIVNI PROGRAMI	4 954	4 951	(5)	100 %	4 950	(2)	100 %	4 950	(1)	100 %
	Pomoć za izbjeglice	100	100	(0)	100 %	100	(0)	100 %	100		100 %
	Pomoć u nuždi (Lomé)	136	136		100 %	136		100 %	136		100 %
	Prezadužene siromašne zemlje (Lomé)	1 060	1 060		100 %	1 060		100 %	1 060		100 %
	Subvencije za kamate	69	69	(3)	100 %	68	(0)	100 %	68	(0)	100 %
	Rizični kapital	1 015	1 015		100 %	1 012		100 %	1 012		100 %
	Stabex	723	723	(0)	100 %	722	(0)	100 %	722		100 %
	Strukturna prilagodba	1 497	1 497	0	100 %	1 497	(0)	100 %	1 497		100 %
	Sysmin	101	101		100 %	101		100 %	101		100 %
	MEĐUZBROJ: UKUPNO NEPROGRAMSKA POTPORA	4 700	4 699	(4)	100 %	4 695	(1)	100 %	4 695	(0)	100 %
Cotonou	AKP										
	Redoviti doprinosi država članica										
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	417	417		100 %	417		100 %	417		100 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	417	417		100 %	417		100 %	417		100 %
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	233									
	Naknada za prihode od izvoza		233	(0)		232	(0)	99 %	231		100 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	233	233	(0)	100 %	232	(0)	99 %	231		100 %
	Kamate i ostali primitci	0									
	MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	0									
Ukupno AKP (A)		10 339	10 336	(9)	100 %	10 330	(3)	100 %	10 329	(1)	100 %

u milijunima EUR

		SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA SREDSTVA			PLAĆANJA		
			ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
			(1)	(2)	(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
Lomé	PZP										
	Redoviti doprinosi država članica										
	Ukupno indikativni programi	35	35	(1)	100 %	35		100 %	35		100 %
	MEĐUZBROJ: UKUPNO INDIKATIVNI PROGRAMI	35	35	(1)	100 %	35		100 %	35		100 %
	Subvencije za kamate	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
	Rizični kapital	6	6		100 %	6		100 %	6		100 %
	Stabex	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
	Sysmin	2	2		100 %	2		100 %	2		100 %
	MEĐUZBROJ: UKUPNO NEPROGRAMSKA POTPORA	10	10		100 %	10		100 %	10		100 %
	UKUPNO PZP	46	46	(1)	100 %	46		100 %	46		100 %
	UKUPNO: AKP + PZP (A + B)	10 385	10 382	(9)	100 %	10 376	(3)	100 %	10 375	(1)	100 %

Tablica 2.4.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2017.
VRSTA POTPORE
AKP + PZP – 9. ERF

u milijunima EUR

		SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA SREDSTVA			PLAĆANJA		
			ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
			(1)	(2)	(2) : (1)	(3)	(4)	(3) : (2)	(4)	(5)	(4) : (3)
Lomé	AKP										
	Redoviti doprinosi država članica										
	Prijenosi iz 6. ERF-a – Lomé	20	20	(0)	100 %	20	(0)	100 %	20	(0)	100 %
	Prijenosi iz 7. ERF-a – Lomé	649	648	(3)	100 %	647	(1)	100 %	647	(0)	100 %
	MEĐUZBROJ: PRIJENOSI IZ DRUGIH FONDOVA	669	668	(3)	100 %	668	(1)	100 %	667	(0)	100 %
Cotonou	AKP										
	Redoviti doprinosi država članica										
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	8 624	8 615	(16)	100 %	8 599	(6)	100 %	8 566	(3)	100 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	8 624	8 615	(16)	100 %	8 599	(6)	100 %	8 566	(3)	100 %
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	1 210									
	Naknada za prihode od izvoza		148	(1)		148	(1)	100 %	148	(1)	100 %
	Pomoć u nuždi		1 050	(1)		1 045	1	100 %	1 040	(0)	99 %
	Prezadužene siromašne zemlje		11			11		100 %	11		100 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	1 210	1 208	(2)	100 %	1 204	0	100 %	1 198	(1)	100 %
	CDE, CTA i Parlamentarna skupština	154	154		100 %	154		100 %	154		100 %
	MEĐUZBROJ: CDE, CTA I PARLAMENTARNA SKUPŠTINA	154	154		100 %	154		100 %	154		100 %
	Troškovi provedbe	177	177		100 %	177	0	100 %	177	1	100 %
	Kamate i ostali primitci	63	63		100 %	63		100 %	63		100 %
	MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	240	240		100 %	240	0	100 %	239	1	100 %
	Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	2 602	2 595	(9)	100 %	2 584	(6)	100 %	2 567	(3)	99 %
	Instrument mirovne pomoći	354	354		100 %	353		100 %	353		100 %
	MEĐUZBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP-a	2 955	2 949	(9)	100 %	2 937	(6)	100 %	2 921	(3)	99 %
	Regionalna dodijeljena sredstva	765	763	(6)	100 %	747	(5)	98 %	729	3	98 %
	MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	765	763	(6)	100 %	747	(5)	98 %	729	3	98 %
	Posebna dodijeljena sredstva za D. R. Kongo	105	105		100 %	105		100 %	105		100 %
	MEĐUZBROJ: POSEBNA DODIJELJENA SREDSTVA ZA D. R. KONGO	105	105		100 %	105		100 %	105		100 %
	Posebna dodijeljena sredstva za Južni Sudan	267	266	0	100 %	218	1	82 %	184	107	84 %
	MEĐUZBROJ: POSEBNA DODIJELJENA SREDSTVA ZA JUŽNI SUDAN	267	266	0	100 %	218	1	82 %	184	107	84 %

Godišnji financijski izvještaji Europskog razvojnog fonda za 2017.

u milijunima EUR

		SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA SREDSTVA			PLAĆANJA		
			ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
			(1)	(2)	(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
	Posebna dodijeljena sredstva za Sudan	110	109	0	98 %	105	0	97 %	90	9	85 %
	MEĐUZBROJ: POSEBNA DODIJELJENA SREDSTVA ZA SUDAN	110	109	0	98 %	105	0	97 %	90	9	85 %
	Dobrovoljni doprinosi za instrument mirovne pomoći	39	24		62 %	24		100 %	24		100 %
	MEĐUZBROJ: DOBROVOLJNI DOPRINOSI ZA INSTRUMENT MIROVNE POMOĆI	39	24		62 %	24		100 %	24		100 %
UKUPNO: AKP (A)		15 138	15 101	(35)	100 %	15 001	(17)	99 %	14 876	112	99 %
Lomé	PZP										
	Redoviti doprinosi država članica										
	Prijenosi iz 6. ERF-a – Lomé	0	0		100 %	0		100 %	0		100 %
	Prijenosi iz 7. ERF-a – Lomé	3	3		100 %	3		100 %	3		100 %
	MEĐUZBROJ: PRIJENOSI IZ DRUGIH FONDOVA	3	3		100 %	3		100 %	3		100 %
Cotonou	PZP										
	Redoviti doprinosi država članica										
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	237	237	(0)	100 %	235	(2)	99 %	235	(0)	100 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	237	237	(0)	100 %	235	(2)	99 %	235	(0)	100 %
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	4									
	Pomoć u nuždi		4			4		100 %	4		100 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	4	4		100 %	4		100 %	4		100 %
	Studije/tehnička pomoć za PZP	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
	MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
	Regionalna dodijeljena sredstva	47	45	(3)	96 %	45	(1)	100 %	45	(1)	99 %
	MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	47	45	(3)	96 %	45	(1)	100 %	45	(1)	99 %
UKUPNO: PZP		292	290	(3)	99 %	288	(3)	99 %	288	(1)	100 %
UKUPNO: AKP + PZP (A + B)		15 430	15 391	(38)	100 %	15 289	(20)	99 %	15 164	111	99 %

Tablica 2.5.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2017.
VRSTA POTPORE
AKP + PZP – 10. ERF

u milijunima EUR

		SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA SREDSTVA			PLAĆANJA		
			ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
		(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
AKP	Redoviti doprinosi država članica										
	Dodijeljena sredstva										
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	13 100	13 021	(200)	99 %	12 477	176	96 %	10 983	739	88 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	13 100	13 021	(200)	99 %	12 477	176	96 %	10 983	739	88 %
	Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	2 004									
	Naknada za prihode od izvoza		204	(0)		199	6	97 %	183	4	92 %
	Pomoć u nuždi		844	(6)		836	5	99 %	791	24	95 %
	Prezadužene siromašne zemlje		49			49	0	100 %	49	0	100 %
	Ostale poteškoće s posljedicama na proračun		905	(0)		897	1	99 %	882	10	98 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	2 004	2 002	(6)	100 %	1 980	12	99 %	1 904	38	96 %
	Troškovi provedbe	445	433	1	97 %	431	2	100 %	429	2	100 %
	Kamate i ostali primitci	85	68	(1)	80 %	67	(0)	98 %	67	0	100 %
	MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	530	501	1	94 %	498	2	99 %	496	2	100 %
	Institucijski rashodi i rashodi potpore	232	232	(0)	100 %	230	(1)	99 %	211	(0)	91 %
	Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	1 886	1 882	(7)	100 %	1 828	4	97 %	1 611	119	88 %
	Instrument mirovne pomoći	1 014	1 014	220	100 %	872	233	86 %	814	198	93 %
	MEĐUZBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP-a	3 132	3 128	213	100 %	2 930	235	94 %	2 636	317	90 %
	Regionalna dodijeljena sredstva	1 956	1 950	(10)	100 %	1 826	49	94 %	1 410	145	77 %
	MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	1 956	1 950	(10)	100 %	1 826	49	94 %	1 410	145	77 %
	Sufinanciranje										
	Dodijeljena sredstva										
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	187	185	(0)	99 %	178	43	97 %	131	16	74 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	187	185	(0)	99 %	178	43	97 %	131	16	74 %
	Troškovi provedbe	5	4		84 %	2	0	53 %	1	0	63 %
	MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	5	4		84 %	2	0	53 %	1	0	63 %
	Druga dodijeljena sredstva unutar AKP-a	12	11	0	97 %	10	(0)	94 %	10	0	96 %
	Instrument mirovne pomoći	1	1		100 %	1		99 %	1		100 %
	MEĐUZBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP-a	12	12	0	97 %	11	(0)	94 %	11	0	96 %

u milijunima EUR

	SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA SREDSTVA			PLAĆANJA		
		ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
	(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)
Pričuva koja se ne može mobilizirati										
Pričuve										
Pričuva koja se ne može mobilizirati	286									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA KOJA SE NE MOŽE MOBILIZIRATI	286									
Redoviti doprinosi država članica										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	192	191	(2)	99 %	164	29	86 %	131	7	79 %
MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	192	191	(2)	99 %	164	29	86 %	131	7	79 %
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	15									
Pomoć u nuždi		9	(0)		8	2	95 %	7	0	84 %
Ostale poteškoće s posljedicama na proračun		6			6		100 %	6		100 %
MEĐUZBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	15	15	(0)	100 %	14	2	97 %	13	0	91 %
Studije/tehnička pomoć za PZP	5	5	(0)	100 %	5	(0)	99 %	5	0	98 %
MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	5	5	(0)	100 %	5	(0)	99 %	5	0	98 %
Regionalna dodijeljena sredstva	40	40	0	100 %	38	3	97 %	32	12	84 %
MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	40	40	0	100 %	38	3	97 %	32	12	84 %
Pričuva koja se ne može mobilizirati										
Pričuve										
Pričuva koja se ne može mobilizirati	23									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA KOJA SE NE MOŽE MOBILIZIRATI	23									
UKUPNO: AKP + PZP (UKLJ. PRIČUVE) (A + B)	21 488	21 052	(5)	98 %	20 125	550	96 %	17 753	1 277	88 %

Tablica 2.6.

SKUPNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI ERF-a NA DAN 31. PROSINCA 2017.
VRSTA POTPORE
AKP + PZP – 11. ERF

u milijunima EUR

	SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA SREDSTVA			PLAĆANJA		
		ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
	(1)	(2)	(2) : (1)	(2) : (1)	(3)	(3) : (2)	(3) : (2)	(4)	(4) : (3)	(4) : (3)
Redoviti doprinosi država članica										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	15 540	10 890	2 960	70 %	6 856	3 106	63 %	2 931	1 414	43 %
MEĐUSBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	15 540	10 890	2 960	70 %	6 856	3 106	63 %	2 931	1 414	43 %
Omotnica B – nacionalna dodijeljena sredstva	715									
Pomoć u nuždi		590	91		578	247	98 %	443	205	77 %
Ostale poteškoće s posljedicama na proračun		109			109	100	100 %	29	24	26 %
MEĐUSBROJ: OMOTNICA B – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	715	699	91	98 %	687	347	98 %	472	229	69 %
Instrument za premošćivanje	0									
MEĐUSBROJ: INSTRUMENT ZA PREMOŠĆIVANJE	0									
Troškovi provedbe	1 053	538	164	51 %	490	161	91 %	456	153	93 %
Kamate i ostali primitci	16	10	2	62 %	6	0	63 %	6	0	93 %
MEĐUSBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	1 068	548	166	51 %	496	161	91 %	461	153	93 %
Institucijski rashodi i rashodi potpore	246	106		43 %	91	14	86 %	70	10	76 %
Druge dodijeljena sredstva unutar AKP-a	2 251	1 245	885	55 %	810	560	65 %	490	284	61 %
Instrument mirovne pomoći	1 000	994	94	99 %	885	7	89 %	805	74	91 %
MEĐUSBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP-a	3 497	2 344	979	67 %	1 786	580	76 %	1 365	368	76 %
Regionalna dodijeljena sredstva	5 766	4 422	1 536	77 %	3 514	1 408	79 %	943	582	27 %
MEĐUSBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	5 766	4 422	1 536	77 %	3 514	1 408	79 %	943	582	27 %
Sufinanciranje										
Dodijeljena sredstva										
Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	22	20	17	92 %	20	20	100 %			
MEĐUSBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	22	20	17	92 %	20	20	100 %			
Troškovi provedbe	1									
MEĐUSBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	1									
Instrument mirovne pomoći	1	1		100 %	1		100 %	1	1	100 %
MEĐUSBROJ: DODIJELJENA SREDSTVA UNUTAR AKP-a	1	1		100 %	1		100 %	1	1	100 %
Pričuve koje se mogu mobilizirati										
Pričuve										
Omotnica B – pričuva	0									
MEĐUSBROJ: PRIČUVA ZA DODJELE PO DRŽAVAMA	0									
Pričuva za dodjele unutar AKP-a	93									
MEĐUSBROJ: PRIČUVA ZA DODJELE UNUTAR AKP-a	93									
Pričuva za nacionalna dodijeljena sredstva – omotnica A STABEX	0									
MEĐUSBROJ: PRIČUVA ZA NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA – OMOTNICA A STABEX	0									

u milijunima EUR

	SREDSTVA	ODLUKE			NAMJENSKA SREDSTVA			PLAĆANJA		
		ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%	ZBROJ	GODIŠNJE	%
	(1)	(2)		(2) : (1)	(3)		(3) : (2)	(4)		(4) : (3)

	Pričuva za NOP/ROP	2 351								
	MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA NOP/ROP	2 351								
	Pričuva koja se ne može mobilizirati									
	Pričuve									
	Pričuva koja se ne može mobilizirati	201								
	MEĐUZBROJ: PRIČUVA KOJA SE NE MOŽE MOBILIZIRATI	201								
	Unutarnji sporazumi EK-a o razini usluga									
	Pričuve									
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	1	1	71 %	1		100 %	1		73 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	1	1	71 %	1		100 %	1		73 %

PZP	Redoviti doprinosi država članica										
	Dodijeljena sredstva										
	Omotnica A – nacionalna dodijeljena sredstva	189	97	56	51 %	87	61	90 %	28	21	33 %
	MEĐUZBROJ: OMOTNICA A – NACIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	189	97	56	51 %	87	61	90 %	28	21	33 %
	Instrument za premošćivanje	0									
	MEĐUZBROJ: INSTRUMENT ZA PREMOŠĆIVANJE	0									
	Studije/tehnička pomoć za PZP	5	5	2	94 %	4	1	75 %	2	1	66 %
	MEĐUZBROJ: TROŠKOVI PROVEDBE I PRIHODI OD KAMATA	5	5	2	94 %	4	1	75 %	2	1	66 %
	Regionalna dodijeljena sredstva	1			0 %						
	MEĐUZBROJ: REGIONALNA DODIJELJENA SREDSTVA	1			0 %						
	Pričuve koje se mogu mobilizirati										
	Pričuve										
	Pričuva za NOP/ROP	165									
	MEĐUZBROJ: PRIČUVA ZA NOP/ROP	165									
	Pričuva koja se ne može mobilizirati										
	Pričuve										
	Pričuva koja se ne može mobilizirati	5									
MEĐUZBROJ: PRIČUVA KOJA SE NE MOŽE MOBILIZIRATI	5										

UKUPNO: AKP + PZP (UKLJ. PRIČUVE) (A + B)	29 621	19 027	5 807	64 %	13 453	5 684	71 %	6 206	2 770	46 %
--	---------------	---------------	--------------	-------------	---------------	--------------	-------------	--------------	--------------	-------------

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU – SREDSTVA KOJIMA UPRAVLJA EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

EUROPSKA INVESTICIJSKA BANKA

CA/511/18

15. ožujka 2018.

Dokument 18/099

U P R A V A

INVESTICIJSKI INSTRUMENT

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

NA DAN 31. PROSINCA 2017.

- Izvještaj o financijskom stanju
- Izvještaj o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima
- Izvještaj o promjeni sredstava davatelja
- Izvještaj o novčanim tokovima
- Bilješke uz financijske izvještaje
- Izvještaj neovisnog revizora

ORG.: E

POVJERLJIVO

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM STANJU
NA DAN 31. PROSINCA 2017.
 (u tisućama EUR)

	Bilješke	31.12.2017.	31.12.2016.
IMOVINA			
Novac i novčani ekvivalenti	5	549 101	360 817
Iznosi potraživanja od davatelja	9/16	150 000	86 395
Financijska imovina koja se drži do dospelja	10	144 382	169 398
Izvedeni financijski instrumenti	6	12 521	6 920
Zajmovi i potraživanja	7	1 666 725	1 729 380
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	8	497 539	516 884
Ostala imovina	11	4 385	345
Ukupna imovina		3 024 653	2 870 139
OBVEZE I SREDSTVA DAVATELJA			
OBVEZE			
Izvedeni financijski instrumenti	6	1 153	25 189
Odgođeni prihodi	12	25 802	26 283
Rezervacije za dana jamstva	13	484	625
Obveze prema trećim osobama	14	157 285	116 114
Ostale obveze	15	2 462	2 546
Ukupne obveze		187 186	170 757
SREDSTVA DAVATELJA			
Pozvani doprinosi država članica	16	2 517 000	2 377 000
Pričuva fer vrijednosti		125 816	142 884
Zadržana dobit		194 651	179 498
Ukupna sredstva davatelja		2 837 467	2 699 382
Ukupne obveze i sredstva davatelja		3 024 653	2 870 139

**IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU I OSTALIM SVEOBUHVAATNIM PRIHODIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2017.**

(u tisućama EUR)

	Bilješke	Od 1.1.2017. do 31.12.2017.	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.
Kamate i slični prihodi	18	101 406	106 698
Kamate i slični rashodi	18	-2 671	-2 307
Neto kamate i slični prihodi		98 735	104 391
Prihodi od naknada i provizija	19	210	699
Rashodi za naknade i provizije	19	-60	-48
Neto prihod od naknada i provizija		150	651
Promjena fer vrijednosti izvedenih financijskih instrumenata		29 637	-10 361
Neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	20	2 711	6 504
Neto gubitak zbog tečajnih razlika		-38 165	-14 995
Neto rezultat financijskog poslovanja		-5 817	-18 852
Promjena umanjenja vrijednosti potraživanja, bez ukidanja	7	-10 721	44 365
Promjena u rezervacijama za jamstva	13	-65	-242
Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	8	-22 024	-2 493
Opći administrativni rashodi	21	-45 105	-43 483
Dobit/gubitak tekuće godine		15 153	84 337
Ostali sveobuhvatni prihodi:			
<i>Stavke koje su klasificirane ili se mogu reklasificirati kao dobit ili gubitak:</i>			
Financijska imovina raspoloživa za prodaju – pričuva fer vrijednosti	8		
1. Neto promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju		-31 034	-14 624
2. Neto iznos prenesen u dobit ili gubitak		13 966	-6 485
Ukupna financijska imovina raspoloživa za prodaju		-17 068	-21 109
Ukupni ostali sveobuhvatni prihodi		-17 068	-21 109
Ukupni sveobuhvatni prihodi za tekuću godinu		-1 915	63 228

**IZVJEŠTAJ O PROMJENI SREDSTAVA DAVATELJA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2017.**
(u tisućama EUR)

		Pozvani doprinosi	Pričuva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Na dan 1. siječnja 2017.	Bilješke	2 377 000	142 884	179 498	2 699 382
Doprinosi država članica pozvani tijekom godine	16	140 000	–	–	140 000
Dobit za godinu 2017.		–	–	15 153	15 153
Ukupni ostali sveobuhvatni prihodi za tekuću godinu		–	–17 068	–	–17 068
Promjene sredstava davatelja		140 000	–17 068	15 153	138 085
Na dan 31. prosinca 2017.		2 517 000	125 816	194 651	2 837 467
		Pozvani doprinosi	Pričuva fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Na dan 1. siječnja 2016.		2 157 000	163 993	95 161	2 416 154
Doprinosi država članica pozvani tijekom godine	16	220 000	–	–	220 000
Dobit za godinu 2016.		–	–	84 337	84 337
Ukupni ostali sveobuhvatni prihodi za tekuću godinu		–	–21 109	–	–21 109
Promjene sredstava davatelja		220 000	–21 109	84 337	283 228
Na dan 31. prosinca 2016.		2 377 000	142 884	179 498	2 699 382

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. PROSINCA 2017.
(u tisućama EUR)

	Bilješke	Od 1.1.2017. do 31.12.2017.	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.
POSLOVANJE			
Dobit za financijsku godinu		15 153	84 337
Prilagodbe za:			
Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	8	22 024	2 493
Neto promjenu umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja	7	10 721	-44 365
Kapitalizirane kamate od zajmova i potraživanja	7	-	-7 183
Promjene obračunane kamate i amortiziranih troškova za zajmove i potraživanja	7	-1 198	-5 843
Neto promjena u rezervacijama za dana jamstva	13	-141	625
Promjene obračunane kamate i amortiziranih troškova za financijsku imovinu koja se drži do dospjeća	10	-398	-1 126
Promjene odgođenih prihoda		-481	-3 042
Učinak tečajnih razlika na zajmove	7	168 304	-35 025
Učinak tečajnih razlika na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju		-1 655	-5 125
Učinak tečajnih razlika na čuvanu gotovinu		-6 473	-1 106
Gubitak od poslovanja prije promjena imovine i obveza poslovanja		205 856	-15 360
Isplate zajmova	7	-368 662	-528 376
Otplate zajmova	7	253 486	351 468
Promjene obračunane kamate na novac i novčane ekvivalente	5	63	2
Promjene fer vrijednosti izvedenica		-29 637	10 361
(Smanjenje) financijske imovine koja se drži do dospjeća	10	-1 084 149	-1 159 704
Dospjeće financijske imovine koja se drži do dospjeća	10	1 109 563	1 219 953
(Smanjenje) financijske imovine raspoložive za prodaju	8	-62 660	-153 986
Otplate/prodaja financijske imovine raspoložive za prodaju	8	44 568	37 978
(Povećanje) ostale imovine		-4 040	-318
(Smanjenje)/povećanje ostalih obveza		-84	182
Povećanje iznosa obveza prema Europskoj investicijskoj banci		2 202	423
Neto novčani tokovi upotrijebljeni iz poslovanja/u poslovanju		66 506	-237 377
AKTIVNOSTI FINANCIRANJA			
Doprinosi od država članica	16	76 395	133 605
Iznosi primljeni od država članica u pogledu subvencija za kamatne stope i tehničku pomoć		60 000	30 000
Iznosi plaćeni u ime država članica u pogledu subvencija za kamatne stope i tehničku pomoć		-21 026	-15 510
Neto novčani tokovi od aktivnosti financiranja		115 369	148 095
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata		181 875	-89 282
Sažeti izvještaj o novčanim tokovima:			
Novac i novčani ekvivalenti na početku financijske godine		360 821	448 998
Neto novac od:			
poslovanja		66 506	-237 377
aktivnosti financiranja		115 369	148 095
Učinak promjene deviznog tečaja na novac i novčane ekvivalente		6 473	1 106
Novac i novčani ekvivalenti na kraju financijske godine		549 169	360 822
Novac i novčane ekvivalente čine:			
Novac u blagajni	5	166 445	51 462
Oročeni depoziti (osim obračunanih kamata)		367 721	259 342
Komercijalni zapisi	5	15 003	50 018
		549 169	360 822

Bilješke uz financijske izvještaje na dan 31. prosinca 2017.

1. Opće informacije

Investicijski instrument („Instrument“) uspostavljen je u okviru Sporazuma iz Cotonoua („Sporazum“) o suradnji i razvojnoj pomoći između afričkih, karipskih i pacifičkih država („države AKP-a“) i Europske unije i njezinih država članica od 23. lipnja 2000., koji je revidiran 25. lipnja 2005. i 22. lipnja 2010.

Instrument nije zaseban pravni subjekt, a Europska investicijska banka („EIB“) upravlja doprinosima u ime država članica („donatori“) u skladu s odredbama Sporazuma i djeluje kao upravitelj Instrumenta.

Financiranje u okviru Sporazuma osigurava se iz proračuna država članica EU-a. Države članice pridonose iznosima dodijeljenima za financiranje Instrumenta pomoći ulaganju te bespovratnim sredstvima za financiranje subvencija na kamate kako je predviđeno u višegodišnjim financijskim okvirima (Prvi financijski protokol, kojim je obuhvaćeno razdoblje 2000.–2007. i koji se naziva 9. Europski razvojni fond (ERF), Drugi financijski protokol, kojim je obuhvaćeno razdoblje 2008.–2013. i koji se naziva 10. ERF, i Treći financijski protokol, kojim je obuhvaćeno razdoblje 2014.–2020. i koji se naziva 11. ERF). EIB-u je povjereno upravljanje sljedećim:

- Instrumentom, koji je obnovljivi fond rizičnog kapitala u iznosu od 3 685,5 milijuna EUR usmjeren na poticanje ulaganja u privatni sektor u državama AKP-a, od čega je 48,5 milijuna EUR dodijeljeno prekomorskim zemljama i područjima („PZP“),
- bespovratnim sredstvima za financiranje subvencija za kamate u vrijednosti od najviše 1 220,85 milijuna EUR za države AKP-a i najviše 8,5 milijuna EUR za PZP-e. Najviše 15 % tih subvencija može se upotrijebiti za financiranje tehničke pomoći povezane s projektima.

Ovim financijskim izvještajima obuhvaćeno je razdoblje od 1. siječnja 2017. do 31. prosinca 2017.

Na prijedlog Upravnog odbora EIB-a uprava EIB-a donijela je 15. ožujka 2018. financijske izvještaje te je 27. travnja 2018. odobrila njihovo podnošenje Vijeću guvernera na odobrenje.

2. Bitne računovodstvene politike

2.1 Osnova za izradu – Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji Instrumenta izrađeni su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja (MSFI) kako ih je donijela Europska unija.

2.2 Bitne računovodstvene prosudbe i procjene

Pri izradi financijskih izvještaja potrebno je koristiti se računovodstvenim procjenama. Uprava Europske investicijske banke pri primjeni računovodstvenih politika Investicijskog instrumenta mora nepristrano prosuđivati. Zahtjevnija područja ili ona područja u kojima su potrebne složene prosudbe odnosno područja u kojima su pretpostavke i procjene bitne za financijske izvještaje objavljuju se kasnije u tekstu.

Najznačajniji primjeri u kojima je potrebno donositi prosudbe i procjene su sljedeći:

▪ Mjerenje fer vrijednosti financijskih instrumenata

Fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama ili kotacijama burzovnih cijena. Ako se fer vrijednost ne može odrediti iz aktivnih tržišta, utvrđuje se nizom metoda procjene u kojima se upotrebljavaju matematički modeli. Ulazni podaci za te modele preuzimaju se s dostupnih tržišta, ali kada to nije moguće, pri utvrđivanju fer vrijednosti potrebno je u određenoj mjeri donositi prosudbe. Procjene se kategoriziraju u različite razine u hijerarhiji fer vrijednosti koja se temelji na podacima korištenima u metodama procjene opisanim i objavljenim u bilješkama 2.4.3. i 4.

Te metode procjene mogu uključivati neto sadašnju vrijednost i modele diskontiranih novčanih tokova, usporedbu sa sličnim instrumentima za koje postoje cijene na tržištu, model Black-Scholes i model polinomnog određivanja cijena opcija te druge metode procjene. Pretpostavke i podaci koji se upotrebljavaju u metodama procjene uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne marže koje se upotrebljavaju u procjenjivanju diskontnih stopa, cijene obveznica i vlasničkih instrumenata, devizne tečajeve, kapital i cijenu kapitala te očekivanu volatilnost cijena i korelacija.

Cilj je metoda procjene postići mjerenje fer vrijednosti koje odražava cijenu koja bi bila postignuta pri prodaji imovine ili plaćena pri prijenosu obveze u uobičajenoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja.

U okviru Instrumenta upotrebljavaju se općepriznati modeli procjene za utvrđivanje fer vrijednosti uobičajenih i nešto jednostavnijih financijskih instrumenata poput kamatne stope i valutne razmjene koje se koriste samo tržišnim podacima koji se mogu promatrati na tržištu i zahtijevaju ograničenu prosudbu i procjenu uprave. Cijene i modeli ulaznih podataka prisutni na tržištu obično su dostupni na tržištu izlistanih dužničkih vrijednosnih papira i vlasničkih instrumenata, izvedenica kojima se trguje na burzi i jednostavnih OTC izvedenica poput kamatnih ugovora o razmjeni. Dostupnost tržišnih cijena i modela ulaznih podataka prisutnih na tržištu smanjuje potrebu za prosudbom i procjenom uprave kao i nesigurnost koja se povezuje s određivanjem fer vrijednosti. Dostupnost tržišnih cijena i ulaznih podataka prisutnih na tržištu varira ovisno o proizvodima i tržištima i sklona je promjenama uslijed posebnih događaja i općih uvjeta koji vladaju na financijskim tržištima.

Za složenije instrumente, Instrument se koristi vlastitim modelima procjene koji su razvijeni iz priznatih modela procjene. Neki ili svi bitni ulazni podaci za te modele ne moraju biti vidljivi na tržištu, a izvode se iz tržišnih cijena ili stopa ili se procjenjuju na temelju pretpostavki. Primjeri instrumenata koji uključuju značajne ulazne podatke koji se ne mogu iščitati s tržišta obuhvaćaju određena zajmove i jamstva za koje ne postoji aktivno tržište. Modeli procjene koji uključuju značajne ulazne podatke koji se ne mogu iščitati s tržišta zahtijevaju viši stupanj prosudbe i procjene uprave u utvrđivanju fer vrijednosti. Prosudba i procjena uprave obično su potrebni za odabir odgovarajuće metode procjene, utvrđivanje očekivanih budućih novčanih tokova na financijskom instrumentu koji se procjenjuje, utvrđivanje vjerojatnosti od neispunjavanja obveza i prijevremene uplate druge ugovorne strane i odabir odgovarajućih diskontiranih stopa.

U okviru Instrumenta uspostavljen je okvir za kontrolu mjerenja fer vrijednosti. Taj okvir obuhvaća funkcije EIB-a za upravljanje rizikom i upravljanje tržišnim podacima. Te su funkcije neovisne od dijelova poslovanja povezanih s klijentima i odgovorne su za provjeru bitnih mjerenja fer vrijednosti. Posebne kontrole obuhvaćaju:

- provjeru određivanja cijena koje je moguće utvrditi,
- postupak ponovnog pregleda i odobravanja novih modela procjene i izmjena postojećih modela,
- kalibraciju i retroaktivno testiranje modela u odnosu na tržišne transakcije,
- analizu i proučavanje bitnih kretanja procjena,
- pregled bitnih ulaznih podataka koji se ne mogu iščitati s tržišta i korekcija procjena.

Ako se za mjerenje fer vrijednosti upotrebljavaju podaci trećih strana poput kotacija tržišnih posrednika ili servisa za određivanje cijena, u okviru Instrumenta provjerava se ispunjuju li takve procjene zahtjeve Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja. To uključuje sljedeće:

- utvrđivanje je li kotacija tržišnog posrednika ili cijena servisa za određivanje cijena odgovarajuća,
- ocjenjivanje jesu li određena kotacija tržišnog posrednika ili servis za određivanje cijena pouzdani,
- utvrđivanje na koji je način određena fer vrijednost i odražava li ona stvarne tržišne transakcije;
- kada se za mjerenje fer vrijednosti upotrebljavaju cijene za slične instrumente, utvrđivanje kako su te cijene korigirane kako bi odražavale obilježja instrumenta koji se mjeri.

▪ Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Zajmovi i potraživanja u okviru Instrumenta analiziraju se za svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo treba li u izvještaj o dobiti ili gubitku i drugim sveobuhvatnim prihodima uključiti rezervacije za umanjenje vrijednosti. Konkretno, uprava Europske investicijske banke pri određivanju iznosa potrebne rezervacije treba donijeti prosudbu o iznosu i dinamici budućih novčanih tokova. Takve se procjene temelje na pretpostavkama o brojnim čimbenicima pa se konkretni rezultati mogu razlikovati, što rezultira promjenama rezervacija. Uz posebne rezervacije za pojedinačne važne zajmove i potraživanja, u okviru Instrumenta moguće je uknjižiti i zajedničku rezervaciju za umanjenje vrijednosti zbog izloženosti za koje nije pojedinačno utvrđeno da im je vrijednost umanjena i koje nose veći rizik neplaćanja od izvorno utvrđenoga.

U načelu se smatra da je zajmu umanjena vrijednost kada isplata kamata i glavnice kasni 90 ili više dana od datuma dospeljeća, a uprava Europske investicijske banke istodobno smatra da postoji objektivni pokazatelj umanjenja vrijednosti.

▪ Rezervacije za financijska jamstva

Jamstveni ugovori u okviru Instrumenta analiziraju se za svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo treba li u izvještaj o dobiti ili gubitku i drugim sveobuhvatnim prihodima iskazati rezervacije. Za određivanje rezerve potrebna je posebna prosudba pri procjeni i pretpostavkama o brojnim čimbenicima, npr.:

- iznos i dinamika budućih novčanih tokova,
- razine korištenja jamstava
- diskontne stope primijenjene na procijenjene novčane tokove.

▪ **Vrednovanje vlasničkih ulaganja raspoloživih za prodaju koja nisu uvrštena na burzi**

Vrednovanje vlasničkih ulaganja raspoloživih za prodaju koja nisu uvrštena na burzi obično se temelji na jednom od sljedećih kriterija:

- nedavne transakcije izvršene pod tržišnim uvjetima,
- sadašnja fer vrijednost drugog, u osnovi jednakog instrumenta;
- očekivani novčani tokovi diskontirani po trenutno primjenjivim stopama za instrumente sa sličnim uvjetima i karakteristikama rizika,
- metoda ispravka neto imovine; ili
- drugi modeli vrednovanja.

Kako bi se utvrdili novčani tokovi i diskontne stope za vlasnička ulaganja raspoloživa za prodaju koja nisu uvrštena na burzi potrebna je opsežna procjena. U okviru Instrumenta metode vrednovanja periodično se usmjeravaju i ispituje im se valjanost upotrebom cijena iz dostupnih tekućih tržišnih transakcija za isti instrument ili na temelju drugih dostupnih tržišnih podataka.

▪ **Umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju**

U okviru Instrumenta smatra se da je vrijednost vlasničkih ulaganja raspoloživih za prodaju umanjena ako postoji znatan ili dugotrajan pad fer vrijednosti ispod njihova troška nabave ili ako postoji drugi objektivni dokaz umanjenja vrijednosti. Definiranje termina „znatan” ili „dugotrajan” zahtijeva prosudbu. U okviru Instrumenta „znatnim” se općenito smatra vrijednost od 30 % ili veća, a „dugotrajnim” razdoblje dulje od 12 mjeseci. U okviru Instrumenta vrednuju se i drugi čimbenici, primjerice uobičajena volatilnost cijena dionica za dionice koje su uvrštene na burzi te budući novčani tokovi i diskontni čimbenici za dionice koje nisu uvrštene na burzi.

▪ **Konsolidacija subjekata u kojima Instrument ima interese**

Instrument je donio znatne prosudbe da ne kontrolira ni jedan subjekt u kojem ima interese. Razlog za to jest činjenica da u takvim subjektima isključivu odgovornost za upravljanje i kontrolu aktivnosti i pitanja partnerstva snose glavni partner ili upravitelj fonda ili upravni odbor te oni imaju ovlasti za izvršavanje svih radnji nužnih za ostvarivanje svrhe i ciljeva partnerstva u skladu s ulaganjima i smjernicama politike.

2.3 Promjena računovodstvenih politika

Osim promjena navedenih u nastavku, u okviru Instrumenta za sva razdoblja prikazana u ovim financijskim izvještajima dosljedno se primjenjuju računovodstvene politike utvrđene u bilješci 2.4. Instrument je donio sljedeće nove standarde i izmjene standarda.

Doneseni standardi

Izmjene MRS-a 7 „Izvještaji o novčanim tokovima” – Inicijativa o objavljivanju

Izmjenama se zahtijevaju objavljivanja na temelju kojih korisnici financijskih izvještaja mogu ocijeniti promjene u obvezama koje proizlaze iz financijskih aktivnosti, uključujući i promjene koje proizlaze iz novčanih tokova i nenovčane promjene. Izmjene se primjenjuju na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2017. ili nakon tog datuma, a dopuštena je i ranija primjena.

Dodatna objavljivanja relevantna za Instrument obuhvaćaju promjene proizašle iz sljedećega:

- novčanih tokova, kao što su povlačenja i otplate uzetih zajmova; i
- nenovčanih promjena, kao što su stjecanja, otuđenja i neostvarene tečajne razlike.

EU je 9. studenoga 2017. potvrdio izmjenu MRS-a 7 i ona se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2017. ili nakon tog datuma.

Izdani standardi koji još nisu na snazi

Sljedeći standardi, izmjene standarda i tumačenja vrijede za godišnja razdoblja koja počinju nakon 1. siječnja 2017. U izradi tih financijskih izvještaja Instrument nije upotrijebio sljedeće nove ili izmijenjene standarde.

Godišnja poboljšanja, ciklus 2014.–2016. – razni standardi (izmjene MSFI-ja 12)

Tom izmjenom pojašnjava se da je zahtjev iz MSFI-ja 12 u pogledu objavljivanja primjenjiv na udjele u subjektima namijenjenima prodaji, osim za sažete financijske informacije. Prije nije bilo jasno primjenjuju li se na te udjele svi ostali zahtjevi iz MSFI-ja 12.

Donošenje tih izmjena nije utjecalo na financijske izvještaje Instrumenta.

Valja napomenuti da, u skladu s najnovijim stanjem u pogledu potvrda koje je objavio EFRAG, EU još nije potvrdio prethodno navedene izmjene.

MSFI 9 Financijski instrumenti

Procijenjeni učinak donošenja MSFI-ja 9 – financijski instrumenti

Posljednji dio ovog standarda izdan je 24. srpnja 2014. i njime je zamijenjena postojeća smjernica u MRS-u 39 *Financijski instrumenti*: priznavanje i mjerenje. U MSFI-ju 9 razmatraju se klasifikacija, mjerenje i prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza, uvodi se novi model očekivanih kreditnih gubitaka za umanjenje vrijednosti financijske imovine i uvode se nova pravila o računovodstvu zaštite.

EU je 22. studenoga 2016. potvrdio MSFI 9 i on se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2018. ili nakon tog datuma, a dopuštena je i ranija primjena. Instrument nije donio standard prije njegova datuma stupanja na snagu. Instrument je u financijskim izvještajima ocijenio procijenjeni učinak prve primjene MSFI-ja 9 na sredstva njegovih davatelja.

u tisućama EUR	Kako je prijavljeno na dan 31. prosinca 2017.	Procijenjena prilagodba sredstava davatelja na dan 1. siječnja 2018.	Procijenjeno prilagođeno početno stanje na dan 1. siječnja 2018.
Neto učinak sredstava davatelja	2 837 467	53 891	2 783 576

Taj učinak temelji se na dosad provedenim procjenama i sažeto je prikazan u nastavku. Stvarni učinci donošenja MSFI-ja 9 1. siječnja 2018. mogu se razlikovati zbog sljedećega:

- EIB nije dovršio testiranje i procjenu kontrole nad svojim novim informatičkim sustavima i
- nove računovodstvene politike mogu se mijenjati dok Instrument ne objavi svoje prve financijske izvještaje koji sadržavaju datum prve primjene.

Klasifikacija i mjerenje

MSFI 9 sadržava novi pristup klasifikaciji i mjerenju za financijsku imovinu koji odražava poslovni model u kojem se upravlja imovinom i karakteristike novčanog toka imovine.

MSFI 9 sadržava tri osnovne kategorije klasifikacije financijske imovine: mjerene po amortiziranom trošku, po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka. Standardom se uklanjaju postojeće kategorije MRS-a 39 držanje do dospijeća, krediti i potraživanja te raspoloživa za prodaju.

Osim toga, na temelju MSFI-ja 9 ugrađeni derivati u ugovorima u kojima je domaćin financijska imovina u opsegu standarda ne trebaju se dijeliti. Umjesto toga, za klasifikaciju se procjenjuje hibridni financijski instrument u cijelosti.

Instrument na temelju svoje ocjene ne očekuje da će nove smjernice imati bitan učinak na klasifikaciju i mjerenje njegove financijske imovine i financijskih obveza, osim sljedećih:

- vlasnička ulaganja: u Instrumentu postoje dvije vrste vlasničkih ulaganja: i. izravna vlasnička ulaganja; i ii. ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala. Na dan 31. prosinca 2017. Instrument je vlasnička ulaganja klasificirao kao ulaganja raspoloživa za prodaju s fer vrijednošću od 497 milijuna EUR. Na temelju MSFI-ja 9 Instrument će ta ulaganja klasificirati kao ulaganja mjerena po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka. Povezana pričuva fer vrijednosti oslobodit će se u korist zadržane dobiti.
- kvazivlasnički zajmovi, koji pripadaju kategoriji „dugova” s rizicima tipičnima za vlasnički kapital. Novčani tokovi tih vrsta proizvoda imaju obilježja vlasničkog kapitala koja nisu povezana s osnovnim aranžmanom davanja zajmova. U skladu sa zahtjevima iz MSFI-ja 9, kvazivlasnički zajmovi obvezno se reklasificiraju iz kategorije zajmova i potraživanja u skladu s MRS-om 39 u kategoriju ulaganja mjenjenih po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka u skladu s MSFI-jem 9. Fer vrijednost kvazivlasničkih zajmova na dan 31. prosinca 2017. iznosi 1,4 milijuna EUR. Te prilagodbe neto fer vrijednosti iznose ukupno 0,4 milijuna EUR.

U MSFI-ju 9 uvelike su zadržani postojeći zahtjevi iz MRS-a 39 za klasifikaciju financijskih obveza, a financijske obveze Instrumenta mjere se po amortiziranom trošku u skladu s MRS-om 39 i MSFI-jem 9.

Umanjenje vrijednosti

MSFI 9 model „nastalih gubitaka” iz MRS-a 39 zamjenjuje modelom „očekivanih kreditnih gubitaka”, koji je usmjeren na budućnost. To će zahtijevati prosudbu toga kako izmjene gospodarskih čimbenika utječu na očekivane kreditne gubitke, što će se utvrditi na osnovi vjerojatnosti.

EIB je radi osiguravanja usklađenosti s MSFI-jem izradio model očekivanih kreditnih gubitaka za financijske izvještaje EIB-a koji se izrađuju u skladu s MSFI-jem, a on se primjenjuje i na Instrument.

Novi model umanjenja vrijednosti primjenjivat će se na financijsku imovinu mjerenu po amortiziranom trošku te na izvanbilančne obveze.

Na temelju MSFI-ja 9, rezervacije za gubitke mjerit će se po jednoj od sljedećih osnova:

- očekivanih kreditnih gubitaka u dvanaestomjesečnom razdoblju: to su očekivani kreditni gubici koji proizlaze iz mogućih neispunjavanja obveza u razdoblju od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja; i
- očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja instrumenta: to su očekivani kreditni gubici koji su posljedica svih mogućih neispunjavanja obveza tijekom očekivanog trajanja financijskog instrumenta.

U standardu MSFI 9 utvrđen je model s tri faze za umanjenje vrijednosti na temelju promjena u kreditnoj kvaliteti od početnog priznavanja. Financijski instrumenti klasificiraju se u fazu 1, osim instrumenata za koje se utvrdi znatno povećanje kreditnog rizika nakon početnog priznavanja. Za provjeru mogućeg znatnog povećanja kreditnog rizika nakon početnog priznavanja EIB upotrebljava razumne i pouzdane podatke koji su relevantni i dostupni bez nepotrebnih troškova i napora. To obuhvaća kvantitativne i kvalitativne informacije i analize utemeljene na prošlom iskustvu Instrumenta i stručnim informacijama o kreditima, uključujući informacije o budućim kretanjima. Ako se dogodi znatno povećanje kreditnog rizika, financijski instrument premješta se u fazu 2, ali još se ne smatra da mu je vrijednost umanjena za kreditne gubitke. Ako se financijskom instrumentu vrijednost umanjuje za kreditne gubitke, on se premješta u fazu 3. Procjena faze umanjenja vrijednosti koju vrši EIB utemeljena je na postupnom pristupu na temelju informacija o drugoj ugovornoj strani ili informacija specifičnih za predmetni instrument (interni slučaj neispunjavanja obveza, poseban visoki rizik, popis za praćenje, pogoršanje rejtinga, broj dana dugovanja – više od 30 dana od dospeljeća).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka tijekom cijelog trajanja primjenjuje se na imovinu iz faze 2 i faze 3, a mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka u trajanju od 12 mjeseci primjenjuje se na imovinu iz faze 1.

Očekuje se da će se gubici zbog umanjenja vrijednosti za imovinu na koju se primjenjuje model umanjenja vrijednosti iz MSFI-ja 9 povećati i postati nestabilniji. Na temelju metodologije umanjenja vrijednosti opisane u nastavku Instrument je procijenio da primjena zahtjeva MSFI-ja 9 u pogledu umanjenja vrijednosti na dan 1. siječnja 2018. dovodi do dodatnih gubitaka zbog umanjenja vrijednosti kako slijedi:

u tisućama EUR	Procijenjeno dodatno umanjenje vrijednosti priznato na dan 1. siječnja 2018.
Zajmovi i potraživanja	49 709
Imovina u riznici	30
Neisplaćeni zajmovi	4 152
Bruto dodatni gubici zbog umanjenja vrijednosti	53 891

Imovina u riznici obuhvaća vrijednosne papire visoke kreditne kvalitete, stoga je Instrument odlučio upotrijebiti praktično rješenje iz MSFI-ja 9 za financijske instrumente s niskim kreditnim rizikom.

Očekivani kreditni gubici izračunani su na temelju sljedećih varijabli:

- vjerojatnost slučaja neispunjavanja obveza (PD)
- gubitak zbog slučaja neispunjavanja obveza (LGD)
- izloženost u slučaju neispunjavanja obveza (EAD).

Vjerojatnost slučaja neispunjavanja obveza označuje vjerojatnost da druga ugovorna strana ne ispunji svoje financijske obveze, bilo u sljedećih 12 mjeseci ili tijekom preostalog trajanja obveze. Vjerojatnost slučaja neispunjavanja obveza procjenjuje se na određen dan, a izračunava se na temelju modela statističkog ocjenjivanja te procjenjuje upotrebom alata za ocjenjivanje prilagođenih različitim kategorijama drugih ugovornih strana i izloženosti.

Rejtinzi su najvažniji ulazni podatak za određivanje vremenske strukture vjerojatnosti slučaja neispunjavanja obveza za izloženosti. Prikupljaju se podaci o rezultatima i neispunjavanju obveza u pogledu izloženosti kreditnom riziku. Prikupljeni podaci raščlanjuju se prema vrsti industrije i vrsti regije. Različite industrije i regije koje na jednak način reagiraju na kreditne cikluse analiziraju se zajedno.

EIB upotrebljava statističke modele za analizu prikupljenih podataka te za izradu procjena vjerojatnosti slučaja neispunjavanja obveza u pogledu izloženosti za preostalo trajanje obveze te njihovih očekivanih promjena s vremenom. Ta analiza obuhvaća utvrđivanje i kalibraciju veza između promjena u stopama slučajeva neispunjavanja obveza i promjena u najvažnijim makroekonomskim čimbenicima. Relevantni je makroekonomski čimbenik bruto domaći proizvod (BDP). Na temelju prognoziranih vrijednosti te varijable izrađuju se tri makroekonomska scenarija, koji se zatim pretvaraju u kreditne cikluse i naposljetku u vjerojatnosti slučaja neispunjavanja obveza.

Gubitak zbog slučaja neispunjavanja obveza označuje očekivane razmjere gubitka za izloženost sa statusom neispunjavanja obveza. Definicija gubitka zbog slučaja neispunjavanja obveza izvedena je iz sljedeće definicije stope naplate (tj. „1-LGD”): stopa naplate svakog ugovora sa statusom neispunjavanja obveza omjer je između diskontiranih novčanih tokova primljenih nakon datuma utvrđivanja neispunjavanja obveza i nepodmirenog kapitala na taj dan. Gubitak zbog slučaja neispunjavanja obveza razlikuje se ovisno o vrsti druge

ugovorne strane, vrsti i nadređenosti zahtjeva te dostupnosti kolaterala ili druge kreditne potpore. Stope naplate definirane su prema tri glavne kategorije zajmoprimaca: države koje nisu članice EU-a i javne institucije, financijske institucije te trgovačka društva.

EAD označuje očekivanu izloženost u slučaju neispunjavanja obveza, a temelji se na aktualnoj izloženosti drugoj ugovornoj strani i mogućim promjenama aktualnog iznosa dopuštenog u skladu s ugovorom, uključujući amortizaciju. Izloženost u slučaju neispunjavanja obveza za određenu financijsku imovinu odgovara njezinoj bruto knjigovodstvenoj vrijednosti, nepodmirenim potpisanim bilančnim izloženostima. Za obveze u pogledu davanja zajmova i financijska jamstva izloženost u slučaju neispunjavanja obveza obuhvaća i povučeni iznos te moguće buduće iznose koji se mogu povući u skladu s ugovorom.

Instrument je procijenio da primjena zahtjeva MSFI-ja 9 u pogledu umanjenja vrijednosti na dan 1. siječnja 2018. dovodi do povećanja od 53,9 milijuna EUR u odnosu na umanjenje vrijednosti u skladu s MRS-om 39.

U tablici u nastavku navedene su informacije o procijenjenoj izloženosti kreditnim gubicima i očekivanim kreditnim gubicima za zajmove i predujmove za kreditne institucije i kupce te neisplaćene zajmove. Pregled kreditnog rizika za novac i novčane ekvivalente te financijsku imovinu držanu do dospeljača dostupan je u bilješci 3.2.

u tisućama EUR	Isplaćeni iznos	Neisplaćeni iznos	Rezervacija za procijenjeni gubitak zbog umanjenja vrijednosti	Vrijednost umanjena za kreditne gubitke
Faza 1	1 265 945	823 023	21 727	Ne
Faza 2	375 716	20 615	32 134	Ne
Faza 3	138 319	–	113 255	Da
Ukupno	1 779 980	843 638	167 116	

Objavljivanje

MSFI 9 će zahtijevati opsežna nova objavljivanja, posebno o kreditnom riziku i očekivanim kreditnim gubicima. Preliminarna ocjena uključivala je analizu kako bi se utvrdilo koji podaci o sadašnjim procesima nisu dostupni. Instrument namjerava provesti promjene sustava i kontrola za koje smatra da su potrebne kako bi se dobili traženi podaci.

Prijelazno razdoblje

Promjene u računovodstvenoj politici nastale na temelju donošenja MSFI-ja 9 općenito će se primjenjivati retroaktivno, osim kako je opisano u nastavku:

- Instrument će iskoristiti izuzeće na temelju kojega ne mora prepravljati usporedne informacije za prošla razdoblja u pogledu promjena u klasifikaciji i mjerenju (uključujući umanjenje vrijednosti). Razlike između knjigovodstvenih vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza nastale zbog donošenja MSFI-ja 9 općenito će se priznati kao sredstva davatelja na dan 1. siječnja 2018.
- Sljedeće ocjene moraju se provesti na temelju činjenica i okolnosti zabilježenih na datum prve primjene:
 - određivanje poslovnog modela u kojemu se drži određena financijska imovina,
 - Označavanje i povlačenje dodijeljenih oznaka za određenu financijsku imovinu i financijske obveze izmjerene po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka.

MSFI 15 Prihodi na temelju ugovora s kupcima

MSFI-jem 15 utvrđuje se sveobuhvatni okvir za utvrđivanje hoće li se prihodi priznati te koliko prihoda će se priznati i kada. Njime se zamjenjuju postojeće smjernice o priznavanju prihoda, uključujući MRS 18 Prihodi, MRS 11 Ugovori o gradnji i OTMSFI 13 Programi vjernosti kupaca.

Ključno je načelo MSFI-ja 15 da subjekt treba priznati prihode kako bi prikazao prijenos obećane robe ili usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu na koju subjekt očekuje da ima pravo u zamjenu za tu robu ili usluge. Konkretno, u tom standardu uvodi se pristup priznavanju prihoda u pet koraka:

- utvrđivanje ugovora s kupcem,
- utvrđivanje obveza na činidbu u ugovoru;
- određivanje cijene transakcije;
- dodjela cijene transakcije za obveze na činidbu u ugovorima;
- priznavanje prihoda kada (ili ako) subjekt zadovolji obvezu na činidbu.

Na temelju MSFI-ja 15 subjekt priznaje prihode kada (ili ako) je zadovoljena obveza na činidbu, to jest kad se „kontrola” robe ili usluga u određenoj obvezi na činidbu prenese na kupca.

Kad se želi osigurati da MSFI 15 bude djelotvoran, zahtijevaju se dodatna objavljivanja.

U tom standardu predviđen je niz mogućih prijelaznih metoda, uključujući sljedeće: i. puni retroaktivni pristup; ii. prilagođeni retroaktivni pristup s mogućim praktičnim rješenjima; i iii. metoda kumulativnog učinka bez ponovnog iskazivanja usporednih informacija.

U ovoj fazi Instrument dovršava ocjenu učinaka primjene novog standarda na financijske izvještaje. Priroda sljedeće tri glavne vrste prihoda dodatno je analizirana kako bi se utvrdilo primjenjuje li se novi standard na njih:

- Kamate i slični prihodi
- Prihodi od naknada i provizija
- Neto financijski rezultat.

U analizi koju je proveo Instrument utvrđeno je da se samo prihodi od naknada i provizija nalaze u području primjene MSFI-ja 15.

Kad je riječ o prihodima od naknada i provizija, Instrument trenutno provodi ocjenu prema vrstama naknada. Preliminarna ocjena temelji se na činjenici da se smatra da je naknada koja čini sastavni dio izračuna efektivne kamatne stope izvan područja primjene MSFI-ja 15 (unutar područja primjene MSFI-ja 9). Za vrste naknada koje se nalaze u području primjene MSFI-ja 15 Instrument ocjenjuje obrazac priznavanja prihoda za svaku vrstu u skladu s pristupom MSFI-ja 15 u pet koraka te ga uspoređuje s postojećim.

EU je 22. rujna 2016. potvrdio MSFI 15 i on se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2018. ili nakon tog datuma.

Instrument taj standard namjerava donijeti upotrebom prilagođenog retroaktivnog pristupa, što znači da će se kumulativni učinak donošenja iskazivati u zadržanoj dobiti od 1. siječnja 2018. i da se usporedne vrijednosti neće prepravljati.

Na temelju detaljne ocjene učinka primjene MSFI-ja 15 koju je proveo Instrument ne očekuje se da će taj novi standard imati znatan učinak na financijske izvještaje Instrumenta.

MSFI 16 Najmovi

MSFI 16 izdan je u siječnju 2016. i zamjenjuje aktualne smjernice iz MRS-a 17. Na temelju njega gotovo će se svi najmovi iskazati u bilanci jer se uklanja razlika između operativnih i financijskih najмова. Na temelju novog standarda priznaje se imovina (pravo na korištenje predmeta u najmu) i financijska obveza plaćanja najмова. Jedine su iznimke kratkoročni najmovi i najmovi male vrijednosti. Računovodstvo za najmodavce neće se znatno promijeniti.

EU je 31. listopada 2017. potvrdio MSFI 16 i on se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2019. ili nakon tog datuma, a dopuštena je i ranija primjena ako se primjenjuje MSFI 15.

Instrument očekuje da ta promjena neće imati značajan učinak na financijske izvještaje Instrumenta.

OTMSFI 22 Transakcije u stranoj valuti i predujam

To tumačenje primjenjuje se ako subjekt plati ili primi predujam za ugovor denominiran u stranoj valuti. U njemu se ispituje kako odrediti datum transakcije kad se standard MRS 21 primjenjuje na transakcije u stranim valutama i sadržava smjernice za utvrđivanje je li datum transakcije datum kad se imovina, rashod ili prihod prvotno prizna ili raniji datum kad je plaćen predujam, što dovodi do priznavanja prijevremenog plaćanja ili odgođenog prihoda.

EU još nije donio to tumačenje. U skladu s najnovijim ažuriranjem koje je objavio EFRAG ne očekuje se da će ga EU potvrditi do kraja godine.

Instrument ne planira rano donijeti to tumačenje i ne očekuje da će izazvati bilo kakav bitan utjecaj na financijske izvještaje Instrumenta.

2.4 Sažetak bitnih računovodstvenih politika

U izvještaju o financijskom stanju imovina i obveze navode se redoslijedom od najlikvidnijih do najnelikvidnijih i ne razlikuju se kratkotrajna i dugotrajna imovina.

2.4.1 Pretvaranje stranih valuta

Za prikazivanje financijskih izvještaja u okviru Instrumenta upotrebljava se euro (EUR), koji je i funkcionalna valuta. Osim ako je drugačije navedeno, financijski podaci iskazani u eurima zaokruženi su na najbližu tisućicu.

Transakcije u stranim valutama pretvaraju se na temelju deviznih tečajeva koji se primjenjuju na dan transakcije.

Novčana imovina i obveze iskazane u drugim valutama pretvaraju se u eure na temelju deviznih tečajeva koji se primjenjuju na datum izvještaja o financijskom stanju. Dobitak ili gubitak nastao takvim pretvaranjem unosi se u izvještaj o dobiti ili gubitku i sveobuhvatnim prihodima.

Nenovčane stavke koje se izražavaju kao povijesni trošak u stranoj valuti pretvaraju se na temelju deviznih tečajeva koji su se primjenjivali na dan početnih transakcija. Nenovčane stavke koje se izražavaju kao fer vrijednost u stranoj valuti pretvaraju se s pomoću deviznih tečajeva koji su se primjenjivali na dan kada je fer vrijednost utvrđena.

Tečajne razlike nastale pri namiri transakcija prema tečajevima različitim od onih koji su se primjenjivali na dan transakcije te neostvarene tečajne razlike na temelju nepodmirene novčane imovine i obveza u stranoj valuti iskazuju se u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima.

Dijelovi izvještaja o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima pretvaraju se u eure na temelju deviznih tečajeva koji su se primjenjivali na datum transakcije.

2.4.2 Novac i novčani ekvivalenti

U okviru Instrumenta novac i novčani ekvivalenti definiraju se kao tekući računi, kratkoročni depoziti ili komercijalni zapisi s izvornim dospijećem od tri mjeseca ili kraćim.

2.4.3 Financijska imovina osim izvedenica

Financijska imovina iskazuje se na temelju datuma namire.

▪ Fer vrijednost financijskih instrumenata

Fer vrijednost je cijena koja bi bila postignuta pri prodaji imovine ili plaćena pri prijenosu obveze u uobičajenoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja na glavnom tržištu, ili ako to nije moguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Instrument ima pristup na taj datum.

Kada je to primjenjivo, Europska investicijska banka u ime Instrumenta mjeri fer vrijednost instrumenta upotrebom kotirane cijene na aktivnom tržištu za taj instrument. Tržište se smatra aktivnim ako se transakcije povezane s imovinom ili obvezama obavljaju dovoljno često i u dovoljnom obujmu kako bi bilo moguće osigurati stalne informacije o cijenama.

Ako se fer vrijednost financijske imovine i financijskih obveza iskazanih u izvještaju o financijskom stanju ne može odrediti iz aktivnih tržišta, utvrđuje se nizom metoda procjene u kojima se upotrebljavaju matematički modeli. Ulazni podaci za te modele preuzimaju se s dostupnih tržišta, ali kada to nije moguće, pri utvrđivanju fer vrijednosti potrebno je u određenoj mjeri donositi prosudbe. Odaabrana metoda procjene sadržava sve čimbenike koje bi tržišni sudionici uzeli u obzir pri određivanju cijene transakcije.

Europska investicijska banka mjeri fer vrijednosti upotrebom sljedeće hijerarhije fer vrijednosti, koja odražava važnost ulaznih podataka koji se upotrebljavaju u mjerenju:

- Razina 1.: ulazni podaci u obliku kotiranih (nekorigiranih) cijena na aktivnim tržištima za identične instrumente kojima Instrument ima pristup.
- Razina 2.: ulazni podaci, osim kotiranih cijena uključenih u razinu 1., koji se mogu iščitati s tržišta bilo izravno (tj. kao cijene) ili neizravno (tj. izvedeni iz cijena). Ova kategorija obuhvaća instrumente koji se vrednuju upotrebom kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima za slične instrumente, kotiranih cijena za identične ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnima ili drugih metoda procjene u kojima su svi bitni ulazni podaci izravno ili neizravno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Razina 3.: ulazni podaci koji se ne mogu iščitati s tržišta. Ova kategorija obuhvaća sve instrumente kod kojih metoda procjene uključuje ulazne podatke koji se ne temelje na podacima koji se mogu iščitati s tržišta, a ti podaci koji se ne mogu iščitati s tržišta imaju značajan utjecaj na procjenu instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na temelju kotiranih cijena za slične instrumente kod kojih se zahtijevaju značajne prilagodbe ili pretpostavke koje se ne mogu iščitati s tržišta kako bi se odrazile razlike među instrumentima.

U okviru Instrumenta priznaju se prijelazi između razina hijerarhije fer vrijednosti od kraja izvještajnog razdoblja tijekom kojeg je došlo do promjene.

▪ Financijska imovina koja se drži do dospijeca

Financijska imovina koja se drži do dospijeca obuhvaća obveznice koje su uvrštene na burzi koje se namjerava držati do dospijeca i komercijalne zapise s izvornim dospijecom dužim od tri mjeseca.

Te se obveznice i komercijalni zapisi početno knjiže po fer vrijednosti uvećanoj za sve transakcijske troškove koji im se mogu izravno pripisati. Razlika između početne cijene i otkupne vrijednosti amortizira se u skladu s metodom efektivne kamatne stope tijekom preostalog razdoblja do dospijeca obveznice.

U okviru Instrumenta na svaki se datum bilance stanja procjenjuje postoje li objektivni dokazi umanjenja vrijednosti financijske imovine ili skupine financijske imovine. Smatra se da je vrijednost financijske imovine ili skupine financijske imovine umanjena ako i isključivo ako postoje objektivni dokazi o umanjenju, što je posljedica najmanje jednog događaja koji se dogodio nakon početnog priznavanja imovine („događaj povezan s gubitkom”), a taj događaj ili događaji povezani s gubitkom utječu na procijenjene buduće novčane tokove od financijske imovine ili skupine financijske imovine koje je moguće pouzdano procijeniti. Gubitak od umanjenja vrijednosti iskazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku, a iznos gubitka utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi Instrumenta.

▪ Zajmovi

Zajmovi koji se daju iz Instrumenta iskazuju se u imovini Instrumenta kada se zajmoprimcima isplati gotovina. Početno se knjiže po trošku ulaganja (neto isplaćeni iznosi), što predstavlja fer vrijednost novca za dani zajam, uključujući sve transakcijske troškove, a zatim se mjere prema amortiziranom trošku postupkom stvarnog prinosa umanjenog za rezervacije zbog umanjenja vrijednosti ili nemogućnosti naplate.

▪ Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Financijska imovina raspoloživa za prodaju imovina je označena kao takva ili imovina koju nije moguće klasificirati kao označenu po fer vrijednosti kroz račun dobitka ili gubitka, imovina koja se drži do dospelosti ili zajmova i potraživanja. Uključuje izravna vlasnička ulaganja i ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala i početno se knjiži po fer vrijednosti uvećano za troškove transakcije.

Nakon početnog mjerenja financijska imovina raspoloživa za prodaju iskazuje se po fer vrijednosti. Sljedeće podatke za mjerenje fer vrijednosti vlasničkih ulaganja nije moguće dobiti iz aktivnih tržišta:

a. Fondovi poduzetničkog kapitala

Fer vrijednost svakog fonda poduzetničkog kapitala temelji se na najnovijim dostupnim podacima o neto vrijednosti imovine koje je predmetni fond objavio, pod uvjetom da je vrijednost izračunana na temelju međunarodnih smjernica za vrednovanje za koje je potvrđena usklađenost s MSFI-jem (primjerice, Međunarodne smjernice za vrednovanje vlasničkog kapitala i poduzetničkog kapitala, Smjernice IPEV, kako ih je objavila Europska udruga za poduzetnički kapital). Ako postoje pitanja koja utječu na vrednovanje, u okviru Instrumenta mogu se prilagoditi podaci o neto vrijednosti imovine koje je predmetni fond objavio.

b. Izravna vlasnička ulaganja

Fer vrijednost ulaganja temelji se na najnovijim dostupnim financijskim izvještajima, a ako je to moguće, upotrebljava se isti model koji je upotrijebljen pri stjecanju udjela.

Neostvarena dobit ili gubici u vezi s fondovima poduzetničkog kapitala i izravnim vlasničkim ulaganjima iskazuju se u sredstvima davatelja sve do prodaje, naplate ili eliminacije takvih ulaganja ili dok se ne utvrdi da je tim ulaganjima umanjena vrijednost. Ako se utvrdi da je ulaganju raspoloživom za prodaju umanjena vrijednost, kumulativna neostvarena dobit ili gubitak prethodno iskazani u vlasničkom kapitalu prenose se u izvještaj o dobiti ili gubitku i drugim sveobuhvatnim prihodima.

Fer vrijednost ulaganja koja nisu uvrštena na burzi utvrđuje se primjenom prihvaćenih metoda vrednovanja (npr. ispravak neto imovine, diskontirani novčani tok ili nekoliko metoda). Ta se ulaganja iskazuju po trošku nabave kada im se ne može odrediti fer vrijednost. Potrebno je napomenuti da se u prve dvije godine ulaganja iskazuju po trošku nabave.

Udjeli koje je stekao Instrument obično predstavljaju ulaganja u privatne fondove vlasničkog ili poduzetničkog kapitala. U skladu s praksom u tom sektoru, kapital za takva ulaganja općenito upisuje veći broj ulagača, a ni jedan od njih ne može samostalno utjecati na svakodnevno poslovanje i ulagačku djelatnost tog fonda. U skladu s time, bez obzira na moguće sudjelovanje u upravljačkom tijelu određenog fonda, ulagači u načelu ne stječu prava na temelju kojih bi mogli utjecati na svakodnevno poslovanje dotičnog fonda. Osim toga, pojedinačni ulagači u fondove vlasničkog ili poduzetničkog kapitala ne određuju poslovnu politiku fonda, primjerice politiku raspodjele dividendi ili drugih vrsta raspodjela. Te odluke u pravilu donosi uprava fonda na temelju sporazuma dioničara u kojem su utvrđena prava i obveze uprave i svih dioničara dotičnog fonda. Sporazumom dioničara općenito se sprečavaju i dvostrane značajne transakcije između fonda i pojedinačnih ulagača te njihov utjecaj na zamjenu rukovodećeg osoblja ili povlašten pristup bitnim tehničkim informacijama. Ulaganja u okviru Instrumenta provode se u skladu s navedenom praksom u tom sektoru, čime se osigurava da Instrument ta ulaganja ne nadzire i nad njima nema nikakav znatan utjecaj u smislu MSFI-ja 10 i MRS-a 28, uključujući ona ulaganja u kojima Instrument drži više od 20 % glasačkih prava.

▪ Jamstva

Ugovori o financijskom jamstvu ugovori su prema kojima je Instrument dužan izvršiti određena plaćanja kako bi imatelju nadoknadio gubitak koji je nastao zbog toga što određeni dužnik nije izvršio plaćanje po dospelosti u skladu s uvjetima dužničkog instrumenta.

Na temelju postojećih pravila, ta jamstva nisu u skladu s definicijom ugovora o osiguranju (MSFI 4 Ugovori o osiguranju) i obračunavaju se na temelju MRS-a 39 Financijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje, ili kao „Izvedenice” ili kao „Financijska jamstva”, ovisno o njihovim svojstvima i karakteristikama, kako su definirani MRS-om 39.

Računovodstvena politika za izvedenice objavljena je u bilješci 2.4.5.

Pri početnom priznavanju financijska jamstva priznaju se po fer vrijednosti koja odgovara neto sadašnjoj vrijednosti očekivanih priljeva premija i početnog očekivanog gubitka. Taj se izračun provodi na dan početka svake transakcije i iskazuje u izvještaju o financijskom stanju kao „financijska jamstva” u unosima „ostala imovina” i „ostale obveze”.

Nakon početnog priznavanja, obveze Instrumenta u okviru tih jamstava mjere se kao veća od sljedećih vrijednosti:

- početno priznat iznos umanjn, po potrebi, za kumulativnu amortizaciju priznatu u skladu s MRS 18 Prihodi i
- najbolja procjena rashoda potrebnih za podmirivanje svih tekućih financijskih obveza koje proizlaze kao posljedica jamstva, u skladu s MRS-om 37 Rezervacije, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina.

Najbolja procjena rashoda utvrđuje se u skladu s MRS-om 37. Rezervacije za financijska jamstva odgovaraju trošku podmirenja obveze, koja je očekivani gubitak, procijenjene na temelju svih relevantnih čimbenika i informacija koji postoje na datum izvještaja o financijskom stanju.

Kad se operacija financijskog jamstva koja se mjeri u skladu s MRS-om 39 prestane priznavati i kad je se tretira u skladu s MRS-om 37, njezina vrijednost koja je prethodno knjižena u okviru „drugih obveza”, prenosi se pod naslov „rezervacije za dana jamstva” u izvještaju o financijskom stanju.

Rezervacija za financijska jamstva (kako je mjerena po MRS-u 37) priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku i drugom sveobuhvatnom prihodu pod naslovom „Promjene rezervacija za jamstva, bez tereta”.

Primljena premija priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku i drugom sveobuhvatnom prihodu pod naslovom „Prihodi od naknada i provizija” na temelju amortizacijskog plana u skladu s MRS-om 18 u razdoblju trajanja financijskog jamstva.

Osim toga, kada se potpiše sporazum o jamstvu, on se iskazuje kao nepredviđena obveza Instrumenta, a kada se jamstvo iskoristi, ono postaje preuzetom obvezom Instrumenta.

2.4.4 Umanjenje vrijednosti financijske imovine

U okviru Instrumenta na svaki datum izvještaja o financijskom stanju procjenjuje se postoje li objektivni dokazi umanjenja vrijednosti financijske imovine. Smatra se da je vrijednost financijske imovine ili skupine financijske imovine umanjena isključivo ako postoje objektivni dokazi o umanjenju koje je posljedica najmanje jednog događaja koji je nastao nakon početnog priznavanja imovine („događaj povezan s gubitkom”), a taj događaj povezan s gubitkom utječe na procijenjene buduće novčane tokove od financijske imovine ili skupine financijske imovine koje je moguće pouzdano procijeniti. Dokazi umanjenja vrijednosti mogu biti pokazatelji da se zajmoprimac ili skupina zajmoprimaca nalazi u znatnim financijskim poteškoćama, ne ispunjuje obveze ili krši odredbe o plaćanju kamata ili glavnice, vjerojatnost da će se nad njima pokrenuti stečajni postupak ili druga vrsta financijskog restrukturiranja te postojanje podataka koji se mogu iščitati s tržišta o postojanju mjerljivog smanjenja procijenjenih budućih novčanih tokova, poput promjena u zaostalim plaćanjima ili gospodarskim uvjetima koje su povezane s neispunjavanjem obveza.

Umanjenje vrijednosti zajmova nepodmirenih na kraju financijske godine i iskazanih po amortiziranom trošku mjeri se uz predočenje objektivnih dokaza rizika nenaplativosti svih iznosa ili dijela iznosa u skladu s izvornim ugovornim odredbama ili jednakom vrijednosti. Ako postoje objektivni dokazi da je zbog umanjenja vrijednosti nastao gubitak, iznos gubitka utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova. Knjigovodstvena vrijednost imovine smanjuje se upotrebom računa rezervacija, a iznos gubitka iskazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima. Prihodi od kamata i dalje se obračunavaju na smanjenu knjigovodstvenu vrijednost temeljenu na efektivnoj kamatnoj stopi imovine. Zajmovi i pripadajuće rezervacije otpisuju se kada nema nikakvih realnih izgleda za buduću naplatu. Ako se u sljedećoj godini iznos procijenjenih gubitaka zbog umanjenja vrijednosti povećava ili smanji zbog događaja koji je uslijedio nakon što je utvrđeno umanjenje vrijednosti, prethodno utvrđeni gubitak zbog umanjenja vrijednosti povećava se ili smanjuje korekcijom računa za rezervacije.

U okviru Instrumenta za svaku pojedinačnu operaciju provode se procjene kreditnog rizika i pritom se ne uzima u obzir skupno umanjenje vrijednosti.

Financijska imovina raspoloživa za prodaju u okviru Instrumenta procjenjuje se na svaki datum izvještaja o financijskom stanju kako bi se utvrdilo postoje li objektivni dokazi umanjenja vrijednosti ulaganja. Objektivni dokazi uključuju značajni ili dugotrajniji pad fer vrijednosti ulaganja ispod njegova troška nabave. Kada postoje dokazi o umanjenju vrijednosti, kumulativni gubitak (mjeren kao razlika između troška nabave i sadašnje fer vrijednosti umanjene za sve gubitke zbog umanjenja vrijednosti tog ulaganja koji su iskazani u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima) premješta se iz sredstava davatelja i iskazuje u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima. Gubici od umanjenja vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju ne poništavaju se kroz izvještaj o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima; povećanje njihove fer vrijednosti nakon umanjenja vrijednosti iskazuje se izravno u sredstvima davatelja.

U okviru postupka upravljanja rizikom u Europskoj investicijskoj banci najmanje jedanput godišnje provodi se provjera radi utvrđivanja umanjenja vrijednosti financijske imovine. Usklađivanja na temelju provjere uključuju izravnanje diskonta u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima tijekom vijeka trajanja imovine i sva potrebna usklađivanja u vezi s ponovnom procjenom početnog umanjenja vrijednosti.

2.4.5 Izvedeni financijski instrumenti

Izvedenice uključuju međuvalutne ugovore o razmjeni, međuvalutne kamatne ugovore o razmjeni, kratkoročne valutne ugovore o razmjeni („FX razmjena”) i kamatne ugovore o razmjeni.

Tijekom uobičajenog poslovanja Instrument može sklopiti ugovore o razmjeni kako bi od rizika zaštitio određene operacije davanja zajmova ili sklopiti valutne termenske ugovore kako bi od rizika zaštitio svoje valutne pozicije u drugim valutama koje nisu euro kojima se aktivno trguje, kako bi poravnao sve gubitke ili dobitke nastale zbog promjena deviznog tečaja.

Instrument ne upotrebljava ni jednu od mogućnosti zaštite rizika predviđenih standardom MRS 39. Sve izvedenice mjere se po fer vrijednosti u računu dobiti ili gubitka i iskazuju kao izvedeni financijski instrumenti. Fer vrijednost utvrđuje se prvenstveno iz modela diskontiranih novčanih tokova, modela za određivanje cijena opcija i ponuđenih cijena trećih osoba.

Izvedenice se knjiže po fer vrijednosti i iskazuju kao imovina kada je njihova fer vrijednost pozitivna ili kao obveza kada je njihova fer vrijednost negativna. Promjene fer vrijednosti izvedenih financijskih instrumenata iskazuju se u izvještaju o dobiti i gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima u stavki „Fer vrijednost izvedenih financijskih instrumenata”.

Izvedenice se početno priznaju prema datumu trgovanja.

2.4.6 Doprinosi

Doprinosi država članica iskazuju se kao potraživanja u izvještaju o financijskom stanju na datum odluke Vijeća kojom se utvrđuju financijski doprinosi koje države članice trebaju uplatiti u Instrument.

Doprinosi država članica ispunjuju sljedeće uvjete i stoga se klasificiraju u vlasničke instrumente:

- prema definiciji iz sporazuma o doprinosima, oni državama članicama daju pravo odlučivanja o načinu korištenja neto imovinom Instrumenta u slučaju likvidacije Instrumenta,
- pripadaju skupini instrumenata koja je podređena svim ostalim skupinama instrumenata,
- svi financijski instrumenti unutar jedne skupine instrumenata koja je podređena svim ostalim skupinama instrumenata imaju jednaka obilježja,
- taj instrument nema nikakva obilježja zbog kojih bi se trebao klasificirati u obveze, i
- ukupni očekivani novčani tokovi koji se mogu pripisati instrumentu tijekom njegova vijeka trajanja uglavnom se temelje na dobitku ili gubitku, promjeni priznate neto imovine ili promjeni fer vrijednosti priznate i nepriznate neto imovine Instrumenta tijekom vijeka trajanja instrumenta.

2.4.7 Prihod od kamata na zajmove

Kamate na zajmove koji se daju u okviru Instrumenta knjiže se u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima („Kamate i slični prihodi”) i u izvještaju o financijskom stanju („Zajmovi i potraživanja”) na temelju nastanka poslovnih događaja upotrebom efektivne kamatne stope, tj. stope kojom se procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitci tijekom očekivanog vijeka trajanja zajma točno diskontiraju na neto knjigovodstvenu vrijednost zajma. Nakon što se zbog umanjivanja vrijednosti smanji uknjižena vrijednost zajma, prihod od kamata i dalje se iskazuje s pomoću izvorne efektivne kamatne stope koja se primjenjuje na novu knjigovodstvenu vrijednost.

Naknade za raspodjelu sredstava odgađaju se i iskazuju u prihodu primjenom metode efektivne kamate u razdoblju od isplate do otplate povezanog zajma te se prikazuju u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima u okviru kamata i sličnog prihoda.

2.4.8 Subvencije za kamatne stope i tehnička pomoć

U okviru svojeg poslovanja Instrument u ime država članica upravlja subvencijama za kamatne stope i tehničkom pomoći.

Dio doprinosa država članica namijenjen plaćanju subvencija za kamate i tehničke pomoći ne iskazuje se u sredstvima davatelja Instrumenta nego se klasificira u obveze prema trećim osobama. Instrument obavlja isplate krajnjim korisnicima, a zatim smanjuje iznose obveza prema trećim osobama.

Kada se doprinosi namijenjeni subvencijama za kamate i tehničku pomoć ne dodijele u potpunosti, reklasificiraju se kao doprinos u korist Instrumenta.

2.4.9 Prihod od kamata na novac i novčane ekvivalente

Prihod od kamata na novac i novčane ekvivalente iskazuje se u izvještaju o dobiti ili gubitku i o ostalim sveobuhvatnim prihodima Instrumenta na temelju nastanka poslovnih događaja.

2.4.10 Naknade, provizije i dividende

Naknade za pružene usluge tijekom određenog razdoblja iskazuju se kao prihod nakon pružanja tih usluga, dok se naknade za izvršenje određene radnje priznaju kao prihod po izvršenju znatnog akta. Te se naknade prikazuju u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima s prihodima od naknada i provizija.

Dividende za financijsku imovinu raspoloživu za prodaju iskazuju se nakon primitka i prikazuju u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima u okviru neto ostvarene dobiti na financijsku imovinu raspoloživu za prodaju.

2.5 Oporezivanje

Protokolom o povlasticama i imunitetima Europskih zajednica, priloženom Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, predviđeno je da su imovina, prihodi i ostala imovina institucija Unije oslobođene plaćanja svih izravnih poreza.

3. Upravljanje rizikom

U ovoj bilješci sadržane su informacije o izloženosti Instrumenta kreditnom i financijskom riziku te o njegovu upravljanju kreditnim i financijskim rizikom i nadzoru nad njima, osobito kad je riječ o primarnim rizicima povezanim s upotrebom financijskih instrumenata. To su sljedeći rizici:

- kreditni rizik – rizik od gubitka nastao zbog neispunjavanja obveza komitenta ili druge ugovorne strane, a nastaje pri svim vrstama kreditne izloženosti, uključujući rizik namire;
- rizik likvidnosti – rizik da subjekt neće moći financirati povećanja fonda u obliku imovine i namiriti dospjele obveze bez stvaranja neprihvatljivih gubitaka;
- tržišni rizik – rizik da će promjene tržišnih cijena i stopa, poput kamatnih stopa, cijena vlasničkih instrumenata i deviznih tečajeva, utjecati na prihode subjekta ili vrijednost njegovih udjela u financijskim instrumentima.

3.1 Ustroj upravljanja rizikom

Europska investicijska banka kao upravitelj Instrumenta neprestano prilagođava svoje postupke upravljanja rizikom.

Postupkom upravljanja rizikom u EIB-u neovisno se utvrđuju, procjenjuju, prate i bilježe rizici kojima je Instrument izložen. Unutar okvira u kojem se održava razdvajanje dužnosti upravljanje rizikom neovisno je od operativne jedinice. Na razini EIB-a, glavni direktor za upravljanje rizikom o pitanjima rizika izvješćuje nadležnog potpredsjednika za upravljanje rizikom. Potpredsjednik je nadležan za nadzor izvješćivanja o riziku Upravnom odboru i upravi EIB-a.

3.2 Kreditni rizik

Kreditni rizik potencijalni je gubitak koji bi mogao nastati zbog neispunjavanja obveza komitenta ili druge ugovorne strane, a nastaje pri svim vrstama kreditne izloženosti, uključujući rizik namire.

3.2.1 Politika kreditnog rizika

Pri kreditnoj analizi drugih ugovornih stranki – zajmoprimaca, EIB ocjenjuje kreditni rizik i očekivani gubitak kako bi ga kvantificirao i odredio mu cijenu. EIB je razvio metodologiju unutarnjeg rangiranja (IRM) radi određivanja unutarnjeg rangiranja drugih ugovornih stranki – zajmoprimaca/davatelja jamstava povezanih s kreditima. Metodologija se temelji na sustavu ocjenskih listova prilagođenih svim glavnim vrstama kreditnih drugih ugovornih stranki (npr. poduzeća, banke, javna državna tijela itd.). Uzimajući u obzir i najbolje bankarske prakse i načela dogovorena u okviru Međunarodnog sporazuma o kapitalu iz Basela (Basel II.), sve druge ugovorne stranke koje su značajne za kreditni profil određene transakcije klasificiraju se u kategorije internog rejtinga metodologijom IRM za određenu vrstu drugih ugovornih strana. Svako drugoj ugovornoj stranci dodjeljuje se unutarnja ocjena koja odražava bonitet druge ugovorne stranke u stranoj valuti nakon temeljite analize profila poslovnog i financijskog rizika druge ugovorne stranke i konteksta rizika njezine države.

Za kreditnu procjenu financiranja određenog projekta i ostalih strukturiranih poslova ograničenog opsega primjenjuju se alati za procjenu kreditnog rizika mjerodavni za određeni sektor, koji su uglavnom usredotočeni na dostupnost novčanih tokova i sposobnost servisiranja duga. U te se alate ubrajaju analiza ugovornog okvira projekta, analiza druge ugovorne stranke i simulacije novčanih tokova. Slično postupku za poduzeća i financijske institucije, svakom se projektu dodjeljuje unutarnja ocjena rizika.

Sve unutarnje ocjene prate se tijekom trajanja zajma i povremeno ažuriraju.

Svi nedržavni poslovi (ili poslovi za koje država ne jamči ili nisu asimilirani) podliježu posebnim ograničenjima za razinu transakcije i veličine druge ugovorne stranke. Ograničenja za druge ugovorne stranke utvrđena su na razini konsolidirane izloženosti grupe, prema potrebi. Ta ograničenja obično odražavaju npr. opseg vlastitih sredstava drugih ugovornih stranaka.

U cilju smanjenja kreditnog rizika EIB, kad je primjereno i za svaki slučaj posebno, upotrebljava sljedeća kreditna poboljšanja:

- vrijednosni papiri povezani s drugom ugovornom stranom ili projektom (npr. založno pravo na dionicama, založno pravo na imovini, prijenos prava založno pravo na računima) i/ili
- jamstva koja općenito osigurava sponzor financiranog projekta (npr. jamstva za okončanje projekta, jamstva na prvi poziv) ili bankovna jamstva.

Instrument se ne koristi nikakvim kreditnim izvedenicama radi smanjenja kreditnog rizika.

3.2.2 Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili druge oblike kreditnog poboljšanja

U sljedećoj tablici prikazana je maksimalna izloženost kreditnom riziku za dijelove izvještaja o financijskom stanju, uključujući izvedenice. Maksimalna izloženost prikazana je u bruto iznosima prije učinka poboljšanja kredita ostvarenog upotrebom kolaterala.

Maksimalna izloženost (u tisućama EUR)	31.12.2017.	31.12.2016.
IMOVINA		
Novac i novčani ekvivalenti	549 101	360 817
Iznosi potraživanja od davatelja	150 000	86 395
Financijska imovina koja se drži do dospeljeća	144 382	169 398
Izvedeni financijski instrumenti	12 521	6 920
Zajmovi i potraživanja	1 666 725	1 729 380
Ostala imovina	4 385	345
Ukupna imovina	2 527 114	2 353 255
IZVANBILANČNE OBVEZE		
Nepredviđene obveze		
– Neiskorištena jamstva	74 569	35 337
Preuzete obveze		
– Neisplaćeni zajmovi	869 983	901 899
– Iskorištena jamstva	7 682	8 627
Ukupne izvanbilančne obveze	952 234	945 863
Ukupna kreditna izloženost	3 479 348	3 299 118

3.2.3 Kreditni rizik zajmova i potraživanja

3.2.3.1 Mjerenje kreditnog rizika zajmova i potraživanja

Na sve transakcije davanja zajmova koje se poduzimaju u okviru Instrumenta primjenjuju se sveobuhvatna ocjena rizika i kvantifikacija procjena očekivanog gubitka, koje se odražavaju u kreditnoj ocjeni („LG”). Za poslove u okviru programa za financiranje s učinkom (kako je opisano u bilješki 23.), osim posredničkih zajmova, ne vrijede smjernice o kreditnom riziku, već se za njih upotrebljavaju drugačiji postupci. Kreditne ocjene utvrđuju se u skladu s općeprihvaćenim kriterijima, a temelje se na kvaliteti zajmoprimca, dospeljeću zajma, jamstvu i, gdje je to primjereno, davatelju jamstva.

Sustav kreditnog ocjenjivanja obuhvaća metodologije, postupke, baze podataka i informacijske sustave kojima se pruža potpora ocjenjivanju kreditnog rizika u poslovima davanja zajmova i kvantifikaciji procjena očekivanog gubitka. Tim se sustavom sažeto prikazuje velika količina informacija u cilju izrade relativnog rangiranja kreditnih rizika zajmova. Kreditne ocjene odražavaju sadašnju vrijednost procijenjene razine „očekivanog gubitka”, koji je proizvod vjerojatnosti neispunjavanja obveze glavnih dužnika, izloženosti riziku i težine gubitka u slučaju neispunjavanja obveza. Kreditne ocjene upotrebljavaju se za sljedeće namjene:

- pomoć pri izradi preciznije i kvantitativno utemeljene ocjene rizika povezanih sa zajmovima,
- pomoć pri raspodjeli djelatnosti praćenja,
- opis kvalitete portfelja zajma u bilo koje vrijeme,
- jedan od ulaznih podataka za odluke o troškovima rizika na temelju očekivanog gubitka.

Na određivanje kreditnih ocjena utječu sljedeći čimbenici:

- kreditna sposobnost zajmoprimca: služba za upravljanje rizikom neovisno analizira zajmoprimce i ocjenjuje njihovu kreditnu sposobnost na temelju unutarnjih metodologija i vanjskih podataka. U skladu s odabranim naprednim pristupom u okviru sporazuma Basel II., EIB je razvio metodologiju unutarnjeg rangiranja (IRM), kojom se određuje unutarnje rangiranje zajmoprimaca i davatelja jamstava. Temelji se na sustavu ocjenskih listova namijenjenih određenim vrstama drugih ugovornih strana;

- ii) korelacija neispunjavanja obveza: služi za kvantificiranje vjerojatnosti istovremenog zapadanja u financijske poteškoće zajmoprimca i davatelja jamstva. Što je viša korelacija između vjerojatnosti neispunjavanja obveza zajmoprimca i davatelja jamstva, to je vrijednost jamstva manja i stoga je kreditna ocjena niža;
- iii) vrijednost jamstvenih instrumenata i vrijednosnih papira: ocjenjuje se na temelju kombinacije kreditne sposobnosti izdavača i vrste upotrijebljenog instrumenta;
- iv) ugovorni okvir: kvalitetnim ugovornim okvirom povećat će se kvaliteta zajma i poboljšati njegovo unutarnje rangiranje;
- v) trajanje zajma: ako su svi drugi uvjeti jednaki, što je trajanje zajma dulje, to je veći rizik da će tijekom trajanja zajma doći do poteškoća u njegovu servisiranju.

Očekivani gubitak zajma izračunava se kombiniranjem pet prethodno navedenih elemenata. Ovisno o razini tog gubitka, zajam se razvrstava u jedan od sljedećih razreda kreditnih ocjena:

- A Prvorazredni zajmovi: postoje tri potkategorije. Kategorija A odnosi se na državne rizike unutar EU-a, tj. na zajmove odobrene državama članicama ili zajmove za koje države članice u potpunosti, izričito i bezuvjetno jamče, kod kojih se ne očekuju problemi pri otplati te im se dodjeljuje stopa neočekivanog gubitka od 0 %. Kategorija A+ označuje zajmove odobrene subjektima koji nisu države članice (ili zajmove za koje ti subjekti jamče), za koje se ne očekuje slabljenje kvalitete tijekom njihova trajanja. Kategorija A– obuhvaća one poslove davanja zajmova za koje postoji određena sumnja u vezi s održavanjem sadašnjeg statusa (npr. zbog dugog roka dospijeca ili visoke volatilnosti buduće cijene inače izvrsnog kolaterala), premda se očekuje da će sve negativne posljedice biti vrlo ograničena opsega.
- B Visokokvalitetni zajmovi: riječ je o klasi imovine u koju banka ima povjerenja, premda nije isključeno manje slabljenje kvalitete u budućnosti. Kategorije B+ i B– upotrebljavaju se za označivanje relativne vjerojatnosti nastanka tog slabljenja.
- C Kvalitetni zajmovi: to su, primjerice, neosigurani zajmovi solidnim bankama i poduzećima koji se isplaćuju jednokratno po isteku sedmogodišnjeg dospijeca ili u obrocima od datuma isplate zajma uz jednaki rok dospijeca.
- D Ovaj razred rejtinga razdjelnica je između zajmova „prihvatljive kvalitete” i zajmova kod kojih postoje poteškoće. Razdjelnica za rangiranje zajmova preciznije se utvrđuje potklasifikacijom na D+ i D–. Zajmovi koji imaju rejting D– zahtijevaju pojačano praćenje.
- E U ovom razredu kreditne ocjene nalaze se zajmovi profila rizika višeg od općeprihvaćenog profila rizika. Obuhvaća i zajmove kod kojih su tijekom roka otplate nastale ozbiljne poteškoće i za koje nije moguće isključiti mogućnost gubitka. Zbog toga zajmovi iz ove kategorije podliježu pomnom i strogom praćenju. Podrazredi E+ i E– razlikuju se po intenzitetu posebnog postupka praćenja, pri čemu za poslove rangirane kao E– postoji velika mogućnost da se dug neće moći redovito i pravovremeno servisirati, zbog čega će dug na neki način trebati restrukturirati, što će vjerojatno dovesti do gubitka zbog umanjenja vrijednosti.
- F Kategorija F (*fail*, neispunjavanje obveza) označava zajmove s neprihvatljivim rizicima. Zajmovi s rejtingom F– mogu proizići isključivo iz nezaključenih transakcija kod kojih su nakon potpisivanja nastale nepredviđene, iznimne i dramatične nepovoljne okolnosti. Svi poslovi u kojima Instrument bilježi gubitak glavnice dobivaju ocjenu F i za njih se primjenjuje posebna rezervacija.

Općenito se zajmovi s internom ocjenom D– ili nižom uvrštavaju na popis za praćenje. Međutim ako je zajam izvorno odobren s profilom rizika D– ili slabijim, uvrstit će se na popis za praćenje samo ako zbog značajnog kreditnog događaja dođe do daljnjeg slabljenja kreditne ocjene zajma.

U tablici u odjeljku 3.2.3.3. prikazana je analiza kreditne kvalitete portfelja zajmova Instrumenta na temelju prethodno opisanih razreda ocjena.

3.2.3.2 Raščlamba izloženosti kreditnom riziku pri davanju zajmova

U sljedećoj tablici prikazana je maksimalna izloženost kreditnom riziku za zajmove koji su potpisani i isplaćeni prema vrsti zajmoprimca uzimajući u obzir jamstva koja su osigurali davatelji jamstava:

Na dan 31.12.2017. u tisućama EUR	Zajmovi s jamstvom	Ostale vrste kreditnog poboljšanja	Zajmovi bez jamstva	Ukupno	% od Ukupno
Banke	46 860	11 651	919 216	977 727	59 %
Poduzeća	145 914	59 462	285 492	490 868	29 %
Javne institucije	30 882	–	–	30 882	2 %
Države	–	3 218	164 030	167 248	10 %
Ukupno isplaćeni zajmovi	223 656	74 331	1 368 738	1 666 725	100 %
Potpisani zajmovi koji nisu isplaćeni	89 597	–	780 385	869 983	

Na dan 31.12.2016. u tisućama EUR	Zajmovi s jamstvom	Ostale vrste kreditnog poboljšanja	Zajmovi bez jamstva	Ukupno	% od Ukupno
Banke	22 691	34 597	933 609	990 897	57 %
Poduzeća	110 849	97 213	320 406	528 468	31 %
Javne institucije	38 330	–	–	38 330	2 %
Države	–	3 764	167 921	171 685	10 %
Ukupno isplaćeni zajmovi	171 870	135 574	1 421 936	1 729 380	100 %
Potpisani zajmovi koji nisu isplaćeni	94 976	–	806 923	901 899	

Uprava EIB-a za upravljanje transakcijama i restrukturiranje provodi praćenje zajmodavaca i davatelja jamstava te izvršava financijsko i ugovorno praćenje povezano s projektom. Prema tome, trajno se prati kreditna sposobnost zajmova Instrumenta, zajmodavaca i davatelja jamstava, i to najmanje jedanput godišnje, ali i češće prema potrebi te u slučaju kreditnih događaja. Uprava za upravljanje transakcijama i restrukturiranje posebno preispituje jesu li zadovoljena ugovorna prava i, u slučaju oslabljenog rejtinga i/ili neispunjenja ugovora, poduzimaju se korektivne mjere. Kad god je to potrebno, primjenjuju se mjere za smanjenje rizika u skladu sa smjernicama za kreditni rizik. Pri obnavljanju bankovnih jamstava dobivenih za zajmove osigurava se pravovremena zamjena jamstava ili poduzimanje potrebnih mjera.

3.2.3.3 Raščlamba kreditne kvalitete po vrsti zajmoprimca

U sljedećim tablicama prikazana je analiza kreditne kvalitete portfelja zajmova Instrumenta na dan 31. prosinca 2017. i na dan 31. prosinca 2016. po kreditnim ocjenama zajmova na temelju izloženosti potpisanih zajmova (isplaćenih i neisplaćenih).

Na dan 31.12.2017. u tisućama EUR		Visoka ocjena	Standardna ocjena	Najniži prihvatljivi rizik	Visok rizik	Bez ocjene	Ukupno	% od Ukupno
		A do B–	C	D+	D– i manje			
Zajmoprimac	Banke	208 601	187 225	189 727	870 912	–	1 456 465	58 %
	Poduzeća	114 769	8 018	3 288	533 382	1 428	660 885	26 %
	Javne institucije	–	–	30 882	–	–	30 882	1 %
	Države	–	–	13 861	374 614	–	388 476	15 %
Ukupno		323 370	195 243	237 758	1 778 908	1 428	2 536 708	100 %

Na dan 31.12.2016. u tisućama EUR		Visoka ocjena	Standardna ocjena	Najniži prihvatljivi rizik	Visok rizik	Bez ocjene	Ukupno	% od Ukupno
		A do B–	C	D+	D– i manje			
Zajmoprimac	Banke	94 081	53 970	315 524	1 038 705	126 951	1 629 231	62 %
	Poduzeća	125 810	–	19 389	393 877	152 355	691 431	26 %
	Javne institucije	–	–	38 330	–	–	38 330	1 %
	Države	–	–	18 131	254 156	–	272 287	11 %
Ukupno		219 891	53 970	391 374	1 686 738	279 306	2 631 279	100 %

3.2.3.4 Koncentracije rizika zajmova i potraživanja

3.2.3.4.1 Geografska raščlamba

Prema državi zajmoprimca portfelj zajmova Instrumenta može se raščlaniti na sljedeće geografske regije (u tisućama EUR):

Država zajmoprimca	31.12.2017.	31.12.2016.
Kenija	331 891	341 805
Nigerija	230 042	241 547
Uganda	169 869	175 424
Tanzanija	116 093	115 239
Jamajka	85 728	90 237
Burundi	74 703	87 373
Mauritanija	64 007	85 008
Kongo (Demokratska Republika)	62 439	47 122
Dominikanska Republika	61 326	81 230
Etiopija	51 719	59 837
Gana	49 895	45 715
Togo	45 574	64 605
Ruanda	38 555	29 918
Mauricijus	26 598	31 518
Barbados	25 124	6 809
Kamerun	25 012	41 255
Malavi	22 800	11 493
Nova Kaledonija	21 670	2 191
Kabo Verde	20 487	23 029
Mozambik	19 212	22 389
Francuska Polinezija	17 235	21 387
Kajmanski Otoci	14 958	11 221
Angola	14 850	19
Senegal	13 881	18 544
Zambija	10 910	11 079
Bocvana	7 618	7 889
Burkina Faso	6 041	4 480
Haiti	6 006	6 879
Nigerija	5 631	523
Mali	5 612	6 159
Samoa	5 100	6 356
Sejšeli	5 036	2 058
Vanuatu	2 162	2 470
Namibija	1 971	–
Kongo	1 730	3 460
Liberija	1 553	1 759
Palau	1 384	1 929
Mikronezija	868	1 088
Regija AKP	751	15 640
Južna Afrika	653	1 336
Tonga	31	46
Trinidad i Tobago	–	528
Sveta Lucija	–	392
Bahami	–	392
Sveti Martin	–	2
Ukupno	1 666 725	1 729 380

3.2.3.4.2 Raščlamba prema industrijskim sektorima

U sljedećoj tablici portfelj zajmova Instrumenta raščlanjen je prema industrijskom sektoru zajmoprimca. Zajmovi koji su prije isplate konačnom korisniku prvo isplaćeni financijskom posredniku prikazani su u okviru globalnih zajmova (u tisućama EUR):

Industrijski sektor zajmoprimca	31.12.2017.	31.12.2016.
Tercijarni sektor i ostalo	991 282	1 027 202
Električna energija, ugljen i ostalo	290 364	283 489
Urbani razvoj, obnova i promet	194 101	205 152
Osnovne sirovine i rudarstvo	59 462	82 242
Ceste i autoceste	40 960	48 600
Zračne luke i sustavi upravljanja zračnim prometom	30 882	38 330
Telekomunikacije	20 310	1 981
Prehrambeni lanac	15 586	14 257
Nafta i plin	12 466	8 384
Iskorištavanje otpada	8 018	7 988
Obrada materijala, građevinarstvo	2 194	8 691
Socijalna infrastruktura, obrazovanje i zdravstvo	1 100	2 280
Roba široke potrošnje	–	784
Ukupno	1 666 725	1 729 380

3.2.3.5 Zaostaci za zajmove i umanjenja

Iznosi zaostataka utvrđuju se, prate i bilježe u skladu s postupcima definiranim u „Smjernicama i postupcima za praćenje financija”, koje se primjenjuju u bankama. Ti su postupci u skladu s najboljim bankarskim praksama i primjenjuju se za sve zajmove kojima upravlja Europska investicijska banka.

Postupak praćenja strukturiran je na način kojim se osigurava: i. da se potencijalni zaostaci propisno otkriju i prijave nadležnim službama s minimalnom odgodom; ii. da se kritični slučajevi odmah proslijede na odgovarajuću operativnu razinu i razinu odlučivanja; iii. da se osigura redovito izvještavanje uprave EIB-a i država članica o ukupnom statusu zaostataka i mjerama za povrat koje su već poduzete ili će biti poduzete.

Zaostaci i umanjenja vrijednosti zajmova mogu se raščlaniti na sljedeći način (u tisućama EUR):

	Zajmovi i potraživanja	Zajmovi i potraživanja
Bilješke	31.12.2017.	31.12.2016.
Knjigovodstvena vrijednost	1 666 725	1 729 380
Umanjenje vrijednosti pojedinačne imovine		
Bruto iznos	136 827	119 381
Rezervacije za umanjenje vrijednosti 7	-106 203	-117 640
Knjigovodstvena vrijednost pojedinačno umanjena	30 624	1 741
Ukupno umanjeni		
Bruto iznos	-	-
Rezervacije za umanjenje vrijednosti	-	-
Knjigovodstvena vrijednost ukupno umanjena	-	-
Dospjela, ali ne umanjena		
Dospjeli zajmovi obuhvaćaju		
0–30 dana	1 227	1 620
30–60 dana	77	30
60–90 dana	31	-
90–180 dana	18	-
više od 180 dana	1	1
Knjigovodstvena vrijednost dospjelih zajmova kojima vrijednost nije umanjena	1 354	1 651
Knjigovodstvena vrijednost zajmova koji su nedospjeli i vrijednost im nije umanjena	1 634 747	1 725 988
Ukupna knjigovodstvena vrijednost zajmova i potraživanja	1 666 725	1 729 380

3.2.3.6 Ponovni pregovori o zajmovima i njihovo restrukturiranje

Instrument smatra da je zajam restrukturiran ako kao odgovor na negativne promjene financijskog položaja zajmoprimca Instrument ponovno pregovara o izvornim uvjetima ugovora s tim zajmoprimcem, što izravno utječe na buduće novčane tokove financijskog instrumenta, što može za posljedicu imati gubitak za Instrument. Međutim financijski utjecaj aktivnosti restrukturiranja općenito je ograničen na gubitke od umanjenja vrijednosti, ako do njih dođe, jer Instrument općenito primjenjuje financijsku neutralnost koja se odražava u ponovno pregovaranim uvjetima određivanja cijene restrukturiranih poslova.

Pri normalnom poslovanju kreditna bi ocjena predmetnih zajmova oslabila i zajam bi bio uključen u popis za praćenje prije početka novih pregovora. Nakon novih pregovora Instrument će nastaviti pažljivo pratiti te zajmove. Ako se s uvjetima plaćanja dogovorena u novim pregovorima neće vratiti izvorna knjigovodstvena vrijednost imovine, imovina će se smatrati umanjeno. Posljedični gubitak od umanjenja vrijednosti izračunat će se na temelju predviđenih novčanih tokova, diskontiranih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi. Potreba za umanjnjem svih zajmova čija je kreditna ocjena oslabila na E– redovito se procjenjuje; svi zajmovi s kreditnom ocjenom F trebaju se umanjiti. Nakon što se ocjena zajma dostatno poboljša, zajam se briše s popisa za praćenje u skladu s postupcima Instrumenta.

Mjere i postupci restrukturiranja koje je tijekom izvještajnog razdoblja provela skupina za restrukturiranje Instrumenta obuhvaćaju produljenje roka dospijeća, odgodu plaćanja samo glavnice, odgodu plaćanja glavnice i kamata te kapitalizaciju dospjele glavnice/kamata. Takve mjere restrukturiranja ne dovode do prestanka priznavanja odnosno posla.

Izloženosti uzrokovane promjenama ugovornih uvjeta koje ne utječu na buduće novčane tokove, npr. kolateral i druga osiguranja ili odricanje od ugovornih prava u okviru uvjeta ugovora, ne smatraju se restrukturiranima i stoga se ti događaji ne smatraju dostatnima da bi sami po sebi ukazali na umanjenje.

Poslovi koji podliježu mjerama restrukturiranja tako su navedeni u tablici u nastavku:

u tisućama EUR	31.12.2017.	31.12.2016.
Broj poslova koji podliježu postupcima restrukturiranja	27	22
Knjigovodstvene vrijednosti	136 973	171 135
od čega umanjeno	112 423	124 250
Priznato umanjenje	107 256	113 052
Prihodi od kamata u vezi s restrukturiranim poslovima	8 418	19 877
Otpisane izloženosti (nakon prekida/prodaje posla)	9 395	31 298

u tisućama EUR	31.12.2016.	Mjere restrukturiranja					31.12.2017.
		Produljenje dospijeća	Odgoda otplate samo kapitala	Odgoda otplate kapitala i kamata	Ostalo	Ugovorni rok otplate i raskid (1)	
Banke	37 276	–	2 886	–	5 490	–15 305	30 347
Poduzeća	133 859	10 062	2 803	–	3 013	–43 111	106 626
Ukupno	171 135	10 062	5 689	–	8 503	–58 416	136 973

(1) Smanjenja su uzrokovana otplatom glavnice tijekom godine u vezi s poslovima koji se već smatraju restrukturiranima na dan 31. prosinca 2017. te prekidom mjera restrukturiranja tijekom godine.

3.2.4 Kreditni rizik za novac i novčane ekvivalente

Dostupna sredstva ulažu se u skladu s planom Instrumenta za isplatu ugovorenih obveza. Od 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. ulaganja su bila u obliku bankovnih depozita, potvrda o depozitu i komercijalnih papira.

Ovlašteni subjekti imaju rejting sličan kratkoročnom i dugoročnom rejtingu koji se zahtijeva za plasmane vlastite riznice Europske investicijske banke. Ako dvije ili više agencija za procjenu kreditnog rejtinga dodijele različite rejtinge, u obzir se uzima najniži rejting. Najviši odobreni limit za svaku odobrenu banku trenutačno iznosi 50 000 000 EUR (pedeset milijuna eura). Iznimka od ovog pravila odobrena je društvu Societe Generale, u kojem Instrument ima svoje poslovne gotovinske račune. Kratkoročni kreditni limit za društvo Societe Generale na dan 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. iznosi 110 000 000 EUR (sto deset milijuna eura). Povećani limit odnosi se na zbroj gotovine na poslovnim gotovinskim računima te na instrumente koje je izdala ta druga ugovorna strana i koji su u portfelju riznice.

Sva ulaganja izvršena su kod ovlaštenih subjekata s najduljim dospeljećem od tri mjeseca od datuma vrijednosti. Na dan 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016. svi oročeni depoziti, komercijalni zapisi i gotovina u blagajni u posjedu Instrumenta imali su barem rejting P-1 (ekvivalent agencije Moody's) na dan namire.

U sljedećoj tablici prikazano je stanje novca i novčanih ekvivalenata uključujući obračunane kamate (u tisućama EUR):

Najniži kratkoročni rejting	Najniži dugoročni rejting	31.12.2017.		31.12.2016.	
(ocjena agencije Moody's)	(ocjena agencije Moody's)				
P-1	Aaa	49 616	9 %	37 949	10 %
P-1	Aa2	–	0 %	46 963	13 %
P-1	Aa3	89 971	16 %	40 436	11 %
P-1	A1	143 080	26 %	100 012	28 %
P-1	A2	266 434	49 %	135 457	38 %
Ukupno		549 101	100 %	360 817	100 %

3.2.5 Kreditni rizik izvedenica

3.2.5.1 Politika kreditnog rizika za izvedenice

Kreditni rizik povezan s izvedenicama iskazuje se kao gubitak koji bi nastao za određenu ugovornu stranu kada njezina druga ugovorna strana ne bi mogla ispuniti svoje ugovorne obveze. Kreditni rizik povezan s izvedenicama ovisi o mnogim čimbenicima (poput kamatne stope i deviznog tečaja) i općenito odgovara tek malom dijelu njihove nominalne vrijednosti.

Tijekom uobičajenog poslovanja Instrument može sklopiti ugovore o razmjeni kako bi omeđio rizik određenih poslova davanja zajmova ili valutne terminske ugovore kako bi omeđio rizik svojih deviznih pozicija izraženih u valutama kojima se aktivno trguje, osim u eurima. Sve ugovore o razmjeni izvršava Europska investicijska banka s vanjskom drugom ugovornom strankom. Uvjeti ugovora o razmjeni utvrđeni su istim standardiziranim ugovorima o razmjeni (*Master Swap Agreements*) i sporazumima o osiguranju od rizika (*Credit Support Annexes*) koje potpisuju Europska investicijska banka i njezine vanjske druge ugovorne stranke.

3.2.5.2 Mjerenje kreditnog rizika izvedenica

Na sve ugovore o razmjeni koje izvršava Europska investicijska banka a odnose se na Instrument primjenjuju se isti ugovorni okvir i metodologije kao i za izvedenice koje Europska investicijska banka ugovara za vlastite potrebe. Europska investicijska banka utvrđuje prihvatljivost drugih ugovornih stranki u ugovorima o razmjeni na temelju jednakih uvjeta prihvatljivosti koje primjenjuje na svoje opće poslovanje u vezi s ugovorima o razmjeni.

Europska investicijska banka mjeri izloženost kreditnom riziku u vezi s transakcijama koje uključuju razmjenu i izvedenice primjenom pristupa neto tržišne izloženosti (*Net Market Exposure – NME*) i potencijalne buduće izloženosti (*Potential Future Exposure – PFE*) pri izvješćivanju i praćenju ograničenja. NME i PFE uključuju u cijelosti izvedenice koje se odnose na Investicijski instrument.

- U sljedećoj tablici prikazana su dospijeca međuvalutnih kamatnih ugovora o razmjeni s dodatnom raščlambom prema nominalnoj i fer vrijednosti:

Ugovori o razmjeni na dan 31.12.2017. u tisućama EUR	kraći od 1 godine	1 godinu do 5 godina	5 godina do 10 godina	dulji od 10 godina	Ukupno 2017.
Nominalna vrijednost	–	8 098	–	–	8 098
Fer vrijednost (tj. neto diskontirana vrijednost)	–	–955	–	–	–955

Ugovori o razmjeni na dan 31.12.2016. u tisućama EUR	kraći od 1 godine	1 godinu do 5 godina	5 godina do 10 godina	dulji od 10 godina	Ukupno 2016.
Nominalna vrijednost	–	7 430	–	–	7 430
Fer vrijednost (tj. neto diskontirana vrijednost)	–	–3 051	–	–	–3 051

- Instrument sklapa kratkoročne ugovore o valutnoj razmjeni („FX razmjena”) kako bi se zaštitio od valutnog rizika pri isplati zajmova u valutama koje nisu euro. Dospijeca kratkoročnih ugovora o valutnoj razmjeni iznosi najviše tri mjeseca i ti se ugovori redovito obnavljaju. Nominalna vrijednost kratkoročnih ugovora o valutnoj razmjeni iznosila je 1 500,0 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2017., u odnosu na 1 611,0 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2016. Fer vrijednost kratkoročnih ugovora o valutnoj razmjeni iznosila je 12,0 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2017., u odnosu na –15,3 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2016.
- Instrument sklapa ugovore o razmjeni kamatnih stopa kako bi se zaštitio od kamatnog rizika za isplaćene zajmove. Na dan 31. prosinca 2017. postoje dva nepodmirena ugovora o zamjeni kamatnih stopa nominalne vrijednosti 31,7 milijuna EUR (2016.: 41,2 milijuna EUR) i fer vrijednosti u iznosu od 0,3 milijuna EUR (2016.: 0,1 milijun EUR).

3.2.6 Kreditni rizik financijske imovine koja se drži do dospijeca

U sljedećoj tablici prikazano je stanje portfelja financijske imovine koja se drži do dospijeca koji se u cijelosti sastoji od trezorskih zapisa i obveznica koje su izdali ili za koje jamče Italija, Portugal i Španjolska s preostalim dospijecem od najviše tri mjeseca. Mogući su izdavači države članice EU-a te njihove agencije, banke i nebankarski subjekti. Najviši odobreni limit za svakog ovlaštenog izdavača iznosi 50 000 000 EUR (pedeset milijuna eura). I ulaganja u srednjoročne i dugoročne obveznice mogla bi biti prihvatljiva u skladu s ulagačkim smjernicama i ovisno o zahtjevima povezanim s likvidnošću.

Najniži kratkoročni rejting (ocjena agencije Moody's)	Najniži dugoročni rejting (ocjena agencije Moody's)	31.12.2017.	31.12.2016.	
P-1	Aa2	–	0 %	18 012
P-1	A1	–	0 %	30 002
P-2	Bez kreditne ocjene	–	0 %	20 025
P-2	Baa2	94 353	65 %	–
NP	Ba1	50 029	35 %	50 005
Bez kreditne ocjene	Baa2	–	0 %	51 354
Ukupno		144 382	100 %	169 398
				100 %

3.3 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti odnosi se na sposobnost subjekta da financira povećanja imovine i namiri dospjele obveze bez stvaranja neprihvatljivih gubitaka. Može se podijeliti na rizik financiranja likvidnosti i rizik tržišne likvidnosti. Rizik financiranja likvidnosti jest rizik da kreditna institucija neće biti u stanju uspješno ispuniti očekivane i neočekivane sadašnje i buduće potrebe za novčanim sredstvima, a da ne utječe na svoje redovito dnevno poslovanje ili na vlastiti financijski rezultat. Rizik tržišne likvidnosti jest rizik koji proizlazi iz nemogućnosti kreditne institucije da jednostavno napravi prijeboj pozicija (*offset*) ili eliminiira te pozicije po tržišnoj cijeni bilo zbog tržišnog poremećaja bilo zbog nedovoljne dubine tržišta.

3.3.1 Upravljanje rizikom likvidnosti

Instrument se prvenstveno financira godišnjim doprinosima država članica te priljevima koji proizlaze iz njegovih poslova. U okviru Instrumenta rizikom likvidnosti financiranja upravlja se planiranjem neto potreba likvidnosti i zahtijevanih godišnjih doprinosa država članica.

Pri izračunu godišnjih doprinosa država članica analizira se struktura isplate postojećeg i planiranog portfelja te je se cijele godine prati. Pri korekciji godišnjih zahtjeva za likvidnost u obzir se uzimaju posebni događaji poput ranije otplate, prodaje dionica ili nepodmirivanja obveza.

Kako bi dodatno umanjio rizik, Instrument drži pričuvu likvidnosti dovoljnu da u bilo kojem trenutku može pokriti predviđene gotovinske isplate, o čemu redovito izvješćuje Posudbeni odjel Europske investicijske banke. Sredstva se ulažu na tržišta novca i tržišta obveznica u obliku međubankovnih depozita i drugih kratkoročnih financijskih instrumenata uzimajući u obzir obveze Instrumenta u pogledu gotovinskih isplata. Likvidnom imovinom Instrumenta upravlja Odjel riznice EIB-a u cilju održavanja odgovarajuće likvidnosti kako bi se Instrumentu omogućilo da ispunjava svoje obveze.

U skladu s načelom razdvajanja dužnosti između operativne jedinice i jedinice za potporu, za poslove namire povezane s ulaganjem te imovine nadležna je služba planiranja i namire operativnog odjela EIB-a. Nadalje, za odobravanje drugih ugovornih stranki i ograničenja za ulaganja riznice te za praćenje tih ograničenja nadležna je Uprava za upravljanje rizikom EIB-a.

3.3.2 Mjerenje rizika likvidnosti

U tablicama u ovom odjeljku raščlanjene su financijske obveze Instrumenta prema dospjeću na temelju kriterija preostalog vremena između datuma bilance i datuma ugovorenog dospjeća (na temelju kriterija nediskontiranih novčanih tokova).

U smislu neizvedenih financijskih obveza, Instrument ima obveze u obliku neisplaćenih tranši kredita u okviru potpisanih sporazuma o zajmu, neisplaćenih tranši potpisanih upisa kapitala/sporazuma o ulaganju, odobrenih jamstava za zajmove ili namijenjenih subvencija za kamate i tehničke pomoći.

Zajmovi koje daje Instrument imaju rokove za isplatu. Isplate se međutim obavljaju u rokovima i iznosima koji odražavaju napredak temeljnih investicijskih projekata. Osim toga, zajmovi Instrumenta izvršavaju se u razmjerno nepostojanom poslovnom okruženju, stoga je raspored njihove isplate u značajnoj mjeri nesiguran.

Kapitalna ulaganja dospijevaju u trenutku kada upravitelji fondovima privatnog kapitala izdaju valjane pozive za upis kapitala u skladu s razvojem svojih ulagačkih poslova. Razdoblje povlačenja obično traje 3 godine, uz česta produljenja za jednu ili dvije godine. Neke obveze povezane s isplatom obično se nastavljaju i nakon završetka razdoblja povlačenja sve do potpunog likvidiranja osnovnih ulaganja jer povremeno likvidnost fonda možda neće biti dovoljna za pokrivanje obveza plaćanja u vezi s naknadama ili drugim rashodima.

Jamstva ne podliježu posebnim obvezama povezanim s isplatom, osim ako korisnik jamstva aktivira jamstvo. Iznos nepodmirenog jamstva smanjuje se prema planu otplate svakog zajma s jamstvom.

Odljevi gotovine za dodijeljene subvencije za kamatne stope u načelu se događaju u slučaju subvencioniranih zajmova koje EIB financira iz vlastitih sredstava. Stoga iskazani odljevi predstavljaju samo obveze povezane s tim zajmovima, a ne ukupni iznos dodijeljenih neisplaćenih subvencija za kamate. Kao i kada je riječ o zajmovima, raspored njihove isplate nesiguran je.

„Bruto nominalni odljev” dodijeljene tehničke pomoći u tablici „Profil dospjeća neizvedenih financijskih obveza” odnosi se na ukupnu neisplaćenu tranšu potpisanih ugovora o tehničkoj pomoći. Vremenski obrazac isplate u značajnoj mjeri nesiguran. Odljevi gotovine klasificirani pod „3 mjeseca ili kraće” predstavljaju iznos neplaćenih računa koji su primljeni prije datuma izvještavanja.

Obveze za neizvedene financijske obveze za koje nije definiran ugovorni datum dospjeća razvrstavaju se pod „Nedefinirano dospjeće”. Obveze za koje na datum izvještavanja postoji zabilježen zahtjev za isplatom gotovine klasificiraju se pod odgovarajuće vremensko razdoblje.

U smislu izvedenih financijskih obveza profil dospjeća predstavlja ugovorne nediskontirane bruto novčane tokove ugovora o razmjeni uključujući međuvalutnu razmjenu (CCS), međuvalutnu razmjenu kamatnih stopa (CCIRS), kratkoročne ugovore o valutnoj razmjeni i ugovore o zamjeni kamatnih stopa.

Profil dospijeća neizvedenih financijskih obveza	3 mjeseca ili kraće	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Dulje od 5 godina	Nedefiniran o dospijeće	Bruto nominalni odljev
u tisućama EUR na dan 31.12.2017.						
Odljevi za dodijeljene, ali neisplaćene zajmove	5 543	–	–	–	864 440	869 983
Odljevi za dodijeljena investicijska sredstva i upis dionica	5 039	–	–	–	316 656	321 695
Ostalo (potpisana neizdana jamstva, izdana jamstva)	–	–	–	–	82 251	82 251
Odljevi za dodijeljene subvencije za kamatne stope	1 245	–	–	–	286 066	287 311
Odljevi za dodijeljenu tehničku pomoć (TA)	1 931	–	–	–	24 720	26 651
Ukupno	13 758	–	–	–	1 574 133	1 587 891

Profil dospijeća neizvedenih financijskih obveza	3 mjeseca ili kraće	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Dulje od 5 godina	Nedefiniran o dospijeće	Bruto nominalni odljev
u tisućama EUR na dan 31.12.2016.						
Odljevi za dodijeljene, ali neisplaćene zajmove	82 405	–	–	–	819 494	901 899
Odljevi za dodijeljena investicijska sredstva i upis dionica	4 592	–	–	–	239 458	244 050
Ostalo (potpisana neizdana jamstva, izdana jamstva)	–	–	–	–	43 964	43 964
Odljevi za dodijeljene subvencije za kamatne stope	–	–	–	–	275 917	275 917
Odljevi za dodijeljenu tehničku pomoć (TA)	2 671	–	–	–	24 807	27 478
Ukupno	89 668	–	–	–	1 403 640	1 493 308

Profil dospijeća izvedenih financijskih obveza	3 mjeseca ili kraće	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Dulje od 5 godina	Bruto nominalni priljev/odljev
u tisućama EUR na dan 31.12.2017.					
CCS i CCIRS – Priljevi	7	3 144	5 122	–	8 273
CCS i CCIRS – Odljevi	–	–4 051	–5 959	–	–10 010
Kratkoročni ugovori o valutnoj razmjeni – Priljevi	1 500 000	–	–	–	1 500 000
Kratkoročni ugovori o valutnoj razmjeni – Odljevi	–1 493 987	–	–	–	–1 493 987
Kamatni ugovori o razmjeni – Priljevi	355	1 102	4 138	625	6 219
Kamatni ugovori o razmjeni – Odljevi	–	–1 502	–3 782	–556	–5 840
Ukupno	6 375	–1 307	–482	69	4 655

Profil dospijeća izvedenih financijskih obveza	3 mjeseca ili kraće	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Dulje od 5 godina	Bruto nominalni priljev/odljev
u tisućama EUR na dan 31.12.2016.					
CCS i CCIRS – Priljevi	3	2 409	5 222	–	7 634
CCS i CCIRS – Odljevi	–	–3 688	–7 377	–	–11 065
Kratkoročni ugovori o valutnoj razmjeni – Priljevi	1 611 000	–	–	–	1 611 000
Kratkoročni ugovori o valutnoj razmjeni – Odljevi	–1 636 001	–	–	–	–1 636 001
Kamatni ugovori o razmjeni – Priljevi	411	1 234	5 529	1 550	8 724
Kamatni ugovori o razmjeni – Odljevi	–	–1 962	–5 316	–1 329	–8 607
Ukupno	–24 587	–2 007	–1 942	221	–28 315

3.3.3 Dugoročna financijska imovina i obveze

U sljedećoj tablici prikazuju se knjigovodstvene vrijednosti neizvedene financijske imovine i financijskih obveza, za koje se očekuje da će biti plaćeni ili podmireni više od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja.

u tisućama EUR	31.12.2017.	31.12.2016.
Financijska imovina:		
Zajmovi i potraživanja	1 608 488	1 692 867
Financijska imovina raspoloživa za prodaju	497 539	516 884
Ostala imovina	318	141
Ukupno	2 106 345	2 209 892
Financijske obveze:		
Rezervacije za dana jamstva	549	497
Obveze prema trećim osobama	109 004	69 960
Ukupno	109 553	70 457

3.4 Tržišni rizik

Pod tržišnim rizikom smatra se rizik da će promjene tržišnih cijena i stopa, poput kamatnih stopa, cijena vlasničkih instrumenata i deviznih tečajeva utjecati na prihode subjekta ili vrijednost njegovih udjela financijskih instrumenata.

3.4.1 Kamatni rizik

Kamatni rizik nastaje iz volatilnosti gospodarske vrijednosti ili prihoda koji proizlaze iz pozicija koje donose kamate zbog nepovoljnih kretanja kamatnih stopa.

Na Instrument izravno ne utječe fluktuacija njegove ekonomske vrijednosti ili cjenovna neusklađenost među različitim imovinom, obvezama i instrumentima za zaštitu od rizika jer i. nema izravnih troškova posudbe ili obveza koje nose kamate i ii. Instrument prihvaća učinak kamatne fluktuacije na prihode od svojih ulaganja.

Instrument mjeri osjetljivost svojeg portfelja zajmova i s njim povezanih ugovora za zaštitu od rizika na mikrorazini u odnosu na kamatne fluktuacije izračunom vrijednosti baznog boda (*Basis Point Value*, BPV).

Postupkom izračuna BPV-a mjeri se povećanje ili smanjenje neto sadašnje vrijednosti relevantnog portfelja na temelju povećanja kamatnih stopa za 1 bazni bod (0,01 %) pri određenim razredima ročnosti: „tržište novca – do jedne godine“, „vrlo kratko – 2 do 3 godine“, „kratko – 4 do 6 godina“, „srednje – 7 do 11 godina“ „dugo – 12 do 20 godina“ ili „vrlo dugo – dulje od 21 godine“.

Da bi se odredila neto sadašnja vrijednost novčanih tokova zajmova izraženih u eurima, Instrument upotrebljava EIB-ovu baznu krivulju financiranja u eurima (krivulja razmjene kamata u eurima prilagođena prema marži koju za financiranje plaća EIB). EIB-ova krivulja financiranja u američkim dolarima (USD) koristi se za izračun neto sadašnje vrijednosti novčanih tokova zajmova izraženih u američkim dolarima. Neto sadašnja vrijednost novčanih tokova zajmova izraženih u valutama za koje nije dostupna pouzdana i potpuna diskontna krivulja određuje se primjenom EIB-ove bazne krivulje financiranja u eurima kao zamjene.

Za izračun neto sadašnje vrijednosti ugovora za zaštitu od rizika na mikro razini Instrument se koristi krivuljom razmjene kamata u eurima za novčane tokove izražene u eurima i krivuljom financiranja u dolarima za novčane tokove izražene u američkim dolarima.

Kako je prikazano u sljedećoj tablici, neto sadašnja vrijednost portfelja zajmova, uključujući ugovore za zaštitu od rizika na mikrorazini, na dan 31. prosinca 2017. smanjila bi se za 488 tisuća EUR (na dan 31. prosinca 2016.: smanjenje za 516 tisuća EUR) ako se sve relevantne kamatne stope istodobno paralelno pomaknu prema gore za 1 bazni bod.

Vrijednost baznog boda u tisućama EUR	Novac Tržište	Vrlo kratko	Kratko	Srednje	Dugo	Vrlo dugo	Ukupno
Na dan 31.12.2017.	1 godina	2 do 3 godine	4 do 6 godina	7 do 11 godina	12 do 20 godina	21 godinu	
Ukupna osjetljivost zajmova i ugovora za zaštitu od rizika na mikrorazini	-49	-96	-159	-168	-16	-	-488

Vrijednost baznog boda u tisućama EUR	Novac Tržište	Vrlo kratko	Kratko	Srednje	Dugo	Vrlo dugo	Ukupno
Na dan 31.12.2016.	1 godina	2 do 3 godine	4 do 6 godina	7 do 11 godina	12 do 20 godina	21 godinu	
Ukupna osjetljivost zajmova i ugovora za zaštitu od rizika na mikrorazini	-46	-101	-164	-175	-30	-	-516

3.4.2 Valutni rizik

Valutni rizik za Instrument je rizik gubitka dohoda ili ekonomske vrijednosti zbog nepovoljnih kretanja deviznih tečajeva.

S obzirom na referentnu računovodstvenu valutu (EUR za Instrument), Instrument je izložen valutnom riziku kad god postoji valutna neusklađenost između njegove imovine i obveza u nerefereentnoj računovodstvenoj valuti. Valutni rizik uključuje i posljedice neočekivanih i nepovoljnih promjena vrijednosti budućih novčanih tokova u nerefereentnoj računovodstvenoj valuti, npr. kamata i plaćanja dividendi prouzročenih fluktuacijom deviznog tečaja.

3.4.2.1 Valutni rizik i imovina u riznici

Imovina u riznici Instrumenta izražena je u eurima ili u američkim dolarima.

Valutni rizik omeđuje se promptnim ili terminskim transakcijama, valutnim razmjena ili međuvalutnim razmjena. Kada to smatra potrebnim i primjerenim, Odjel riznice EIB-a može, u skladu s politikom EIB-a, upotrijebiti sve druge instrumente kojima se osigurava zaštita od tržišnih rizika nastalih u okviru financijskih djelatnosti Instrumenta.

3.4.2.2 Valutni rizik i poslovi koje financira ili za koje jamči Instrument

Doprinosi država članica Instrumentu isplaćuju se u eurima. Poslovi koje financira ili za koje jamči Instrument kao i subvencije za kamatne stope mogu biti izraženi u eurima, američkim dolarima ili nekoj drugoj dopuštenoj valuti.

Izloženost valutnom riziku (u odnosu na referentnu valutu – euro) nastaje uvijek kada se ne omeđi rizik transakcija izraženih u drugim valutama. U nastavku su navedene smjernice Instrumenta za zaštitu od valutnog rizika.

3.4.2.2.1 Zaštita poslova izraženih u američkim dolarima od rizika

Valutni rizik koji nastaje pri poslovima Instrumenta izraženima u američkim dolarima osigurava se skupno upotrebom ugovora o valutnoj razmjeni USD/EUR, koji se obnavljaju i pri kojima se iznos usklađuje u redovitim razdobljima. Upotreba ugovora o razmjeni ima dvostruku svrhu. S jedne strane ostvaruje se potrebna likvidnost za nove isplate (zajmove i vlasnički kapital), a s druge se strane osigurava zaštita od valutnog rizika na makro razini.

Na početku svakog razdoblja na temelju planiranih ili očekivanih priljeva/isplata procjenjuju se novčani tokovi koji se u sljedećem razdoblju trebaju primiti ili isplatiti u američkim dolarima. Zatim se dospjeli poslovi valutne razmjene obnavljaju, a njihov se iznos korigira kako bi pokrio barem predviđene potrebe za likvidnošću u američkim dolarima u sljedećem razdoblju.

- Ako pozicija u američkim dolarima prijeđe relevantna ograničenja, mjesečno se zaštićuje promptnim ili terminskim poslovima.

- Neočekivani manjkovi likvidnosti u američkim dolarima nastali tijekom razdoblja predviđenog za obnavljanje pokrivaju se *ad hoc* valutnim ugovorima o razmjeni, a viškovi likvidnosti ulažu se u imovinu u riznici ili pretvaraju u eure ako su posljedica povećanja pozicije u stranim valutama.

3.4.2.2.2. Zaštita od rizika poslova izraženih u valutama različitim od eura ili američkog dolara

- Poslovi Instrumenta izraženi u valutama koje nisu euro ili američki dolar štite se od rizika međ valutnim kamatnim ugovorima o razmjeni s jednakim financijskim profilom kao i dotični zajam, uz uvjet da postoji operativno tržište ugovora o razmjeni.
- Instrument ima poslove izražene u valutama za koje mogućnosti zaštite nisu učinkovito dostupne ili su dostupne uz velik trošak. Ti su poslovi u lokalnim valutama, ali se namiruju u eurima ili američkim dolarima. Okvir Instrumenta za financijski rizik, koji je Odbor Instrumenta odobrio 22. siječnja 2015. nudi mogućnost zaštite od izloženosti valutnom riziku u lokalnim valutama koje pokazuju znatnu pozitivnu korelaciju s američkim dolarom, po sintetičkoj metodi preko izvedenica izraženih u američkim dolarima. O lokalnim valutama koje su zaštićene po sintetičkoj metodi izvedenicama u američkim dolarima izvješćuje se u odjeljku 3.4.2.2.3. pod stavkom „Lokalne valute (sintetički zaštićene)”, a o lokalnim valutama bez sintetičke zaštite u američkim dolarima izvješćuje se u istoj tablici pod stavkom „Lokalne valute (bez sintetičke zaštite)”.

3.4.2.2.3 Pozicija u stranim valutama (u tisućama EUR)

U tablicama u ovoj bilješki prikazana je pozicija Instrumenta u stranim valutama.

Pozicija u stranim valutama prikazana je u tablicama u nastavku u skladu s politikama rizika Instrumenta (kako je opisano u okviru Instrumenta za financijski rizik). U skladu s politikama rizika pozicija u stranim valutama temelji se na računovodstvenim iznosima te je definirana kao ravnoteža između odabrane imovine i obveza. Odabiru se imovina i obveze definirane u poziciji u stranim valutama u skladu s politikama rizika kako bi se osiguralo da će se primljena zarada pretvarati u valutu izvješćivanja (EUR) tek kad se primi.

Neostvarena dobit/gubici i umanjenje financijske imovine raspoložive za prodaju uključeni su u poziciju u stranim valutama u skladu s politikama rizika, kao i umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja. Izvedenice uključene u poziciju u stranim valutama u skladu s politikama rizika razmatraju se prema svojoj nominalnoj, a ne fer vrijednosti u cilju njihova usklađivanja sa zadržanom vrijednošću imovine, koja se razmatra i na razini nominalne vrijednosti prilagođene za umanjenje vrijednosti zajmova.

U tablicama u nastavku preostali dio imovine i obveza, koji uključuje uglavnom prispjeće kamata na zajmove, izvedenice i subvencije prikazan je kao „pozicija u stranim valutama koja nije obuhvaćena politikama rizika”.

Na dan 31. prosinca 2017.		Imovina i obveze		Obveze i nepredviđene obveze
Valute	Pozicija u stranim valutama u skladu s politikama rizika	Pozicija u stranim valutama koja nije obuhvaćena politikama rizika	Bilanca pozicije u stranim valutama	
USD	-206 535	6 087	-200 448	377 994
<i>Lokalne valute (sintetički zaštićene)*</i>				
KES	88 532	2 854	91 386	–
TZS	98 722	1 820	100 542	–
DOP	37 785	1 494	39 279	–
TZS	52 653	1 505	54 158	–
RWF	32 714	354	33 068	–
<i>Lokalne valute (bez sintetičke zaštite)*</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW, BWP	30 802	183	30 985	–
Ukupno valute koje nisu EUR	134 673	14 297	148 970	377 994
EUR	–	2 688 497	2 688 497	1 278 511
Ukupno EUR i valute koje nisu EUR	134 673	2 702 794	2 837 467	1 656 505

* Vidjeti odjeljak 3.4.2.2.2. za objašnjenja o sintetičkoj zaštiti.

Na dan 31. prosinca 2016.		Imovina i obveze		Obveze i nepredviđene obveze
Valute	Pozicija u stranim valutama u skladu s politikama rizika	Pozicija u stranim valutama koja nije obuhvaćena politikama rizika	Bilanca pozicije u stranim valutama	
USD	-258 496	7 578	-250 918	282 991
<i>Lokalne valute (sintetički zaštićene)*</i>				
KES	117 881	3 869	121 751	–
TZS	97 116	1 931	99 046	–
DOP	52 553	2 013	54 566	–
TZS	36 776	1 077	37 854	–
RWF	22 258	194	22 452	–
<i>Lokalne valute (bez sintetičke zaštite)*</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW	22 534	252	22 786	246
Ukupno valute koje nisu EUR	90 622	16 914	107 537	283 237
EUR	–	2 591 845	2 591 845	1 241 229
Ukupno EUR i valute koje nisu EUR	90 622	2 608 759	2 699 382	1 524 466

3.4.2.3 Analiza osjetljivosti na promjenu deviznih tečajeva

Na dan 31. prosinca 2017. deprecijacijom eura za 10 % u odnosu na druge valute uzrokovalo bi se povećanje sredstava davatelja u iznosu od 16,6 milijuna EUR (31. prosinca 2016.: 12,0 milijuna EUR). Aprecijacijom eura za 10 % u odnosu na druge valute uzrokovalo bi se povećanje sredstava davatelja u iznosu od 13,6 milijuna EUR (31. prosinca 2016.: 9,9 milijuna EUR).

3.4.2.4 Stope konverzije

Za izradu bilance na dan 31. prosinca 2017. i na dan 31. prosinca 2016. primijenjene su sljedeće stope konverzije:

	31. prosinca 2017.	31. prosinca 2016.
Valute izvan EU-a		
Bocvanska pula (BWP)	11,7512	11,2657
Dominikanski peso (DOP)	57,1465	48,7476
Fidžijski dolar (FJD)	2,4186	2,1969
Haićanski gourde (HTG)	75,69	68,78
Kenijski šiling (KES)	123,7	108,06
Mauritanska ouguiya (MRO)	422,36	375,79
Mauricijska rupija (MUR)	40,07	37,85
Mozambijski metikal (MZN)	70,09	75,25
Ruandski franak (RWF)	1 003,37	856,80
Tanzanijski šiling (TZS)	2 681,78	2 296,99
Ugandski šiling (UGX)	4 357,00	3 805,00
Američki dolar (USD)	1,1993	1,0541
CFA franak (XAF/XOF)	655,957	655,957
Južnoafrički rand (ZAR)	14,8054	14,457
Zambijska kvača (ZMW)	11,965	10,4653

3.4.3 Rizik povezan s promjenom cijene vlasničkih instrumenata

Rizik povezan s promjenom cijene vlasničkih instrumenata rizik je smanjenja fer vrijednosti vlasničkih ulaganja kao posljedice promjena razina cijena vlasničkih instrumenata i/ili vrijednosti pojedinačnih vlasničkih ulaganja.

Izloženost Instrumenta riziku povezanim s promjenom cijene vlasničkih instrumenata posljedica je izravnih vlasničkih ulaganja i ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala.

Vrijednost pozicija u vlasničkim instrumentima koji ne kotiraju na burzi nije smjesta dostupna za potrebe stalnog praćenja i kontrole. Za te pozicije najbolji dostupni pokazatelji uključuju cijene izračunane bilo kojom odgovarajućom metodom vrednovanja.

Učinak na sredstva davatelja u okviru Instrumenta (kao posljedica promjene fer vrijednosti portfelja vlasničkih ulaganja raspoloživih za prodaju) zbog promjene vrijednosti pojedinačnih vlasničkih ulaganja i ulaganja poduzetničkog kapitala od +/-10 %, pri čemu su sve ostale varijable nepromijenjene, iznosi 49,8 milijuna EUR, odnosno –49,8 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2017. (51,7 milijuna EUR, odnosno –51,7 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2016.).

4. Fer vrijednosti financijskih instrumenata

4.1 Računovodstvene klasifikacije i fer vrijednosti

U sljedećoj tablici prikazane su knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza uključujući njihove razine u hijerarhiji fer vrijednosti. One ne obuhvaćaju informacije o fer vrijednosti za financijsku imovinu i financijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti ako je knjigovodstvena vrijednost razumna aproksimacija fer vrijednosti.

Na dan 31. prosinca 2017.	Knjigovodstvena vrijednost						Fer vrijednost			
	Sredstva namijenjena trgovanju	Sredstva raspoloživa za prodaju	Novac, zajmovi i potraživanja	Sredstva koja se drže do dospijeca	Ostale financijske obveze	Ukupno	Razina 1.	Razina 2.	Razina 3.	Ukupno
Financijska imovina koja je prenesena po fer vrijednosti:										
Izvedeni financijski instrumenti	12 521	–	–	–	–	12 521	–	12 521	–	12 521
Fondovi poduzetničkog kapitala	–	420 104	–	–	–	420 104	–	–	420 104	420 104
Izravna vlasnička ulaganja	–	77 435	–	–	–	77 435	24 458	–	52 977	77 435
Ukupno	12 521	497 539	–	–	–	510 060	24 458	12 521	473 081	510 060
Financijska imovina koja nije prenesena po fer vrijednosti:										
Novac i novčani ekvivalenti	–	–	549 101	–	–	549 101	–	–	–	–
Zajmovi i potraživanja	–	–	1 666 725	–	–	1 666 725	–	1 852 507	–	1 852 507
Iznosi potraživanja od davatelja	–	–	150 000	–	–	150 000	–	–	–	–
Obveznice	–	–	–	144 382	–	144 382	144 382	–	–	144 382
Ostala imovina	–	–	4 385	–	–	4 385	–	–	–	–
Ukupno	–	–	2 370 211	144 382	–	2 514 593	144 382	1 852 507	–	1 996 889
Ukupna financijska imovina	12 521	497 539	2 370 211	144 382	–	3 024 653				
Financijske obveze prenesene po fer vrijednosti:										
Izvedeni financijski instrumenti	–1 153	–	–	–	–	–1 153	–	–1 153	–	–1 153
Ukupno	–1 153	–	–	–	–	–1 153	–	–1 153	–	–1 153
Financijske obveze koje nisu prenesene po fer vrijednosti:										
Rezervacije za dana jamstva	–	–	–	–	–484	–484				
Obveze prema trećim osobama	–	–	–	–	–157 285	–157 285				
Ostale obveze	–	–	–	–	–2 462	–2 462				
Ukupno	–	–	–	–	–160 231	–160 231				
Ukupne financijske obveze	–1 153	–	–	–	–160 231	–161 384				

4. Fer vrijednosti financijskih instrumenata (nastavak)

4.1 Računovodstvene klasifikacije i fer vrijednosti (nastavak)

Na dan 31. prosinca 2016. u tisućama EUR	Knjigovodstvena vrijednost						Fer vrijednost			
	Sredstva namijenjen a trgovanju	Sredstva raspoloživa za prodaju	Novac, zajmovi i potraživanja	Sredstva koja se drže do dospijeca	Ostale financijske obveze	Ukupno	Razina 1.	Razina 2.	Razina 3.	Ukupno
Financijska imovina koja je prenesena po fer vrijednosti:										
Izvedeni financijski instrumenti	6 920	–	–	–	–	6 920	–	6 920	–	6 920
Fondovi poduzetničkog kapitala	–	437 788	–	–	–	437 788	–	–	437 788	437 788
Izravna vlasnička ulaganja	–	79 096	–	–	–	79 096	22 880	–	56 216	79 096
Ukupno	6 920	516 884	–	–	–	523 804	22 880	6 920	494 004	523 804
Financijska imovina koja nije prenesena po fer vrijednosti:										
Novac i novčani ekvivalenti	–	–	360 817	–	–	360 817				
Zajmovi i potraživanja	–	–	1 729 380	–	–	1 729 380	–	1 951 786	–	1 951 786
Iznosi potraživanja od davatelja	–	–	86 395	–	–	86 395	–	–	–	–
Obveznice	–	–	–	169 398	–	169 398	120 123	48 031	–	168 154
Ostala imovina	–	–	345	–	–	345	–	–	–	–
Ukupno	–	–	2 176 937	169 398	–	2 346 335	120 123	1 999 817	–	2 119 940
Ukupna financijska imovina	6 920	516 884	2 176 937	169 398	–	2 870 139				
Financijske obveze prenesene po fer vrijednosti:										
Izvedeni financijski instrumenti	–25 189	–	–	–	–	–25 189	–	–25 189	–	–25 189
Ukupno	–25 189	–	–	–	–	–25 189	–	–25 189	–	–25 189
Financijske obveze koje nisu prenesene po fer vrijednosti:										
Rezervacije za dana jamstva	–	–	–	–	–625	–625				
Obveze prema trećim osobama	–	–	–	–	–116 114	–116 114				
Ostale obveze	–	–	–	–	–2 546	–2 546				
Ukupno	–	–	–	–	–119 285	–119 285				
Ukupne financijske obveze	–25 189	–	–	–	–119 285	–144 474				

4.2 Mjerenje fer vrijednosti

4.2.1 Metode procjene i bitni ulazni podaci koji se ne mogu iščitati s tržišta

U tablici u nastavku navedeni su podaci o tehnikama procjene i bitnim ulaznim podacima koji se ne mogu iščitati s tržišta koji se upotrebljavaju u mjerenju financijskih instrumenata, kategorizirani kao razina 2. i razina 3. u hijerarhiji fer vrijednosti:

Metoda procjena	Bitni ulazni podaci koji se ne mogu iščitati s tržišta	Odnos ulaznih podataka koji se ne mogu iščitati s tržišta i mjerenja fer vrijednosti
Financijska imovina prenesena po fer vrijednosti		
Izvedeni financijski instrumenti	Diskontirani novčani tok: budući novčani tokovi procjenjuju se na temelju terminskih deviznih tečajeva/kamatnih stopa (iz vidljivih terminskih deviznih tečajeva i krivulja prinosa na kraju izvještajnog razdoblja) i ugovornih terminskih/kamatnih stopa diskontiranih po stopama koje odražavaju kreditni rizik različitih drugih ugovornih stranki.	Ne primjenjuje se.
Fond poduzetničkog kapitala	Metoda ispravka neto imovine: fer vrijednost utvrđuje se primjenom postotka vlasništva Instrumenta u odnosnom sredstvu na neto vrijednost imovine koja se ogleda u najnovijem izvješću prilagođenom za novčane tokove, ili, ako je dostupna, primjenom precizne vrijednosti udjela na isti datum, koju je podnio predmetni upravitelj fonda. Kako bi se premostio interval između posljednje dostupne neto vrijednosti imovine (NAV) i izvještaja na kraju godine, provodi se postupak pregleda naknadnog događaja, a ako je potrebno, iskazana neto vrijednost imovine korigira se.	Korekcija za vrijeme koje je proteklo između posljednjeg datuma izvještavanja za fond poduzetničkog kapitala i datuma mjerenja, uzimajući u obzir: rashode poslovanja i naknade za upravljanje, naknadne promjene fer vrijednosti predmetne imovine fonda poduzetničkog kapitala, dodatne stečene obveze, promjene na tržištu ili druge promjene gospodarskih uvjeta.
Izravna vlasnička ulaganja	Korigirana neto imovina.	Korekcija za vrijeme koje je proteklo između posljednjeg datuma izvještavanja predmeta ulaganja i datuma mjerenja, uzimajući u obzir: rashode poslovanja, naknadne promjene fer vrijednosti predmetne imovine predmeta ulaganja, dodatne stečene obveze, promjene na tržištu ili druge promjene gospodarskih uvjeta, povećanje kapitala, prodaju/promjenu kontrole.
	Diskont za nedostatak utrživosti (likvidnosti) koji se određuje pozivanjem na cijene prethodnih transakcija za slične dionice u istoj zemlji/regiji, u rasponu od 5 do 30 %.	Što je duže razdoblje između datuma mjerenja fer vrijednosti i posljednjeg datuma izvještavanja predmeta ulaganja, veća je i korekcija za proteklo vrijeme.
		Što je viši diskont utrživosti, to je fer vrijednost manja.

Financijska imovina koja nije prenesena po fer vrijednosti

Zajmovi i potraživanja	Diskontirani novčani tokovi: u okviru modela procjene upotrebljavaju se ugovorni novčani tokovi koji ovise o nepojavlivanju neispunjavanja obveza od strane dužnika i ne uzimaju u obzir vrijednosti kolaterala ili scenarije ranije otplate. Kako bi se dobila neto sadašnja vrijednost (NPV) zajmova, zadržani model diskontira ugovorne novčane tokove svakog zajma upotrebom korigirane krivulje tržišnog diskonta. Neto sadašnja vrijednost pojedinačnog zajma potom se korigira kako bi se u obzir uzeo relevantni povezani Očekivani gubitak. Rezultati se potom zbrajaju kako bi se dobila fer vrijednost Zajmova i potraživanja.	Ne primjenjuje se.	Ne primjenjuje se.
Financijska imovina koja se drži do dospelja	Diskontirani novčani tokovi.	Ne primjenjuje se.	Ne primjenjuje se.

S primjenom standarda MSFI 13 prilagodbe procjene uključuju se u fer vrijednost izvedenica na dan 31. prosinca 2017. i 31. prosinca 2016., a to su konkretno:

- Prilagodbe kreditnog vrednovanja (CVA) koje odražavaju kreditni rizik druge ugovorne strane po transakcijama izvedenicama i iznose –38 tisuća EUR na dan 31. prosinca 2017. i –76,4 tisuća EUR na dan 31. prosinca 2016.
- Prilagodbe debitnog vrednovanja (DVA) koje odražavaju vlastiti kreditni rizik po transakcijama izvedenicama iznose +29,5 tisuća EUR na dan 31. prosinca 2017. i +42,9 tisuća EUR na dan 31. prosinca 2016.

4.2.2 Prijenosi između razine 1. i razine 2.

Politika je Instrumenta da se prijenosi između razina priznaju od datuma događaja ili promjene u okolnostima koje su dovele do prijenosa.

U 2017. i 2016. u okviru Instrumenta nije bilo prijenosa s razine 1. na razinu 2. ni s razine 2. na razinu 1. hijerarhije fer vrijednosti.

4.2.3 Fer vrijednosti razine 3.

Usklađivanje fer vrijednosti razine 3.

Tablice u nastavku prikazuju promjene u instrumentima razine 3. za godinu koja je završila 31. prosinca 2017. i godinu koja je završila 31. prosinca 2016.:

u tisućama EUR	Financijska imovina raspoloživa za prodaju
Stanje na dan 1. siječnja 2017.	494 004
Dobici ili gubici uključeni u račun dobiti ili gubitka:	
– neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	2 711
– umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	–22 024
Ukupno	–19 313
Dobici ili gubici uključeni u ostale sveobuhvatne prihode	
– neto promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	–17 592
Ukupno	–17 592
Isplate	62 660
Otplate	–44 568
Otpisi	–2 110
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	473 081

u tisućama EUR	Financijska imovina raspoloživa za prodaju
Stanje na dan 1. siječnja 2016.	419 175
Dobici ili gubici uključeni u račun dobiti ili gubitka:	
– neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	–6 504
– umanjenje vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	–2 493
Ukupno	–8 997
Dobici ili gubici uključeni u ostale sveobuhvatne prihode	
– neto promjena fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	–24 628
Ukupno	–24 628
Isplate	153 986
Otplate	–37 978

Otpisi	-7 554
Stanje na dan 31. prosinca 2016.	494 004

Tijekom 2017. i 2016. u okviru Instrumenta nije bilo prijelaza s razine 3. ili na razinu 3. hijerarhije fer vrijednosti.

Analiza osjetljivosti

Kad bi se na dan izvještavanja jedan od bitnih ulaznih podataka koji se ne mogu iščitati s tržišta koji se upotrebljavaju za mjerenje fer vrijednosti fondova poduzetničkog kapitala i izravnih vlasničkih ulaganja promijenio za +/- 10 posto a ostali ulazni podaci ostali konstantni, to bi imalo sljedeći utjecaj na ostale sveobuhvatne prihode:

Na dan 31. prosinca 2017. (u tisućama EUR)	Fer vrijednost	
	Povećanje	Smanjenje
Izravna vlasnička ulaganja	–	–

Na dan 31. prosinca 2016. (u tisućama EUR)	Fer vrijednost	
	Povećanje	Smanjenje
Izravna vlasnička ulaganja	10	–10
Ukupno	10	–10

5. Novac i novčani ekvivalenti (u tisućama EUR)

Novac i novčani ekvivalenti sastoje se od sljedećega:

	31.12.2017.	31.12.2016.
Novac u blagajni	166 445	51 462
Oročeni depoziti	367 653	259 337
Komercijalni zapisi	15 003	50 018
Novac i novčani ekvivalenti u izvještaju o financijskom stanju	549 101	360 817
Obračunane kamate	68	5.
Novac i novčani ekvivalenti u izvještaju o novčanom toku	549 169	360 822

6. Izvedeni financijski instrumenti (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice izvedenih financijskih instrumenata koji su klasificirani kao sredstva namijenjena trgovanju sljedeće:

Na dan 31. prosinca 2017.	Fer vrijednost		Nominalna vrijednost
	Imovina	Obveze	
Međuvalutni kamatni ugovori o razmjeni	149	–1 105	8 098
Kamatni ugovori o razmjeni	393	–48	31 711
FX razmjena	11 979	–	1 500 000
Ukupno izvedeni financijski instrumenti	12 521	–1 153	1 539 809

Na dan 31. prosinca 2016.	Fer vrijednost		Nominalna vrijednost
	Imovina	Obveze	
Međuvalutni kamatni ugovori o razmjeni	–	–3 051	7 430
Kamatni ugovori o razmjeni	388	–335	41 233
FX razmjena	6 532	–21 803	1 611 000
Ukupno izvedeni financijski instrumenti	6 920	–25 189	1 659 663

7. Zajmovi i potraživanja (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice zajmova i potraživanja sljedeće:

	Globalni zajmovi (*)	Nadređeni zajmovi	Podređeni zajmovi	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 1. siječnja 2017.	994 527	764 339	71 563	1 830 429
Isplate	305 059	63 603	–	368 662
Otpisi	–3 257	–6 138	–	–9 395
Otplate	–162 361	–91 125	–	–253 486
Kapitalizirane kamate	–	–	–	–
Tečajne razlike	–128 874	–43 180	–9 017	–181 071
Nominalna vrijednost na dan 31. prosinca 2017.	1 005 094	687 499	62 546	1 755 139
Umanjenje vrijednosti na dan 1. siječnja 2017.	–18 185	–28 294	–71 161	–117 640
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima	–5 105	–11 572	–	–16 677
Otpisi	3 257	6 138	–	9 395
Ukidanje umanjenja vrijednosti	2 204	3 752	–	5 956
Tečajne razlike	914	3 234	8 615	12 763
Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2017.	–16 915	–26 742	–62 546	–106 203
Amortizirani trošak	–3 802	–3 408	–	–7 210
Kamata	15 122	9 877	–	24 999
Zajmovi i potraživanja na dan 31. prosinca 2017.	999 499	667 226	–	1 666 725

	Globalni zajmovi (*)	Nadređeni zajmovi	Podređeni zajmovi	Ukupno
Nominalna vrijednost na dan 1. siječnja 2016.	661 792	818 007	160 555	1 640 354
Isplate	476 685	51 691	–	528 376
Otpisi	–	–109	–31 189	–31 298
Otplate	–178 282	–107 259	–65 927	–351 468
Kapitalizirane kamate	–	–	7 183	7 183
Tečajne razlike	34 332	2 009	941	37 282
Nominalna vrijednost na dan 31. prosinca 2016.	994 527	764 339	71 563	1 830 429
Umanjenje vrijednosti na dan 1. siječnja 2016.	–9 403	–22 445	–159 198	–191 046
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima	–8 794	–11 999	–	–20 793
Otpisi	–	109	31 189	31 298
Ukidanje umanjenja vrijednosti	360	6 100	58 698	65 158
Tečajne razlike	–348	–59	–1 850	–2 257
Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2016.	–18 185	–28 294	–71 161	–117 640
Amortizirani trošak	–3 906	–3 682	–	–7 588
Kamata	14 807	9 371	1	24 179
Zajmovi i potraživanja na dan 31. prosinca 2016.	987 243	741 734	403	1 729 380

(*) uključujući ugovore o zastupanju

8. Financijska imovina raspoloživa za prodaju (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice financijske imovine raspoložive za prodaju sljedeće:

	Fondovi poduzetničkog kapitala	Izravna vlasnička ulaganja	Ukupno
Troškovi na dan 1. siječnja 2017.	331 253	72 636	403 889
Isplate	62 660	–	62 660
Povrati/prodaja	–41 678	–2 890	–44 568
Otpisi	–437	–1 673	–2 110
Tečajne razlike na povrate/prodaju	1 600	55	1 655
Troškovi na dan 31. prosinca 2017.	353 398	68 128	421 526
Neostvorena dobit ili gubitak na dan 1. siječnja 2017.	129 427	13 457	142 884
Neto promjena neostvorene dobiti ili gubitka	–18 242	1 174	–17 068
Neostvorena dobit ili gubitak na dan 31. prosinca 2017.	111 185	14 631	125 816
Umanjenje vrijednosti na dan 1. siječnja 2017.	–22 892	–6 997	–29 889
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima tijekom godine	–22 024	–	–22 024
Otpisi	437	1 673	2 110
Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2017.	–44 479	–5 324	–49 803
Financijska imovina raspoloživa za prodaju na dan 31. prosinca 2017.	420 104	77 435	497 539
	Fondovi poduzetničkog kapitala	Izravna vlasnička ulaganja	Ukupno
Troškovi na dan 1. siječnja 2016.	267 331	22 979	290 310
Isplate	101 323	52 663	153 986
Povrati/prodaja	–37 948	–30	–37 978
Otpisi	–4 594	–2 960	–7 554
Tečajne razlike na povrate/prodaju	5 141	–16	5 125
Troškovi na dan 31. prosinca 2016.	331 253	72 636	403 889
Neostvorena dobit ili gubitak na dan 1. siječnja 2016.	153 901	10 092	163 993
Neto promjena neostvorene dobiti ili gubitka	–24 474	3 365	–21 109
Neostvorena dobit ili gubitak na dan 31. prosinca 2016.	129 427	13 457	142 884
Umanjenje vrijednosti na dan 1. siječnja 2016.	–25 029	–9 921	–34 950
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima tijekom godine	–2 457	–36	–2 493
Otpisi	4 594	2 960	7 554
Umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2016.	–22 892	–6 997	–29 889
Financijska imovina raspoloživa za prodaju na dan 31. prosinca 2016.	437 788	79 096	516 884

9. Iznosi potraživanja od davatelja (u tisućama EUR)

Iznosi potraživanja od davatelja u potpunosti se sastoje od doprinosa država članica koji su pozvani, ali nisu plaćeni.

10. Financijska imovina koja se drži do dospijea (u tisućama EUR)

Portfelj financijske imovine koja se drži do dospijea sastoji se od uvrštenih obveznica s preostalim dospijecom kraćim od tri mjeseca na dan izvještavanja. U sljedećoj tablici prikazana su gibanja portfelja financijske imovine koja se drži do dospijea:

Stanje na dan 1. siječnja 2017.	169 398
Stjecanja	1 084 149
Dospijea	-1 109 563
Promjena u amortizaciji premije/diskonta	-59
Promjena u obračunanim kamatama	457
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	144 382
Stanje na dan 1. siječnja 2016.	228 521
Stjecanja	1 159 704
Dospijea	-1 219 953
Promjena u amortizaciji premije/diskonta	-87
Promjena u obračunanim kamatama	1 213
Stanje na dan 31. prosinca 2016.	169 398

11. Ostala imovina (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice ostale imovine sljedeće:

	31.12.2017.	31.12.2016.
Potraživanja od EIB-a	4 117	1
Financijska jamstva	268	344
Ukupno ostala imovina	4 385	345

12. Odgođeni prihodi (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice odgođenih prihoda sljedeće:

	31.12.2017.	31.12.2016.
Odgođene subvencije za kamatne stope	24 895	25 884
Odgođene provizije za zajmove i potraživanja	907	399
Ukupno odgođeni prihodi	25 802	26 283

13. Rezervacije za izdana jamstva (u tisućama EUR)

Iznos rezervacija za izdana jamstva priznaje se upotrebom najbolje procjene rashoda potrebnih za podmirivanje svih tekućih financijskih obveza koje proizlaze iz jamstva i predstavljaju zbroj:

- početno priznatih iznosa umanjenih, po potrebi, za kumulativnu amortizaciju priznatu u skladu s MRS-om 18 Prihodi i
- viška nad gornjim iznosima, izmjerenog u skladu s MRS-om 37 Rezervacije, nepredviđene obveze i nepredviđena imovina.

	2017.	2016.
Stanje na dan 1. siječnja	625	–
Umanjenje vrijednosti iskazano u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostalim sveobuhvatnim prihodima	65	242
Upotrijebljeno	–206	–
Prijenos iz „drugih obveza”, financijska jamstva	–	383
Stanje na dan 31. prosinca	484	625

14. Obveze prema trećim osobama (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice obveza prema trećim osobama sljedeće:

	31.12.2017.	31.12.2016.
Neto obveze EIB-u za opće administrativne rashode	45 105	43 483
Ostale obveze prema EIB-u	580	–
Neisplaćene subvencije za kamatne stope i tehničku pomoć koje su obveze prema državama članicama	111 600	72 631
Ukupne obveze prema trećim osobama	157 285	116 114

15. Ostale obveze (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice ostalih obveza sljedeće:

	31.12.2017.	31.12.2016.
Otplate zajmova primljene unaprijed	1 986	2 081
Odgođeni prihod od subvencija za kamate	436	458
Financijska jamstva	40	7
Ukupne ostale obveze	2 462	2 546

16. Pozvani doprinosi država članica (u tisućama EUR)

Države članice	Doprinos Instrumentu	Doprinos za subvencije za kamatne stope i tehničku pomoć	Ukupni doprinos	Pozvani doprinosi koji još nisu uplaćeni
Austrija	65 597	8 387	73 984	3 615
Belgija	96 872	12 340	109 212	5 295
Bugarska	644	266	910	210
Cipar	414	171	585	135
Češka	2 346	969	3 315	765
Danska	53 220	6 875	60 095	3 000
Estonija	230	95	325	75
Finska	37 206	4 920	42 126	2 205
Francuska	589 781	72 062	661 843	29 325
Njemačka	574 815	72 516	647 331	30 750
Grčka	32 475	4 589	37 064	2 205
Mađarska	2 530	1 045	3 575	825
Irska	16 939	2 620	19 559	1 365
Italija	317 104	42 453	359 557	19 290
Latvija	322	133	455	105
Litva	552	228	780	180
Luksemburg	7 207	930	8 137	405
Malta	138	57	195	45
Nizozemska	129 685	16 715	146 400	7 275
Poljska	5 980	2 470	8 450	1 950
Portugal	25 243	3 579	28 822	1 725
Rumunjska	1 702	703	2 405	555
Slovačka	966	399	1 365	315
Slovenija	828	342	1 170	270
Španjolska	156 239	23 306	179 545	11 775
Švedska	68 760	9 129	77 889	4 110
Ujedinjena Kraljevina	329 205	46 392	375 597	22 230
Ukupno na dan 31. prosinca 2017.	2 517 000	333 691	2 850 691	150 000
Ukupno na dan 31. prosinca 2016.	2 377 000	273 691	2 650 691	86 395

(*) Vijeće je 26. listopada 2017. odredilo iznos financijskih doprinosa koje svaka država članica treba platiti. Na dan 31. prosinca 2017. nije plaćeno 150 000 000 EUR.

17. Nepredviđene obveze i preuzete obveze (u tisućama EUR)

	31.12.2017.	31.12.2016.
Preuzete obveze		
Neisplaćeni zajmovi	869 983	901 899
Neisplaćene preuzete obveze povezane s financijskom imovinom raspoloživom za prodaju	321 695	244 050
Izdana jamstva	7 682	8 627
Subvencije za kamatne stope i tehnička pomoć	382 576	334 553
Nepredviđene obveze		
Potpisana, neizdana jamstva	74 569	35 337
Ukupne nepredviđene obveze i preuzete obveze	1 656 505	1 524 466

18. Kamate i slični prihodi i rashodi (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice kamata i sličnih prihoda sljedeće:

	Od 1.1.2017. do 31.12.2017.	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.
Zajmovi i potraživanja	97 440	102 580
Subvencija za kamate	3 966	4 118
Ukupno kamate i slični prihodi	101 406	106 698

Glavne su sastavnice kamata i sličnih rashoda sljedeće:

	Od 1.1.2017. do 31.12.2017.	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.
Izvedeni financijski instrumenti	-980	-1 142
Novac i novčani ekvivalenti	-1 037	-752
Financijska imovina koja se drži do dospelja	-654	-413
Ukupno kamate i slični rashodi	-2 671	-2 307

19. Prihodi i rashodi od naknada i provizija (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice prihoda od naknada i provizija sljedeće:

	Od 1.1.2017. do 31.12.2017.	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.
Naknade i provizije za zajmove i potraživanja	–	515
Naknade i provizije za financijska jamstva	209	183
Ostalo	1	1
Ukupno prihodi od naknada i provizija	210	699

Glavne su sastavnice neto rashoda za naknade i provizije sljedeće:

	Od 1.1.2017. do 31.12.2017.	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.
Provizije plaćene trećim osobama u vezi s financijskom imovinom raspoloživom za prodaju	–60	–48
Ukupno rashodi od naknada i provizija	–60	–48

20. Neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju (u tisućama EUR)

Glavne su sastavnice neto ostvarene dobiti od prodaje financijske imovine raspoložive za prodaju sljedeće:

	Od 1.1.2017. do 31.12.2017.	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.
Neto prihodi od financijske imovine raspoložive za prodaju	1 030	2 159
Prihodi od dividende	1 681	4 345
Neto ostvarena dobit od financijske imovine raspoložive za prodaju	2 711	6 504

21. Opći administrativni rashodi (u tisućama EUR)

Opći administrativni rashodi stvarni su troškovi koje je EIB imao pri upravljanju Instrumentom umanjeni za prihode standardnih naknada za procjene koje EIB obračunava izravno komitentima Instrumenta.

	Od 1.1.2017. do 31.12.2017.	Od 1.1.2016. do 31.12.2016.
Stvarni trošak koji je imao EIB	–48 285	–45 858
Prihodi od naknada za procjene koje se obračunavaju izravno komitentima Instrumenta	3 180	2 375
Ukupno opći administrativni rashodi	–45 105	–43 483

22. Sudjelovanje nekonsolidiranih strukturiranih subjekata (u tisućama EUR)

Definicija strukturiranog subjekta

Strukturirani subjekt je subjekt koji je oblikovan tako da glasovanje ili slična prava nisu odlučujući čimbenik pri odlučivanju o tome tko nadzire subjekt. U MSFI-ju 12 navedeno je da strukturirani subjekt često ima neka od sljedećih obilježja ili sva ta obilježja:

- ograničeno poslovanje,
- uzak i strogo definiran cilj, kao što je provedba porezno efikasnog najma, istraživanja i razvoja, osiguravanje izvora kapitala ili financiranja subjekta ili stvaranje prilika za ulaganje prijenosom rizika i nagrada povezanih s imovinom strukturiranog subjekta na ulagatelje,
- nedovoljno vlasničkog kapitala da bi se strukturiranom subjektu omogućilo da svoje poslove financira bez podređene financijske potpore,
- financiranje u obliku većeg broja ugovorno vezanih instrumenata za ulagatelje kojima se stvara koncentracija kreditnog rizika ili drugih rizika (tranše).

Nekonsolidirani strukturirani subjekti

Pojam „nekonsolidirani strukturirani subjekti” odnosi se na sve strukturirane subjekte koje instrument ne nadzire i uključuje interese u strukturiranim subjektima koji nisu konsolidirani.

Definicija interesa u strukturiranim subjektima:

U MSFI-ju 12 „udjeli” su definirani kao ugovorno ili izvanugovorno sudjelovanje subjekta u drugom subjektu kojim je subjekt izvijestitelj izložen varijabilnosti prinosa na temelju uspješnosti tog drugog subjekta. Primjeri su takvih udjela držanje vlasničkih udjela ili drugi oblici sudjelovanja kao što je ulaganje sredstava, potpora za likvidnost, kreditna poboljšanja, obveze i jamstva drugom subjektu. U MSFI-ju 12 navedeno je da subjekt izvijestitelj nema nužno udjele u drugom subjektu samo zbog uobičajenog odnosa između kupca i dobavljača.

U tablici u nastavku opisane su vrste strukturiranih subjekata koji se Instrumentom ne konsolidiraju, ali u kojima on ima udjele.

Vrsta strukturiranog subjekta	Priroda i svrha	Udjeli Instrumenta
Financiranje projekta – posuđivanje za vozila za posebne svrhe („SPV”)	Transakcije za financiranje projekta (poslovi za FP) transakcije su u kojima se Instrument za servisiranje svog duga oslanja na zajmodavca čiji je isključivi ili glavni izvor prihoda jedan predmet ili više predmeta imovine koji se financiraju takvim dugom ili imovinom koja postoji od prije i koja je ugovorno povezana s projektom. Poslovi za FP obično se financiraju kroz SPV.	Neto isplaćeni iznosi; Kamatni prihodi.
Poslovi poduzetničkog kapitala	Instrumentom se financiraju poduzetnički kapital i investicijska sredstva. Poduzetničkim kapitalom i investicijskim sredstvima objedinjuje se novac ulagača koji traže privatne udjele vlasničkog kapitala u malim i srednjim poduzećima s velikim potencijalom za rast i financiranje infrastrukturnih projekata te se upravlja tim novcem.	Ulaganja u jedinice/udjele koje izdaje poduzetnik; Dividende kao prihod od dividendi.

U tablici u nastavku prikazane su knjigovodstvene vrijednosti nekonsolidiranih strukturiranih tijela u kojima Instrument ima udjele na dan izvješćivanja te najveća izloženost Instrumenta gubitku u odnosu na te subjekte. Najveća izloženost gubitku uključuje knjigovodstvene vrijednosti i povezane neisplaćene obveze.

Vrsta strukturiranog subjekta	Opis	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2017.	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2016.	Najveća izloženost gubitku na dan 31.12.2017.	Najveća izloženost gubitku na dan 31.12.2016.
Fondovi poduzetničkog kapitala	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	420 104	437 788	737 661	672 222

Ukupno	420 104	437 788	737 661	672 222
---------------	----------------	----------------	----------------	----------------

23. Financijska omotnica za društveno odgovorno financiranje (u tisućama EUR)

U lipnju 2013. Zajedničko ministarsko vijeće AKP-a i EU-a odobrilo je novi financijski protokol za 11. Europski razvojni fond (ERF) koji obuhvaća razdoblje 2014.–2020.

Investicijskom instrumentu osigurano je dodatnih 500 milijuna EUR, takozvana „financijska omotnica za društveno odgovorno financiranje” (*impact financing envelope*, IFE) kojom se instrumentu osigurava potpora za projekte kojima se jamči iznimno visok razvojni učinak i koji podrazumijevaju veće rizike koji su svojstveni takvim ulaganjima. Ta će omotnica donijeti nove mogućnosti većeg pozajmljivanja privatnom sektoru u okviru Instrumenta putem ulaganja u sljedeće instrumente:

Fondovi vlasničkog kapitala sa socijalnim učinkom – nositelji su sve brojniji upravitelji fondova privatnog vlasničkog kapitala kojima je rješavanje socijalnih ili okolišnih pitanja okosnica njihove strategije upravljanja fondom, ali kojima je cilj ostvariti održivost na razini fonda i poduzeća koja ulažu u njega.

Zajmovi financijskim posrednicima – (npr. mikrofinancijskim institucijama, lokalnim bankama i kreditnim zadrugama) koje posluju u državama AKP-a u kojima EIB u skladu s postojećim smjernicama o kreditnom riziku ne može razmatrati financiranje, posebno ne u lokalnoj valuti, npr. radi visokih rizika u navedenoj državi, volatilnosti valute ili pomanjkanja usporedbe određivanja cijena. Glavni cilj takvih zajmova bit će financiranje projekata s visokim razvojnim učinkom, posebno u području potpore mikro i malim poduzećima te poljoprivrede, koji obično ne ispunjuju uvjete za financiranje u okviru Instrumenta.

Instrumenti za lakšu podjelu rizika – koji će biti u obliku jamstava za prvi gubitak („proizvodi za prvi gubitak”) i kojima će se olakšati poslovi podjele rizika koje EIB provodi s lokalnim financijskim posrednicima (uglavnom komercijalnim bankama) u korist zapostavljenih MSP-ova i malih projekata, koji ispunjavaju mjerila za financiranje s učinkom u slučajevima u kojima je utvrđen tržišni jaz u vezi s pristupom MSP-ova/malih projekata financiranju. Proizvodi za prvi gubitak bit će strukturirani kao posredna osobna jamstva u korist tranši s prednosnim jamstvom, koje financiraju EIB (u okviru Investicijskog instrumenta) i druge međunarodne financijske institucije/razvojne financijske institucije, čime se ostvaruje znatan učinak financijske poluge.

Izravno financiranje – dužničkim ili vlasničkim instrumentima u projektima s dobrim i iskusnim nositeljima i velikim razvojnim učincima, koji će pak ujedno značiti i veće očekivanje gubitaka i teškoće pri povratu ulaganja (rizik vlasničkog kapitala s većim očekivanjem gubitaka nego što je uobičajeno). EIB će za taj instrument primijeniti stroge kriterije odabira i prihvatljivosti, jer ti projekti bez obzira na svoj veliki razvojni učinak neće moći ispuniti prihvatljive kriterije za financiranje (odnosno nisko očekivanje povrata ulaganja ili poravnanje gubitaka preko kamatnih stopa/prinosa vlasničkih instrumenata).

IFE će omogućiti i diversifikaciju u nove sektore, npr. zdravstvo i obrazovanje, poljoprivredu i sigurnost hrane te razvoj novih i inovativnih instrumenata za podjelu rizika.

S financijskog i računovodstvenog aspekta IFE je dio portfelja Instrumenta i o njemu se izvješćuje u zajedničkim godišnjim financijskim izvještajima Instrumenta.

U sljedećoj tablici prikazane su knjigovodstvene vrijednosti te dodijeljeni ali neisplaćeni iznosi, po vrsti imovine:

Vrsta ulaganja u okviru IFE-a	Opis	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2017.	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2016.	Neisplaćeni iznos na dan 31.12.2017.	Neisplaćeni iznos na dan 31.12.2016.
Fondovi vlasničkog kapitala sa socijalnim učinkom	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	7 839	5 021	51 720	19 567
Zajmovi financijskim posrednicima	Zajmovi i potraživanja	30 804	23 702	44 017	46 958
Instrumenti za lakšu podjelu rizika	Izdana jamstva	296	–288	64 569	33 719
Izravno financiranje – vlasnički udjeli	Financijska imovina raspoloživa za prodaju	42 981	39 986	4 014	14
Ukupno		81 920	68 421	164 320	100 258

24. Naknadni događaji

Nakon datuma bilance nije bilo značajnih događaja koje bi trebalo objaviti ili zbog kojih bi trebalo prilagoditi financijske izvještaje od 31. prosinca 2017.